గ్రామసచివాలయం

సంక్షేమ మరియు విద్య సహాయకుల కరదీపిక

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

అమరావతి

గ్రామసచివాలయం

సంక్షేమ మరియు విద్య సహాయకుల కరదీపిక

శ్రీ ఆర్.పి. సిసోడియా, ఐ.ఎ.ఎస్.

ముఖ్య కార్యదర్శి, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

శ్రీ పి. రంజిత్ భాషా, ఐ.ఎ.ఎస్.

సంచాలకులు, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

శ్రీ ఇ. రవీంద్రబాబు, ఎం.ఎస్.సి. (ఎ.జి.)

అదనపు సంచాలకులు మరియు యం.డి. ట్రైకార్

శ్రీ జి. చినబాబు

ఉప సంచాలకులు, టి.ఎస్.పి. & ఐ.టి.

రూపకల్పన మరియు సమన్వయం

శ్రీ డి.ఎన్. మూర్తి, సీనియర్ స్టేట్ కో–ఆర్డినేటర్

టి. మధుసూదనరావు, స్టేట్ కో–ఆర్డినేటర్, స్వచ్ఛమన్యం

డా॥ కె. ఉదయ్ సందీప్, యం.డి.(హెచ్) ప్రాజెక్టు హెల్త్ కో–ఆర్డినేటర్

మొదటి ముద్రణ : 2019

ప్రతులు : 2000

ప్రచురణ :

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, విజయవాడ

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి
ఉప ముఖ్యమంత్రి వర్యులు &
గిరిజన సంక్షేమ శాఖామాత్యులు

గ్రామాలే దేశాభివృద్ధికి వెన్నుముక, అదే ధ్యేయంగా మన ప్రభుత్వం ముందుకు అడుగులు వేస్తున్నది. అందులో భాగంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం “నవరత్నాలు” అనే పేరుతో సంక్షేమ పథకాలతో కూడిన పాలన యొక్క విస్తృత నమూనాను తీసుకువచ్చింది. ప్రభుత్వ ప్రయోజనాలను ప్రతి కుటుంబానికి అందించే దిశగా గ్రామ సచివాలయాలను ఏర్పాటు చేసి ప్రతి **50** కుటుంబాలకు సంబంధించిన వారియొక్క సంక్షేమాభివృద్ధి భాధ్యతను నిర్వహించేందుకు ఒక గ్రామ వాలంటీరుని ఏర్పాటుచేసి, వారి ద్వారా అన్ని సంక్షేమ పథకాలు ప్రతి గిరిజనుడికి చేరేలాగా చర్యలు తీసుకుంటున్నది. వీరి ద్వారా ప్రభుత్వ ప్రయోజనాలను గిరిజనులకు చేరవేయుటకు, పారదర్శకతతో కూడిన ప్రభుత్వాన్ని మరియు జవాబుదారీతనాన్ని ప్రజలకు అందించుటకు ఒక గ్రామ సచివాలయ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసి అందులో **11** మంది వివిధ శాఖలనుండి సహాయకులుగా నియమించి క్షేత్ర స్థాయి అభివృద్ధిని సాధించే దిశలో ప్రజల అవసరాలను పరిగణలోనికి తీసుకుని ఈ బృహత్తర కార్యక్రమాన్ని ప్రవేశపెట్టుట జరిగింది. ఈ యజ్ఞాన్ని పవిత్ర హృదయంతో స్వీకరించి, విజయవంతం చేసేలా మీకు ఈ కరదీపిక ఉపకరిస్తుందని అభిలషిస్తూ .....

అభినందనలతో .....

మీ

పాముల పుష్ప శ్రీవాణి

శ్రీ ఆర్.పి. సిసోడియా, ఐ.ఎ.యస్
ముఖ్య కార్యదర్శి,
గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

గ్రామాభివృద్ధిని సాధించడానికి, ప్రజల జీవన విధానాలను పెంపొందించుటకు క్షేత్ర స్థాయిలో గ్రామ వాలంటీర్ల సహాయంతో గ్రామ సచివాలయ వ్యవస్థను ఏర్పాటుచేసి సంక్షేమ పథకాలను ప్రతి గిరిజన కుటుంబానికి చేరుకునేలా నిర్మించబడింది. ఈ ప్రభుత్వ సంక్షేమాభివృద్ధి సేవలను ప్రతి గిరిజనుడికి అందించడానికి, ప్రజలకు మరియు గ్రామ వాలంటీర్లకు మధ్య గ్రామ సచివాలయ సహాయకులు వారధిలా పనిచేయుదురు. కనుక నూతనముగా ఏర్పాటు చేయబడిన ఈ గ్రామ సచివాలయ వ్యవస్థ ప్రజలకు చేరువగా ఉంటూ, ప్రజల అవసరాలను, సమస్యలను ఎప్పటికప్పుడు తెలుసుకుంటూ కావలసిన ప్రాథమిక కనీస సేవలను అందిస్తూ గిరిజన కుటుంబాలు ఆర్థికంగా, సంపూర్ణ అక్షరాస్యులుగా, ఆరోగ్యవంతమైన జీవితంతో, పోషకరహార లోపరహితంగా జీవనాన్ని సాగిస్తూ వారి జీవన శైలిలో సుస్థిరాభివృద్ధిని సాధిస్తూ, తద్వారా రాష్ట్ర అభివృద్ధికి పాటుపడాలని ఆశిస్తూ అభినందనలతో .....

మీ

సిసోదియా

ఆర్.పి.సిసోడియా

శ్రీ పి. రంజిత్‌భాషా , ఐ.ఎ.యస్
సంచాలకులు
గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

ప్రభుత్వం ముఖ్యంగా గిరిజనుల జీవనోపాధిని ప్రోత్సహించదానికి అందుబాటులో ఉన్న మార్గాలను అన్వేషించదానికి అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది. గిరిజనుల యొక్క జీవన ప్రమాణాలను మెరుగుపరచటంతో పాటు వారి ఆదాయస్థాయిని పెంచటంకోసం ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లో అనేక సంక్షేమాభి వృద్ధి కార్యక్రమాలను అమలుచేస్తున్నారు. నిర్దేశించబడిన ప్రగతి సూచికలను కూడా పరిగణలోనికి తీసుకుని గిరిజన సంక్షేమ శాఖ కార్యక్రమాలకు అనుగుణంగా అవి ఎవరిని ఉద్దేశించి చేపడుతున్నవో వారికి సంతృప్తిని ఇచ్చే స్థాయిలో అందేలా కసరత్తు చేయడం జరుగుచున్నది.

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ విద్య, ఆరోగ్యాభివృద్ధి, ఆదాయకల్పన (ట్రైకార్), సామర్థ్య నిర్మాణం, నైపుణ్యాలకల్పన మరియు ఉపాధి అవకాశాలు అందించటం ద్వారా గిరిజన సంక్షేమ శాఖ గిరిజనుల సాధికారతకు కట్టుబడి ఉంది. ఈ సంక్షేమాభివృద్ధి కార్యక్రమాల సక్రమ అమలుకు మరియు గిరిజనులు అన్నీ రంగాలలో సంపూర్ణాభివృద్ధిని సాధించుటకు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంక్షేమ మరియు విద్యా సహాయకులను గ్రామ సచివాలయ వ్యవస్థలో నియమించుట జరిగింది. ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన వివిధ సంక్షేమ కార్యక్రమాలను, ప్రభుత్వ పథకాలను, ఆశయాలను అత్యున్నత స్థాయికి చేరాలంటే మీరంతా సమిష్టిగా కృషిచేస్తారని ఆశిస్తూ .....

ధన్యవాదాలతో మీ

(ఫి.రంజిత్ బాషా)

విషయసూచిక

1.	గిరిజన సంక్షేమ శాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్	1
2.	గిరిజన సంక్షేమ శాఖ సంస్థాగత నిర్మాణం	10
3.	ముఖ్య కార్యాలయాలు	14
4.	విద్యా కార్యక్రమాలు & సమగ్ర శిక్ష పథకం	19
5.	సంక్షేమ కార్యక్రమాలు	42
6.	గ్రామ సచివాలయం	56
7.	ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు	81

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

01

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్

పరిచయం :

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ 14/11/1966 వరకు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖలో అంతర్భాగంగా ఉంది. GO Ms.2710, విద్యా శాఖ. ఇది డెబర్ కమిషన్ సిఫారసుల ప్రకారం గిరిజనుల సంక్షేమాన్ని ప్రత్యేకంగా చూసుకోవటానికి సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ విభాగం నుండి వేరు చేయబడింది. ఆరోగ్యం, విద్య, నీటి సరఫరా, పోషణ, పారిశుధ్యం,నిర్మాణ కార్యక్రమాలు మరియు గిరిజనుల సమాచార మార్పిడికి సంబంధించిన సమస్యలు మరియు గిరిజనేతర ప్రజల సమస్యలకు భిన్నంగా ఉన్నాయని భావించారు. రాజ్యాంగ భద్రతలను సక్రమంగా అమలు చేసే విధానాలు మరియు కార్యక్రమాలను రూపొందించడం ద్వారా రాష్ట్రంలోని షెడ్యూల్డ్ తెగల సమగ్ర సామాజిక-ఆర్థిక అభివృద్ధికి గిరిజన సంక్షేమ శాఖను ఏర్పరచి వారి అభివృద్ధి కి తోడ్పడే కార్యక్రమాలను అమలుచేస్తుంది.

షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్:

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 366 (25) 1949 ప్రకారం **"షెడ్యూల్డ్ తెగలు"** అంటే ఈ రాజ్యాంగం లోని ప్రయోజనాలను అనుసరించి షెడ్యూల్డ్ తెగలుగా ఆర్టికల్ 342 ప్రకారం పరిగణించబడే గిరిజనులు లేదా గిరిజన సంఘాలు లేదా అటువంటి తెగలు లేదా గిరిజనవర్గాలలోని భాగాలు లేదా సమూహాలు.

ఆర్టికల్ 342 లోని క్లాజ్ (1) రాష్ట్రపతి ఏదైనా రాష్ట్రం లేదా కేంద్ర భూభాగానికి సంబంధించి, మరియు ఒక రాష్ట్రంగా ఉన్న చోట, గవర్నర్‌తో సంప్రదించిన తరువాత, బహిరంగ నోటిఫికేషన్ ద్వారా, గిరిజనులు లేదా గిరిజన సంఘాలు లేదా గిరిజన వర్గాలలోని భాగాలు లేదా సమూహాలుగా పేర్కొంటారు. ఈ రాజ్యాంగం యొక్క ప్రయోజనాలు ఆ రాష్ట్ర లేదా కేంద్ర భూభాగానికి సంబంధించి షెడ్యూల్డ్ తెగలుగా పరిగణించబడతాయి,

ఆర్టికల్ 342 క్లాజ్ (2) షెడ్యూల్డ్ తెగల జాబితా, ఏదైనా తెగ లేదా గిరిజన సంఘం లేదా వీటిలో కొన్ని భాగాలను చేర్చడానికి లేదా మినహాయించడానికి ఒక చట్టాన్ని ఆమోదించడానికి పార్లమెంటుకు అధికారం ఇస్తుంది. అందువల్ల, ఒక నిర్దిష్ట రాష్ట్ర / కేంద్రపాలిత ప్రాంతానికి సంబంధించి షెడ్యూల్డ్ తెగల యొక్క మొదటి వివరణ సంబంధిత రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో సంప్రదించిన తరువాత రాష్ట్రపతి నోటిఫైడ్ ఉత్తర్వుల ద్వారా ఉంటుంది. ఈ ఉత్తర్వులను పార్లమెంటు చట్టం ద్వారా మాత్రమే సవరించవచ్చు. ఒక సమాజాన్ని షెడ్యూల్డ్ తెగగా పేర్కొనడానికి అనుసరించే ప్రమాణాలు.

- అతి ప్రాచీనకాలంనాటి లక్షణాలు,
- విలక్షణమైన సంస్కృతి,
- భౌగోళికంగా వేరుచేయుట
- సమాజంతో మమేకం అవలేకపోవుట, మరియు
- వెనుకబాటుతనం.

షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలు :

భూమి పరాయీకరణ మరియు ఇతర సామాజిక అంశాలకు సంబంధించి షెడ్యూల్డ్ తెగల ప్రయోజనాలను పరిరక్షించడానికి, "ఐదవ షెడ్యూల్" మరియు "ఆరవ షెడ్యూల్" యొక్క నిబంధనలు రాజ్యాంగంలో పొందుపరచబడ్డాయి. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 244 (1) కింద ఐదవ షెడ్యూల్ "షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలు" అని నిర్వచిస్తుంది, రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వు ద్వారా ఆ రాష్ట్ర గవర్నర్‌తో సంప్రదించిన తరువాత షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలను ప్రకటిస్తారు.రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 244 (2) లోని "ఆరవ షెడ్యూల్" ఈశాన్య ప్రాంతాలకు సంబంధించినది, వీటిని "గిరిజన ప్రాంతాలు" గా ప్రకటించారు మరియు అటువంటి ప్రాంతాలకు జిల్లా లేదా ప్రాంతీయ స్వయంప్రతిపత్తి మండలాలను అందిస్తుంది. ఈ కౌన్సిళ్లకు విస్తృతమైన శాసన, న్యాయ మరియు కార్యనిర్వాహక అధికారాలు ఉన్నాయి.

ఐదవ షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలు:-

ఐదవ షెడ్యూల్ ప్రకారం ఏదైనా ప్రాంతాన్ని "షెడ్యూల్డ్ ఏరియా" గా ప్రకటించే ప్రమాణాలు:

- గిరిజన జనాభా యొక్క ప్రాముఖ్యత,
- ప్రాంతం యొక్క దట్టమైన మరియు సహేతుకమైన పరిమాణం,
- పొరుగు ప్రాంతాలతో పోలిస్తే ఈ ప్రాంతం యొక్క ఆర్థిక వెనుకబాటుతనం.

ఒక రాష్ట్రానికి సంబంధించిన "షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల" యొక్క పరిమాణాలను సంబంధిత రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదించిన తరువాత, రాష్ట్రపతి ప్రకటన చేస్తారు. రాష్ట్రపతి ఆజ్ఞ ద్వారా, "షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలకు" సంబంధించిన ఏవైనా ఉత్తర్వులను మార్చడం, పెంచడం, తగ్గించడం, కొత్త ప్రాంతాలను చేర్చడం లేదా ఉపసంహరించుకోవడం కోసం ఇది వర్తిస్తుంది.

కింది ఆదేశాలు ప్రస్తుతం వాటి అసలు లేదా సవరించిన రూపంలో పనిచేస్తున్నాయి:

Sl. No.	Name of Order	Date of Notification	Name of the State
1	The Scheduled Areas [Part A	26.01.1950	Andhra Pradesh
2	The Scheduled Areas [Part B	07.12.1950	Andhra Pradesh

షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ కమీషన్:

షెడ్యూల్డ్ తెగల సంక్షేమం మరియు అభివృద్ధికి మరింత ప్రాధాన్యత ఇవ్వడానికి, షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ కమీషన్ 2002 జూలై 18 వ తేదీన శ్రీ దిలీప్ సింగ్ భూరియా, Ex.ఎంపి, మరో పది మంది సభ్యుల ఆధ్వర్యంలో వైడ్ ఆర్డర్‌ను ఏర్పాటు చేసింది. అలాంటిది చివరి కమీషన్ 1960 లో స్థాపించబడింది. షెడ్యూల్డ్ తెగల సంక్షేమం మరియు అభివృద్ధి కోసం ఇప్పటివరకు అనుసరించిన అభివృద్ధి వ్యూహాలను కమీషన్ పరిశీలిస్తుంది మరియు ఆచరణీయమైన సమగ్ర గిరిజన విధానం యొక్క రూపురేఖలను సూచిస్తుంది.

ADMINISTRATION OF SCHEDULED AREAS

- Andhra Pradesh is 12th in terms of absolute no. of ST Population in India (2.63% of Indian STs)
- AP is 26th in terms of total STs to rest of the state population in India(5.5% of state)

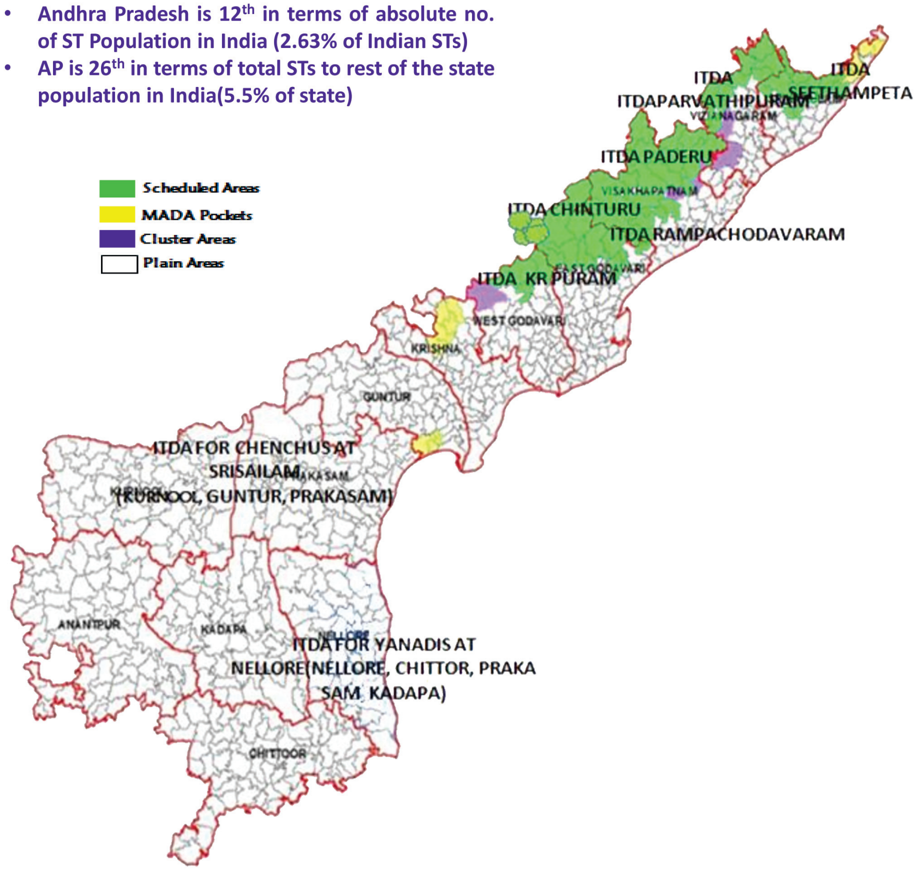

PARTICULARS	SCHEDULED AREAS	PLAIN AREAS	TOTAL
ST POPULATION	14,51,215	12,88,704	27,39,919
HOUSE HOLDS	3,19,887	2,83,673	6,03,560
HABITATIONS	8,908	3,301	12,209
GPS	539	559	1098
MAJOR ITDAS	5 DISTRICTS & 6 ITDAS	8 DISTRICTS	13 DISTRICTS & 9 ITDAS
LITERACY	49.05%	48.95%	48.83%
MAJOR TRIBES	SAVARA, JATAPU, GADABA, PORJA, KHOND, KONDADORA, KONDAREDDY & VALMIKI	YANADI, CHENCHU, SUGALI & YERUKULA	% OF THE ST POPULATION / TOTAL POPULATION:5.52
DISTRICTS COVERED	SEETHAMPETA(SKLM),PARVATHIPURAM(VZM), PADERU(VSP), R.C.VARAM &CHINTURU (EG)K.R.PURAM(WG)	*KRISHNA, GUNTUR, PRAKASAM, NELLORE, KADAPA, KURNOOL, ANANTHAPUR, CHITTOOR	

ADMINISTRATION OF SCHEDULED AREAS – DEMOGRAPHY OF SCHEDULED TRIBES OF AP

MAJOR TRIBES

SL NO	NAME OF TRIBE	POPULATION IN LAKH (2011)	DISTRICTS OF CONCENTRATION
1	YENADIS	5.337	NELLORE,CHITTOOR,PRAKASAM,GUNTUR AND KADAPA DISTRICTS
2	YERUKULAS	3.752	GUNTUR,PRAKASAM,NELLORE,CHITTOOR,ANANTHAPUR,KURNOOL,EAST&WEST GODAVARI
3	SUGALIS	3.615	ANANTAPUR, GUNTUR, KRISHNA, PRAKASAM, KADAPA AND CHITTOOR DISTRICTS
4	OTHERS	3.081	
5	KONDA DHORAS	2.105	VISAKHAPATNAM, VIZIANAGARAM, EAST GODAVARI AND SRIKAKULAM DISTRICTS
6	BAGATA	1.326	VISAKHAPATNAM, VIZIANAGARAM
7	JATAPUS	1.267	SRIKAKULAM, VIZIANAGARAM DISTRICTS
8	VALMIKI	0.705	VISAKHAPATNAM, EAST GODAVARI DISTRICTS
9	KAMMARA	0.489	VISAKHAPATNAM, EAST GODAVARI DISTRICTS
10	KOTIA	0.453	VISAKHAPATNAM, SRIKAKULAM DISTRICTS
11	MUKHA DHORA	0.424	VISAKHAPATNAM, VIZIANAGARAM DISTRICTS
12	MANNA DHORA	0.136	VISAKHAPATNAM, VIZIANAGARAM AND EAST GODAVARI DISTRICTS
13	GOUDU	0.07	VISAKHAPATNAM, VIZIANAGARAM AND EAST GODAVARI DISTRICTS
14	MALIS	0.052	VISAKHAPATNAM, VIZIANAGARAM DISTRICTS
15	NAKKALA	0.046	NELLORE,CHITTOOR,KADAPA,KRISHNA DISTRICTS
16	NAYAKS	0.019	WEST GODAVARI DISTRICT
	TOTAL	22.877	

PVTGs

SL NO	PVTG	POPULATION IN LAKH (2011)	DISTRICTS OF CONCENTRATION
1	SAVARAS	1.376	SRIKAKULAM, VIZIANAGARAM DISTRICTS
2	KONDHS	1.024	VISAKHAPATNAM, SRIKAKULAM AND VIZIANAGARAM DISTRICTS
3	KONDA REDDYS	0.909	EAST GODAVARI, WEST GODAVARI DISTRICTS
4	CHENCHU	0.473	NALLAMALA FOREST AREA SPREAD IN KURNOOL, PRAKASAM, GUNTUR DISTRICTS
5	GADABAS	0.378	VISAKHAPATNAM, VIZIANAGARAM AND SRIKAKULAM DISTRICTS
6	PORJA	0.361	VISAKHAPATNAM, EAST GODAVARI DISTRICTS
	TOTAL	4.522	

TOTAL ST POPULATION(2011)	27,39,919

అ) షెడ్యూల్డ్ తెగలు :

రాష్ట్రంలో 2011 జనాభా లెక్కలను అనుసరించి సుమారు 27.39 లక్షల షెడ్యూల్డు తెగలకు చెందిన జనాభా ఉన్నారు. వారు మొత్తం జనాభాలో 5%గా ఉన్నారు. మొత్తం (34) షెడ్యూల్డ్ తెగలకు సంబంధించిన వారుండగా వారిలో (7) తెగలు ప్రత్యేక బలహీన గిరిజన తెగలుగా (పి.వి.టి.జి)గా గుర్తింపబడ్డారు.

ఆ) షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలు:

ఆంధ్రప్రదేశ్ భారత రాజ్యాంగంలోని ఐదవ షెడ్యూలులో పొందుపరచబడిన విధి విధానాల పరిధిలోకి వస్తుంది. రాష్ట్రంలో ఐదవ షెడ్యూలు క్రింద శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం, తూర్పుగోదావరి మరియు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని (36) మండలాలు (4,765) గ్రామాల్లో విస్తరించి ఉన్నాయి. 5వ షెడ్యూలు క్రింద గుర్తించబడిన గిరిజన ప్రాంతాల్లో శాంతి మరియు సుపరిపాలన నిమిత్తమై ఆయా జిల్లా కలెక్టర్లు ప్రభుత్వం యొక్క ప్రతినిధులుగా వ్యవహరిస్తారు.

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ బాధ్యత :-

ఇ) గిరిజన సంక్షేమ శాఖ రాష్ట్రంలోని షెడ్యూల్డ్ తెగల వారి సమగ్ర అభివృద్ధికి కట్టుబడి ఉంది. రాష్ట్రంలోని షెడ్యూల్డ్ తెగలకు, షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలకు కల్పించబడ్డ, రాజ్యాంగ పరిరక్షణలను అమలు పరచటానికి మరియు గిరిజన సంక్షేమం క్రింద, షెడ్యూల్డ్ తెగల కాంపోనెంట్ (STC) కింద వివిధ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికీ అవసరమైన విధి విధానాలను, కార్యక్రమాలు రూపొందించడం, అమలు పరచడం గిరిజన సంక్షేమ శాఖ బాధ్యత.

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ లక్ష్యాలు :-

అ) ఆకలిని తొలగించుట, ఆహార భద్రత, పౌష్టికాహారాన్నీ పెంపొందింప చేయటం మరియు సుస్థిరమైన వ్యవసాయం.

ఆ) గుణాత్మక విద్యను గిరిజనులందరికి కల్పించటం ద్వారా నిరంతర అభ్యసనకు తోడ్పాటు.

ఇ) ఆరోగ్యవంతమైన జీవితాన్ని మరియు సంక్షేమాన్ని గిరిజనులందరికి అన్ని వయసుల వారికీ అందించటం.

ఈ) సుస్థిరమైన వినియోగం మరియు ఉత్పాదన వ్యవస్థను ఏర్పరచుట.

ఉ) స్థిరమైన మౌలిక వసతులు, సుస్థిర పారిశ్రామిక అభివృద్ధి మరియు ప్రోత్సాహక ఆవిష్కరణలకు తోడ్పడుట.

ఊ) అందరికి త్రాగు నీరు మరియు పరిశుభ్రమైన పరిసరాలు, పారిశుద్ధ్య వసతులతో ఉండునట్లు చేయుట.

ఎ) గిరిజన తెగల వారందరూ సామజిక సాధికారత, సమానత్వం, సంక్షేమం మరియు సామాజిక న్యాయం పొందుతూ సంపూర్ణ సమగ్ర ఆరోగ్యంతో సంతోషంగా అన్ని విధాలుగా మానవాభివృద్ధితో ముందు ఉండునట్లు చేయుట.

విధి విధాన పరిధి :

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ విధి విధాన పరిధికి మూడు ముఖ్య పార్శ్వాలున్నాయి. అవి

(1) రాజ్యాంగ సంబంధమైనవి

(2) అభివృద్ధికి సంబంధించినవి

(3) సమన్వయ పూర్వకమైనవి

1) రాజ్యాంగ సంబంధమైనవి :

షెడ్యూల్డ్ తెగలకు భారత రాజ్యాంగం కొన్ని నిర్దిష్ట, సాంఘిక ఆర్థిక రాజకీయ హామీలను అందజేసింది. ఆ హామీలు చిత్తశుద్ధితో అమలు పర్చవలసిన బాధ్యత మేరకు శాఖ తన విధి విధాన పరిధిని నిర్దేశించుకుంటుంది.

అ) సామాజిక సంబంధమైన హామీలు:

చట్టం ముందు సమానత్వం (అధికరణం14), పురోభివృద్ధికి తోడ్పడే కొన్ని ప్రత్యేక సదుపాయాలు (అధికరణం 15 (4), నియామకాల్లో సమానవకాశాలు (అధికరణం 6), ప్రత్యేక రిజర్వేషన్ సదుపాయాలు (అధికరణం 6), పదోన్నతులలో రిజర్వేషన్లు (అధికరణం 16 (4) ఎ), ఎస్.టిలకు జాతీయ కమిషన్ (అధికరణం338(ఎ), షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలకు కమిషన్. (అధికరణం 339), స్థితిగతులను విచారించేందుకు కమిషన్ (అధి 340), తెగలను షెడ్యూల్డ్ తెగలుగా గుర్తించడానికి సంబంధించిన అధికరణం (అధి342).

ఆ) ఆర్థిక రాజకీయ హామీలు:

షెడ్యూల్డ్ తెగలు ఆర్థిక, విద్యా ప్రయోజనాల పరిరక్షణకై ప్రత్యేక శ్రద్ధ మరియు వారికి అన్ని రకాల సామాజిక దురన్యాయాల నుండి, దోపిడీ నుండి పరిరక్షణ కల్పించటం (అధి. 46), షెడ్యూల్డ్ తెగల లేదా షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ప్రత్యేక నిధులు (అధి. 275 (1), పరిపాలన దక్షత నిర్వహణ (అధి. 335), లోక్‌సభలో, శాసన సభల్లో పంచాయతీలలో సీట్ల రిజర్వేషను (అధి.,330, 332, 243 డి) షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలకు పంచాయతీ రాజ్ చట్టం విస్తరణ (73, 74 రాజ్యాంగ సవరణలు).

రాజ్యాంగ సంబంధమైన విధులు:

రాజ్యాంగంలోని ఐదవ షెడ్యూల్డ్‌లో పొందుపర్చబడిన ఉద్దేశ్యాలకు అనుగుణంగా ఈ దిగువ చూపబడిన విధులను గిరిజన సంక్షేమ శాఖ నిర్వహిస్తుంది.

1) రాష్ట్రంలోని షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలకు వర్తింపజేయవలసిన చట్టం గురించి విధాన రూపకల్పనలో ప్రభుత్వానికి సహకరించడం.

2) గిరిజనుల మరియు గిరిజన ప్రాంతాలకు సంబంధించిన వివిధ అంశాలలో సలహాల కొరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ గిరిజన సలహా మండలిని సమావేశపరచడం.

3) రాష్ట్రము లోని షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల్లో వివిధ రాజ్యాంగ పరిరక్షణలను, ముఖ్యంగా భూ బదలాయింపుకు సంబంధించిన రెగ్యులేషన్లను పటిష్టంగా అమలు చేయటం.

4) రాష్ట్రంలోని షెడ్యూల్డ్ తెగలకు రూల్ అఫ్ రిజర్వేషన్లను, షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల్లోని షెడ్యూల్డ్ తెగలకు ప్రత్యేక రిజర్వేషన్లను అమలు పరచటం, తక్కిన శాఖలు కూడా అమలు పరిచేలా చూడటం.

5) రాష్ట్రము లోని షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల పరిపాలన పై వార్షిక నివేదిక ముసాయిదాను రూపొందించడం, సమర్పించడం.

6) షెడ్యూల్డ్ తెగల అభ్యర్థుల సాంఘీక హోదా విచారణలో, కుల విచారణలో ప్రభుత్వానికి సహకరించడం, తప్పుడు ధ్రువపత్రాలను ఏరివేయ్యడం.

7) ఐ.టి.డి.ఏ ల ద్వారా రాష్ట్రము లోని గిరిజన ప్రాంతాల్లో సింగల్ లైన్ పాలనా విధానాన్ని అమలుచేయడం.

8) గిరిజన సాంస్కృతిక పరిశోధనా మరియు శిక్షణా మిషన్ ద్వారా గిరిజన సంస్కృతిని అధ్యయనం చేయడం, రక్షించడం, భద్రపరచడం మరియు గిరిజన సంస్కృతికి సంబంధించిన సమాచారాన్ని వ్యాప్తి చేయడం.

9) నీటి వనరులు, ఖనిజ సంపద వంటి సహజ వనరులను గిరిజన ప్రాంతాలలో కాపాడటం కొరకు మినీ హైడల్ మరియు ఇతర ఇంధన సంబంధిత ప్రాజెక్టులను నెలకొల్పడం.

10) రాష్ట్రంలోని షెడ్యూల్డ్ తెగల అభివృద్ధికి భారత ప్రభుత్వం చేపట్టిన, మరియు సహకరిస్తున్న వివిధ అభివృద్ధి పథకాలను అమలు పరచటం.

2) అభివృద్ధికి సంబంధించిన విధానం :

పైన తెలుపబడిన రాజ్యాంగ హామీలను నెరవేర్చటానికి వివిధ గిరిజన అభివృద్ధి పథకాలను భారత ప్రభుత్వం మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చేపట్టాయి. ఆ పథకాలు గిరిజన ఉప ప్రణాళికా వ్యూహం ప్రకారం రూపొందించబడ్డాయి.

అ) గిరిజన విభాగం యొక్క వ్యూహం :

గిరిజనులను దోపిడీ నుండి రక్షించటడానికి, గిరిజన ప్రాంతాలకు మైదాన ప్రాంతాలకు మధ్య అభివృద్ధి స్థాయిలో ఉన్న అంతరాలను తగ్గించటానికి, రాష్ట్రము లో 1975 నుండి గిరిజన ఉప ప్రణాళిక వ్యూహం అమలు లోకి వచ్చింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ షెడ్యూల్డ్ కులాల ఉపప్రణాళిక మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల ఉప ప్రణాళికలను సమర్ధవంతముగా అమలు చేయదానికి ప్రభుత్వం చట్టం 1/2013 ను తీసుకురావటం జరిగింది.

ఈ వ్యూహం క్రింద షెడ్యూల్డ్ కులాలు/ తెగలు రాబోయే 10 సంవత్సరాలలో వారి ఆర్థిక, విద్య, మానవాభివృద్ధితో పాటు భద్రత, సామజిక గౌరవంతో జీవించగలగడానికి జనాభా ప్రాతిపదికన రాష్ట్ర అభివృద్ధి ప్రణాళికలో నిధులను ప్రత్యేకంగా కేటాయించుట మరియు సమర్ధవంతమైన సంస్థాగత యంత్రాంగం మరియు సంఘటనాత్మక ఏర్పాట్లు చేయుట . గిరిజనులకు సముచితమైన పథకాలను అమలు పరచటానికి గాను షెడ్యూల్డ్ తెగలను సమీకృత గిరిజనాభివృద్ధి సంస్థ (ఐ.టి.డి.ఏ), Modified Area Development Agency (మాడా), క్లస్టర్, డి.టి.జి., పి.వి.టి.జి. లను టి.యస్.పి. చట్టం అమలులోకి తీసుకురావటం

జరిగింది. ప్రస్తుతం రాష్ట్రములో (9) ఐ.టి.డి.ఏలు పని చేస్తున్నాయి. (4) మాడా పాకెట్లు (6) క్లస్టర్లు (7) నిర్దిష్ట బలహీన గిరిజన తెగలు ఉన్నాయి.

ఆ) విద్యాభివృద్ధి :

వివిధ అభివృద్ధి కార్యక్రమాల్లో రాష్ట్రంలోని షెడ్యూల్డ్ తెగల అభివృద్ధికి గిరిజన సంక్షేమ శాఖ అత్యధిక ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. విద్యాభివృద్ధి ప్రక్రియను సత్వరపరిచే సాధనం కావటమే ఇందుకు కారణం. విద్యాకార్యక్రమాల్లో గిరిజన సంక్షేమ లక్ష్యాలు మూడు విధాలుగా ఉన్నాయి. మొదటిది, గిరిజన ప్రాంతాల్లో మాధ్యమిక స్థాయి దాకా విద్యను అందరికీ అందుబాటులోకి తీసుకురావటం, రెండవది, దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్న షెడ్యూల్డ్ తెగల కుటుంబాల పిల్లలకు పోస్టుమెట్రిక్ స్థాయి దాకా చదువు కొనసాగించడానికి పూర్తి తోడ్పాటు అందించటం, మూడవది, గిరిజన విద్యార్థులు వివిధ రకాల ప్రొఫెషనల్ మరియు సంబంధిత కోర్సులకు సంబంధించిన ప్రవేశ మరియు పోటీ పరీక్షల్లో విజయం సాధించాలనే దీర్ఘకాలిక లక్ష్యంతో వారికి గుణాత్మక విద్యను అందించటం.

ఇ) షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల అభివృద్ధి:

గిరిజన ప్రాంతాలకు మరియు సాధారణ ప్రాంతాలకు మధ్య ముఖ్యంగా అభివృద్ధి స్థాయిల్లో పేరుకుపోయిన అంతరాలను తగ్గించే దిశగా షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల / గిరిజన ప్రాంతాల అభివృద్ధి పైన కూడా గిరిజన సంక్షేమ శాఖ శ్రద్ధ కనబరుస్తుంది. ఆయా ప్రాంతాలు మరియు ఆయా ప్రాంతాల్లోని గిరిజనుల శీఘ్ర అభివృద్ధికి ప్రత్యేక కార్యక్రమాలను రూపొందిస్తున్నది. ఆ క్రమంలో త్రాగునీటి సౌకర్యం కల్పన, రహదారుల నిర్మాణం, విద్యుద్దీకరణ, చిన్న తరహా నీటిపారుదల అభివృద్ధి వ్యవసాయ ఋణాలు అందించటం, సమగ్ర శిక్షణా కార్యకమాలు, చిన్న తరహా అటవీ ఫలసాయాన్నిచ్చే మొక్కలను పెంపొందిచడం, కాఫీ మరియు మిరియాల తోటల అభివృద్ధి వంటివి చేపట్టబడుతున్నాయి. అదే విధంగా గిరిజన ప్రాంతాల్లో ప్రాథమిక విద్య మరియు ప్రాథమిక ఆరోగ్య సేవలను బలపరచడానికి ప్రత్యేక ప్రాధాన్యతను ఇవ్వటం జరుగుతున్నది.

ఈ) సామాజిక భాగస్వామ్యం :

వివిధ అభివృద్ధి, సంక్షేమ పథకాలకు ప్రణాళికలు రూపొందించడంలోను, వాటిని అమలు పరచటంలోను గిరిజన సంక్షేమ శాఖ ప్రధానంగా గిరిజనుల భాగ్యస్వామ్య నిర్వహణను ప్రోత్సహించే విధంగా ఉంటున్నది. వివిధ సాంఘిక- ఆర్థిక పథకాల ప్రణాళికలో, ఆచరణలో, సమీక్షలో స్థానిక గిరిజనులను కలుపుకొనిపోవడం జరుగుతుంది. స్థానిక గిరిజన మహిళా స్వయం సహాయక బృందాలు తొలుత గ్రామైక్య సంఘాలుగా రూపొంది, తదనంతరం మండల, జిల్లా సమాఖ్యలుగా సంఘటిత పడుతున్నవి.

రాష్ట్రంలోని గిరిజనుల మొత్తం అభివృద్ధి ప్రక్రియలో వారు అత్యంత క్రియాశీలక పాత్ర నిర్వహిస్తున్నారు. అవసరమైన అధికారాలతో గ్రామసభలకు అధికారం ఇవ్వడానికి 2011 లో ఎపి పంచాయత్ రాజ్ (98 సవరణ చట్టం 7 కింద) (PESA) నిభంధనలు రూపొందించబడ్డాయి. పంచాయతీల విస్తరణకు షెడ్యూల్ ఏరియాలకు (PESA) చట్టాన్ని విస్తరించి అమలు చేయడానికి (1,609) గ్రామసభలను ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని షెడ్యూల్ ప్రాంతాలలో ఏర్పాటు చేశారు. **"పెసా"** చట్టం సమర్థవంతంగా అమలు కావడానికి గ్రామ సభ్యులకు నిరంతర శిక్షణను ఇస్తున్నారు.

అభివృద్ధికి సంబందించిన విధులు:

1) దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్న షెడ్యూల్డ్ తెగల కుటుంబాల పిల్లలకు గిరిజన ప్రాథమిక పాఠశాలలు, ఆశ్రమ పాఠశాలలో వసతి కల్పించటం మరియు ఉపకారవేతనాల మంజూరు ద్వారా విద్యాభివృద్ధికి అవసరమైన తోడ్పాటును అందించడం.

2) దారిద్ర్యరేఖకు దిగువనఉన్న షెడ్యూల్డ్ తెగల కుటుంబాల పిల్లలకు గురుకుల పాఠశాలలు, కళాశాలలు, ఏకలవ్య, ఆదర్శ, గురుకుల విద్యాలయాలు మరియు ప్రతిభా విద్యాలయాల ద్వారా గుణాత్మక విద్యనందించడం.

3) దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్న షెడ్యూల్డ్ తెగల కుటుంబాలు వివిధ స్వయం ఉపాధి, ఆదాయ కల్పనా పథకాలు చేపట్టడానికి వీలుగా ఆర్థిక సహకారం అందించటం, తద్వారా షెడ్యూల్డ్ తెగలలో దారిద్ర్యాన్ని పారద్రోలడం.

4) షెడ్యూల్డ్ తెగల కుటుంబాల వ్యవసాయం, పశుగణాభివృధి, చిన్న తరహా నీటి పారుదల వంటి ఆర్థిక కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి అనువైన మౌలిక సదుపాయాలు మరియు నైపుణ్యాలు కల్పించడం.

5) గిరిజన ప్రాంతాలలో రహదారుల నిర్మాణం. త్రాగునీటి సదుపాయం, విద్యాసంస్థల నిర్వహణ కార్యక్రమాలు వంటి మౌలిక సదుపాయాలను అభివృద్ధి పరచటం.

6) అడవి మీద ఆధారపడ్డ షెడ్యూల్డ్ తెగల కుటుంబాల నుండి సముచితమైన ధర చెల్లించి చిన్న తరహా అటవీ ఫలసాయం సేకరించటం.

7) రాష్ట్రంలోని మారుమూల, శివారు గిరిజన ప్రాంతాలలో నిత్యావసర వస్తువుల పంపిణి చేపట్టడం.

3) సమన్వయం :

గిరిజనాభివృద్ధి అనేది అన్ని ప్రభుత్వశాఖలు చిత్తశుద్ధితో చేపట్టవలసిన సమిష్టి బాధ్యత అని గిరిజన సంక్షేమ శాఖ నమ్ముతున్నది. అదే విధంగా ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వేతర భాగస్వామ్యానికి కూడా గిరిజన సంక్షేమ శాఖ తగిన అవకాశాన్ని కలిగిస్తున్నది. సమన్వయంతో సమ్మిళిత అభివృద్ధి సాధించడానికి గిరిజన సంక్షేమ శాఖ కృషిచేస్తుంది.

అ) నోడల్ శాఖ :

రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి చెందిన వివిధ శాఖలతో సమన్వయము ద్వారా గిరిజన విభాగం (STC) రూపొందేటట్టు మరియు అమలు జరిగేటట్టు చూడటం. గిరిజన సంక్షేమ శాఖ గిరిజన విభాగంతో సంబంధించి నోడల్ శాఖగా వ్యవహరిస్తుంది. గిరిజనులకు సంబంధించి అన్ని శాఖల కేటాయింపులు మరియు ఖర్చులను సమీక్షించటం కోసం ఏర్పాటైన నోడల్ ఏజెన్సీని 2 లేదా 3 నెలలకు ఒకసారి సమావేశపరిచే బాధ్యత గిరిజన సంక్షేమశాఖది.

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

02

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ సంస్థాగత నిర్మాణం

1) రాష్ట్ర స్థాయి :-

గిరిజన సంక్షేమశాఖ, ఉపముఖ్యమంత్రి/గిరిజన సంక్షేమ శాఖామాత్యులు వారి యొక్క నేతృత్వంలో, మరియు మార్గదర్శకత్వంలో పనిచేస్తుంది. గిరిజన సంక్షేమ శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి ప్రభుత్వ విధి విధానాలను, కార్యక్రమాలను రూపొందించటంలో అమలుపరచటంలో, సమీక్షించడంలో మరియు ప్రభుత్వానికి సహకరిస్తారు.

2) గిరిజన సంక్షేమ శాఖకు ఏడుగురు శాఖాధిపతులు ఉంటారు. వారు:-

1) గిరిజన సంక్షేమ శాఖ డైరెక్టర్/ కమీషనర్, విజయవాడ

2) గిరిజన గురుకుల విద్యాలయాల కార్యదర్శి

3) ఇంజనీర్-ఇన్-చీఫ్

4) మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, ట్రైకార్

5) మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, ట్రిపో్కో

6) మిషన్ డైరెక్టర్ టి.ఆర్.ఎం

7) మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ జి.సి.సి. వీటిలో (3) పబ్లిక్ సెక్టార్ యూనిట్లు పి.యస్.లు ఉన్నాయి.

అవి: (అ) మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, గిరిజన సహకార సంస్థ

(ఆ) మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, ఆంధ్రప్రదేశ్ షెడ్యూల్డ్ తెగల ఆర్థిక సహకార సంస్థ (ట్రై కార్)

(ఇ) ఎ.పి ట్రైబల్ పవర్ కంపెనీ (ట్రిపో్కో)

ఇవికాక ఈ క్రింది గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ సొసైటీలు కూడా ఉన్నాయి. అవి:

(అ) కార్యదర్శి ఆధ్వర్యంలోని ఆంధ్రప్రదేశ్ గిరిజన సంక్షేమ గురుకుల విద్యాలయాల సంస్థ (గురుకులం).

(ఆ) మిషన్ డైరెక్టర్ ఆధ్వర్యంలో TCR&TM మరియు మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ ఆధ్వర్యంలో ట్రిప్కోసంస్థ ఉన్నాయి.

3) ప్రాంతీయ స్థాయి :-

ఇంజనీరింగ్ శాఖ యొక్క సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీరు వారి ఆధ్వర్యంలో నడిచే ఒక సర్కిల్ కార్యాలయం ఉన్నది. చెంచు తెగ వారికి శ్రీశైలంలో పనిచేస్తున్న ఐ.టి.డి.ఎ మూడు జిల్లాల్లోని చెంచు తెగల వారికి సేవలు అందిస్తుంది. అదేవిధంగా నెల్లూరులో యానాదుల కొరకు ఏర్పర్చిన ఐ.టి.డి.ఎ నాలుగు జిల్లాల్లోనూ యానాదుల కొరకు పనిచేస్తుంది. ఎనిమిది జిల్లాల పరిధిలో గల మైదాన ప్రాంత గిరిజనుల కోసం ఐటిడిఎ (మైదాన ప్రాంతాలు) పనిచేస్తున్నది. మరియు గిరిజన సంక్షేమ శాఖ డైరెక్టర్/స్పెషల్ కమిషనర్/కమిషనర్, ఈ మూడు ఐ.టి.డి.ఎ లకు చైర్మన్‌గా వ్యవహరిస్తారు.

4) జిల్లా స్థాయి :-

6 ఐటిడిఎ జిల్లాలు అనగా శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం, తూర్పు గోదావరి, చింతూరు మరియు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో ఐ.టి.డి.ఎ ప్రాజెక్ట్ అధికారి గిరిజన సంక్షేమ శాఖకు జిల్లా స్థాయి ముఖ్య అధికారిగా మరియు బడ్జెట్ ఉప నియంత్రణ గణాధికారిగా పనిచేస్తారు. వివిధ కార్యక్రమాల అమలులో ఆయనకు తోడ్పాటునందించే వివిధ అధికారుల్లో సహాయ ప్రాజెక్ట్ అధికారి, గిరిజన సంక్షేమం, డిప్యూటి డైరెక్టర్, గిరిజన సంక్షేమ కార్యనిర్వాహక ఇంజనీర్, గిరిజన సంక్షేమం, జి సి సి యొక్క సంబంధిత డివిజనల్ మేనేజర్ మరియు గిరిజన సంక్షేమ ప్రత్యేక డిప్యూటీ కలెక్టర్ కూడా ఉంటారు. ఐటిడిఎలు లేని జిల్లాలోని జిల్లాకు ఒకరు చొప్పున మొత్తం (8) మంది జిల్లా గిరిజన సంక్షేమ అధికారులు పనిచేస్తున్నారు. వారు ఆయా జిల్లా కలెక్టర్ల యొక్క ప్రత్యేక్ష నియంత్రణలో పనిచేస్తున్నారు.

5) జిల్లాకు దిగువ స్థాయి :-

జిల్లాకు దిగువ స్థాయిలో అంటే డివిజనల్ లేదా పూర్వపు తాలూకా స్థాయిలో (35) సహాయ గిరిజన సంక్షేమ అధికారులు, (26) గిరిజన సంక్షేమ ఉపకార్య నిర్వహణ ఇంజినీర్లు మరియు (25) గిరిజన ప్రాధమిక సహకార మార్కెటింగ్ సంఘాల మేనేజర్లు సంబంధిత గిరిజన సంక్షేమ కార్యక్రమాల అమలులో ప్రాజెక్ట్ అధికారులకు/ జిల్లా గిరిజన సంక్షేమ అధికారులకు సహకరిస్తారు.

(6) సంస్థాగత స్థాయి :-

గిరిజన సంక్షేమ వసతి గృహాలలో, వసతి గృహ సంక్షేమ అధికారి గ్రేడ్-I/II ఆ సంస్థకు అధిపతిగా వ్యవహరిస్తారు. (378) గిరిజన

సంక్షేమ ఆశ్రమ పాఠశాలల విషయంలో ప్రధానోపాధ్యాయుడు పాఠశాల అధిపతిగా వ్యవహరిస్తారు. అతనికి ఆ సంస్థ యొక్క ఆస్తుల వ్యవహారాల విషయంలో ఒక డిప్యూటీ వార్డెన్ సహకరిస్తారు. హాస్టళ్ళ నుండి గురుకులాలుగా మార్చబడిన 80 గిరిజన సంక్షేమ గురుకుల విద్యాలయాల్లో ప్రిన్సిపాళ్ళు ఆయా సంస్థల అధిపతులుగా ఉంటారు. గురుకులం ఆధ్వర్యంలో నడపబడుతున్న 189 గిరిజన గురుకుల విద్యాలయాలలో ప్రిన్సిపాళ్ళు ఆయా సంస్థలకు అధిపతులుగా ఉంటారు.

(154) పోస్ట్ మెట్రిక్ హాస్టళ్లకు సంబంధించి వసతి గృహ సంక్షేమ అధికారి లేదా, గౌరవ డైరెక్టర్ సంస్థ అధిపతిగా పనిచేస్తారు. మరియు హాస్టల్ వ్యవహారాలు వసతిగృహ సంక్షేమ అధికారి నిర్వహిస్తారు. జి.సి.సి. నిర్వహిస్తున్న (1346) డి.ఆర్ డిపోలు ఆయా సేల్స్ మెన్‌ల మరియు స్వయం సహాయక బృందాల ఆధ్వర్యంలో పనిచేస్తుంటాయి. వీరేకాక సహాయక ఇంజినీర్లు / సహాయ కార్యనిర్వాహక ఇంజినీర్లు GCCకి చెందిన క్రెడిట్ కం ప్రోక్యూర్ మెంట్ అసిస్టెంట్‌లు మొదలగు వారుకూడా క్షేత్రస్థాయిలో పనిచేస్తున్నారు.

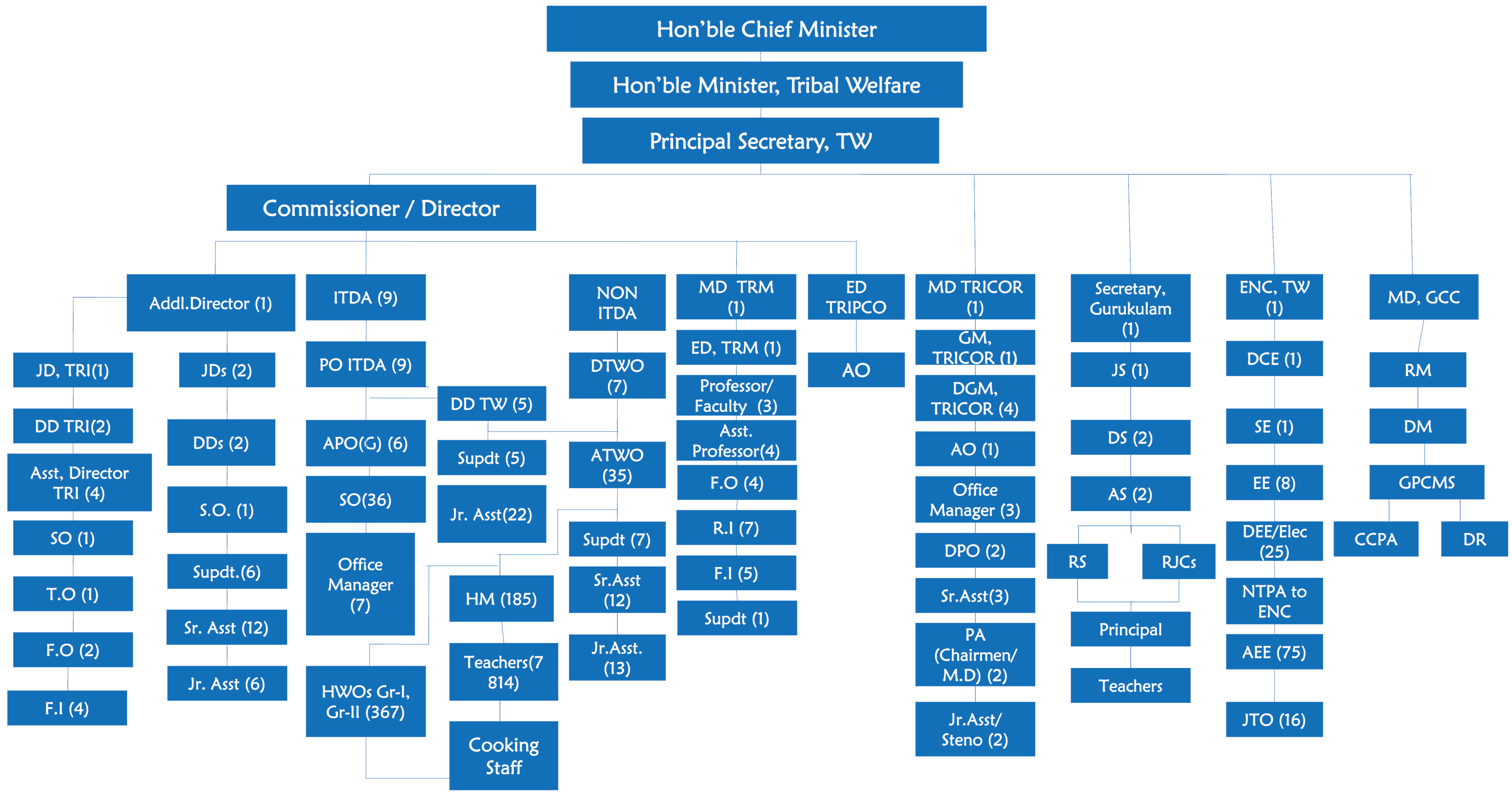
Hon'ble Chief Minister
Hon'ble Minister, Tribal Welfare
Principal Secretary, TW
Commissioner / Director
Addl.Director (1)
JD, TRI(1)
DD TRI(2)
Asst, Director TRI (4)
SO (1)
T.O (1)
F.O (2)
F.I (4)
JDs (2)
DDs (2)
S.O. (1)
Supdt.(6)
Sr. Asst (12)
Jr. Asst (6)
ITDA (9)
PO ITDA (9)
APO(G) (6)
SO(36)
Office Manager (7)
HWOs Gr-I, Gr-II (367)
DD TW (5)
Supdt (5)
Jr. Asst(22)
HM (185)
Teachers(7 814)
Cooking Staff
NON ITDA
DTWO (7)
ATWO (35)
Supdt (7)
Sr.Asst (12)
Jr.Asst. (13)
MD TRM (1)
ED, TRM (1)
Professor/ Faculty (3)
Asst. Professor(4)
F.O (4)
R.I (7)
F.I (5)
Supdt (1)
ED TRIPCO
AO
MD TRICOR (1)
GM, TRICOR (1)
DGM, TRICOR (4)
AO (1)
Office Manager (3)
DPO (2)
Sr.Asst(3)
PA (Chairmen/ M.D) (2)
Jr.Asst/ Steno (2)
Secretary, Gurukulam (1)
JS (1)
DS (2)
AS (2)
RS
RJCs
Principal
Teachers
ENC, TW (1)
DCE (1)
SE (1)
EE (8)
DEE/Elec (25)
NTPA to ENC
AEE (75)
JTO (16)
MD, GCC
RM
DM
GPCMS
CCPA
DR

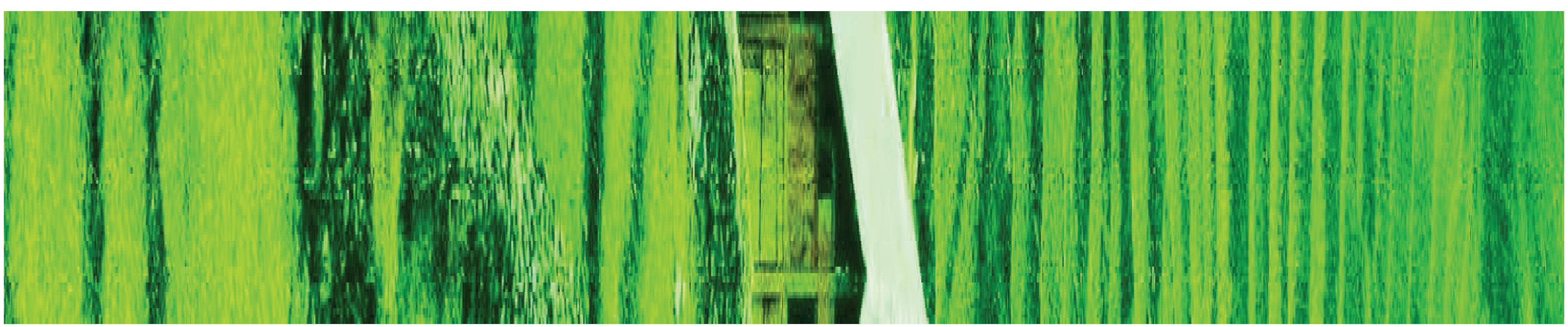

ముఖ్య కార్యాలయాలు

1. నిర్దేశము మరియు పరిపాలన :-

ప్రపంచ స్థాయిలో ఉత్తమసాధన మరియు స్థిరమైన అభివృద్ధి గమ్యాలను సాధించుటలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దార్శనికత సూత్రములకు అనుగుణముగా రాష్ట్రంలో గిరిజన సంక్షేమ శాఖ కార్య నిర్వహణ అమలు చేయుట ముఖ్య కర్తవ్యం. ఈ కర్తవ్య నిర్వహణకు పరిపాలనా సిబ్బంది విధిగా పనిచేస్తుంటారు.

2. ప్రధాన కార్యాలయం :-

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ ప్రధాన కార్యాలయం గిరిజన సంక్షేమ శాఖ కమీషనర్/ డైరెక్టర్ ఆధ్వర్యంలో పనిచేస్తుంది. వారికి అదనపు సంచాలకులు, సంయుక్త సంచాలకులు, ఉపసంచాలకులు, సహాయ సంచాలకులు, అకౌంట్స్ అధికారి మరియు ఇతర అధికారులు సహకరిస్తారు. గిరిజన సంక్షేమ శాఖ డైరెక్టర్ బడ్జెట్ యొక్క ముఖ్య నియంత్రణాధికారి. వారు వార్షిక కార్యాచరణ ప్రణాళికలను ఆమోదించి జిల్లా స్థాయి కార్యాలయాలకు నిధులు విడుదల చేస్తారు. కార్యక్రమాల అమలును పర్యవేక్షించడం తో పాటు క్రమపద్ధతి ప్రకారం ప్రగతిని సమీక్షిస్తారు. ప్రధాన కార్యాలయంలోని అదనపు సంచాలకులు సమాచార హక్కు చట్టం కింద నోడల్ ఆఫీసర్ గా వ్యవహరిస్తారు. ప్రధాన కార్యాలయంలోని సంయుక్త సంచాలకులు, ఉప సంచాలకులు పబ్లిక్ ఇన్ఫర్మేషన్ అధికారులుగా వ్యవహరిస్తారు. ప్రధాన కార్యాలయనికి చెందిన అధికారులు వివిధ జిల్లా కార్యాలయాలకు, ఐటిడిఏలకు సమన్వయ అధికారులుగా పనిచేస్తూ తరచూ ఆయా ప్రాంతాలను సందర్శించి నిర్వహించబడుతున్న కార్యక్రమాలను తనిఖీ చేస్తుంటారు. ప్రధాన కార్యాలయం యొక్క అంతర్గత ఆడిట్ విభాగం, జిల్లా స్థాయి మరియు క్షేత్ర స్థాయి కార్యాలయాల ఆడిట్ చేపడుతున్నది.

3. గిరిజన సాంస్కృతిక మరియు శిక్షణ మిషన్ :-

గిరిజన సాంస్కృతికి, అభివృద్ధికి సంబంధిచిన వివిధ అధ్యయనాలను చేపట్టడానికి అధికారులకు, అనధికారులకు గిరిజనాభివృద్ధికి సంబంధించిన వివిధ అంశాలలో శిక్షణ ఇవ్వడానికి, గిరిజన సాంస్కృతిక మరియు శిక్షణ సంస్థ 1963లో స్థాపించబడింది. ఈ సంస్థ మానవ శాస్త్ర పద్ధతులకు అనుగుణంగా, తప్పుడు కులధృవీకరణ పత్రాలకు సంబంధించిన విచారణను చేపడుతున్నది. వివిధ రాజ్యాంగ పరిరక్షణలు ముఖ్యంగా భూబదలాయింపు నిషేధ రెగ్యులేషన్ వంటి రక్షణ రెగ్యులేషన్లకు సంబంధించిన విధాన రూపకల్పనలో మరియు అమలును సమీక్షించటంలో ఈ సంస్థ గిరిజన సంక్షేమ శాఖకు సహకరిస్తున్నది. షెడ్యూల్డు

తెగలకు సర్టిఫికేట్ దారుల క్లయిమ్స్‌ను విచారించుటలో జిల్లా స్థాయి స్క్రూటిని కమిటీలకు (డిఎల్ఎస్సి) ఈ సిబ్బంది సహాయం అందిస్తారు.ఏది ఏమైనప్పటికి, రాష్ట్ర పునర్విభజనలో భాగమైన పరిశోధన, మూల్యాంకనం మరియు సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించే కార్యకలాపాలపై ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టాలనే ఉద్దేశ్యంతో, రెసిద్యూరి స్టేట్ ఆఫ్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి కేటాయించిన టిసిఆర్&టిఐ వింగ్‌ను హేతుబద్ధీకరించబడింది. మరియు రెండు విభాగాలతో పునర్నిర్మించబడింది. మొదటి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ యూనిట్ 27 పోస్టులతో గిరిజన సంక్షేమ డైరెక్టరేట్‌కు అనుసంధానం చేయబడింది.

ఇక్కడ 70 పోస్టులతో పరిశోధన యూనిట్ సొసైటీల రిజిస్ట్రేషన్ యాక్ట్ క్రింద స్వయం ప్రతిపత్తమైన రిజిస్టర్డ్ సొసైటీగా 2016-17లో టి.సి.ఆర్&టిఎం గా పేరు మార్చబడింది. దీని ప్రకారం టిఆర్ఐ మద్దతు క్రింద భారత ప్రభుత్వం గిరిజన వ్యవహారాల మంత్రిత్వం ప్రతిపాదించబడుతోంది.రెండవ యూనిట్ గిరిజన సాంస్కృతిక మరియు శిక్షణా మిషన్ విశాఖపట్నంలో స్థాపించబడింది.

టిఆర్ఐ పరిపాలన విభాగం ఈ క్రింది విధంగా ఇవ్వబడింది :-

అ) భూ బదిలీ క్రమబద్ధీకరణ చట్టం (70లో1) ఎల్.టి.ఆర్

ఆ) పెసా చట్టము

ఇ) RoFR

ఈ) కుల ధృవీకరణ

4. జిల్లా కార్యాలయాలు :-

జిల్లా కార్యాలయాల పద్దు క్రిందకు 9 ఐటిడిఎలు, 5 ఉప సంచాలకులు ఐ.టి.డి.ఏ జిల్లాల కొరకు 8 జిల్లా గిరిజన సంక్షేమ కార్యాలయాలు, 36 సహాయ గిరిజన సంక్షేమ కార్యాలయాలు వస్తాయి. ఇంతేకాక షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల్లో రక్షణ రెగ్యులేషన్లను అమలు పరచటానికి 5 గిరిజన సంక్షేమ ప్రత్యేక డిప్యూటీ కలెక్టర్ల పోస్టులను కూడా ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. వారు అమలుపరిచే రెగ్యులేషన్ లలో ప్రధానంగా 1959లో విధించబడి 1970, 1971 మరియు 1978 సంవత్సరాలలో సవరించబడిన షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల భూ బదలాయింపులకు సంబంధించిన (A.P.S.L.T.R.) రెగ్యులేషన్ ఉన్నాయి.

5. గిరిజన సంక్షేమ ఇంజనీరింగ్ శాఖ ప్రధాన కార్యాలయం మరియు ఇతర కార్యాలయాలు :-

గిరిజన ప్రాంతాల్లో వివిధ రహదారుల నిర్మాణం, మంచినీటి సరఫరా పథకాలు, విద్యా సంస్థల భవన నిర్మాణం మరియు ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వం అప్పగించే ఇతర నిర్మాణ బాధ్యతలను నిర్వహించడానికి గిరిజన సంక్షేమ ఇంజనీరింగ్ విభాగం 1984 లో ఏర్పాటయింది. గిరిజన సంక్షేమ ఇంజనీరింగ్ శాఖ రాష్ట్ర స్థాయిలో ఇంజనీరింగ్ ఇన్ చీఫ్, ప్రాంతీయ స్థాయిలో (1) సర్కిల్ కార్యాలయం సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీరుతో, జిల్లా స్థాయిలో (8) కార్యనిర్వాహణ ఇంజనీరు కార్యాలయాలతో పని చేస్తున్నాయి. కార్యనిర్వహణ ఇంజనీర్ల దిగువున ఉప కార్య నిర్వహణ ఇంజనీర్లు, సెక్షన్ అధికారులు పనిచేస్తున్నారు. గిరిజన సంక్షేమ ఇంజనీరింగ్ శాఖ వివిధ ఇంజినీరింగ్ పనులను ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు సంఖ్య 30 తేదీ: 17-2-1994, ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల సంఖ్య 90 తేదీ: 21-08-1998 మరియు ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల సంఖ్య 65 తేదీ: 3-1-1999 ప్రకారం చేపడుతున్నది.

గ్రామసభ (పెసాచట్టం) :-

షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల్లో అమలులో ఉన్న పెసాచట్టం (షెడ్యూల్డు ప్రాంత పంచాయితీరాజ్ చట్టం 1996) కింద పేర్కొనబడిన గ్రామసభ. అదే ఇతర ప్రాంతాల్లో అయితే రాష్ట్ర పంచాయితీరాజ్ చట్టం కింద పేర్కొనబడిన గ్రామానికి చెందిన గ్రామసభ.

షెడ్యూల్డ్ ప్రాంత పంచాయితీరాజ్ చట్టం ప్రకారం గ్రామం అంటే ఆవాసాలు, ఆవాసాలగుంపు, శివారు గ్రామాలు, కూడా గ్రామాలుగా పరిగణించబడతాయి. అయితే మన రాష్ట్రంలో పెసా చట్టం 1998 లో తీసుకురాబడింది. షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతంలో పెసా చట్టం కింద ఏర్పర్చిన, గ్రామ సభను గ్రామసభ వైస్‌ప్రెసిడెంటు నిర్వహిస్తారు. గ్రామసభ విధులు నిర్వర్తించడంలో మైదాన ప్రాంతంలో గ్రామ పంచాయితీ కార్యదర్శి 'గ్రామసభ'కు కూడా కార్యదర్శిగా వ్యవహరిస్తారు. అయితే పెసా చట్టం కింద షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలలో గ్రామ సభకు కూడా సెక్రటరీ ఉంటారు.

సబ్‌డివిజనల్ కమిటీ :-

సబ్‌డివిజనల్ కమిటీలో మండల ప్రజా పరిషత్ సభ్యుల నుంచి జిల్లా పరిషత్ నియమించిన ముగ్గురు సభ్యులు ఉంటారు. వారిలో ఇద్దరు అటవీ ప్రాంతాలలో నివసించే ఎస్.టి.లు ఉండాలి. ఎస్.టిలు లేని పక్షంలో ఇద్దరు ఇతర సంప్రదాయక అటవీ నివాసితులు, ఒక మహిళా సభ్యురాలు ఉండాలి. వీరితో పాటు సబ్ డివిజనల్ అటవీ శాఖాధికారి సభ్యులుగా ఉంటారు. సబ్ డివిజనల్ స్థాయి కమిటీకి ఆర్.డి.ఒ/సబ్‌కలెక్టర్ అధ్యక్షులుగా ఉంటారు. ఐ.టి.డి.ఏలు ఉన్న ప్రాంతాలకు జిల్లా గిరిజన సంక్షేమ శాఖాధికారి (డి.టి.డబ్ల్యు.ఒ), ఐ.టి.డి.ఎలు లేని జిల్లాలలో అసిస్టెంట్ గిరిజన సంక్షేమశాఖాధికారి మెంబర్ సెక్రటరీగా ఉంటారు.

సబ్‌డివిజనల్ కమిటీ ముఖ్య విధులు :-

- గ్రామసభ, అటవీ హక్కుదార్లకు, వన్యప్రాణి, అడవుల,జీవవైవిధ్య బాధ్యతలకు సంబంధించిన సమాచారం ఇవ్వడం.
- అడవుల, రెవిన్యూ శాఖల చిత్రపటాలు/మ్యాపులు, ఓటర్ల జాబితాలు గ్రామసభలకు, అటవీ హక్కుల కమిటీకి అందజేయడం.
- సంబంధిత గ్రామసభల తీర్మాణాలు సంకలనం చేయడం.
- గ్రామసభలు రూపొందించిన మ్యాపులు, వివరాలు ఏకీకృతం చేయడం.
- గ్రామసభ తీర్మాణాలు, మ్యాపులు వాస్తవికత పరిశీలన చేయడం.
- అటవీ హక్కుల స్వభావం, విస్తీర్ణానికి సంబంధించిన గ్రామసభల వివాదాల విచారణ, తీర్పులు ఇవ్వడం.
- గ్రామసభల తీర్మాణాలు విభేదించే వారి పిటీషన్లపై విచారణ.
- అంతర సబ్‌డివిజనల్ స్థాయి క్లయిమ్ విషయంలో ఇతర సబ్‌డివిజనల్ స్థాయి కమిటీలతో సమన్వయపర్చడం.
- ప్రభుత్వ రికార్డులతో సరిచూసి మండల స్థాయిలో ప్రతిపాదిత అటవీ హక్కుల గుర్తింపు ముసాయిదా రికార్డును రూపొందించడం.
- ప్రతిపాదిత అటవీ హక్కుల క్లయిమ్స్ ముసాయిదా రికార్డును తదుపరి నిర్ణయం కోసం జిల్లా స్థాయి కమిటీకి పంపడం.
- చట్టం లక్ష్యాలపై ప్రజలకు అవగాహన కల్పించడం.

- దరఖాస్తులు (క్లయిమ్స్) అటవీ హక్కుదార్లకు అందేలా చూడటం.
- గ్రామసభ సమావేశాలు బహిరంగంగా స్వేచ్ఛాయిత వాతావరణంలో తగిన కోరంతో జరిగేలా చూడటం.

జిల్లాస్థాయి కమిటీ :-

జిల్లా స్థాయి కమిటీకి జిల్లా కలెక్టర్ అధ్యక్షులుగా ఉంటారు. జిల్లా పరిషత్ నియమించిన ముగ్గురు జెడ్.పి.టి.సి సభ్యులు ఉంటారు. వారిలో కనీసం ఇద్దరు ఎస్.టిలు ఉండాలి. అటవీ ప్రాంతాలలో నివశిస్తున్న ఆదివాస జాతులకు చెందిన సభ్యులకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. ఎస్.టిలు లేని పక్షంలో ఇతర సంప్రదాయక అటవీ నివాసితులు ఇద్దరు మహిళా సభ్యురాలుగా ఉంటారు. వీరితోపాటు జిల్లా అటవీ శాఖాధికారి సభ్యులుగా ఉంటారు. జిల్లాస్థాయి కమిటీకి ఐ.టి.డి.ఎ ప్రాంతాలలో ప్రాజెక్టు అధికారి (ఐ.టి.డి.ఎ), ఐ.టి.డి.ఎలు లేని జిల్లాలలో జిల్లా గిరిజన సంక్షేమ శాఖాధికారి కమిటీకి మెంబర్ సెక్రటరీగా వ్యవహరిస్తారు.

జిల్లా స్థాయి కమిటీ విధులు :-

- గ్రామసభలకు, అటవీ హక్కుల కమిటీలకు అటవీ హక్కుల గుర్తింపు విషయంలో సమాచారం అందించడం.
- చట్టాల లక్ష్యానికి అనుగుణంగా క్లయిమ్స్ పరిశీలన, ముఖ్యంగా ఆదిమవాస జాతుల, సంచార జాతుల, పశుపెంపకందార్ల క్లయిమ్స్ పరిశీలన.
- సబ్‌డివిజనల్ కమిటీ రూపొందించిన అటవీ హక్కుల రికార్డు ముసాయిదా పరిగణలోకి తీసుకొని తుది నిర్ణయం తీసుకోవడం.
- సబ్‌డివిజనల్ స్థాయి కమిటీ నిర్ణయాలు విభేధించే వారిపిటీషన్లు విచారణ.
- అంతర జిల్లా స్థాయి క్లయిమ్స్ విషయంలో ఇతర జిల్లా కమిటీలతో సమన్వయపరచడం.
- సంబంధిత ప్రభుత్వ రికార్డులలో అటవీ హక్కుదార్లు అటవీ హక్కుల నమోదుకోసం తగు ఆదేశాలు జారీ చేయడం.
- గ్రామసభ, సంబంధిత దరఖాస్తుదారులు (క్లయిమెంట్స్) అర్జీలపై అటవీ హక్కు రికార్డుల నఖలును జారీ చేయడం.

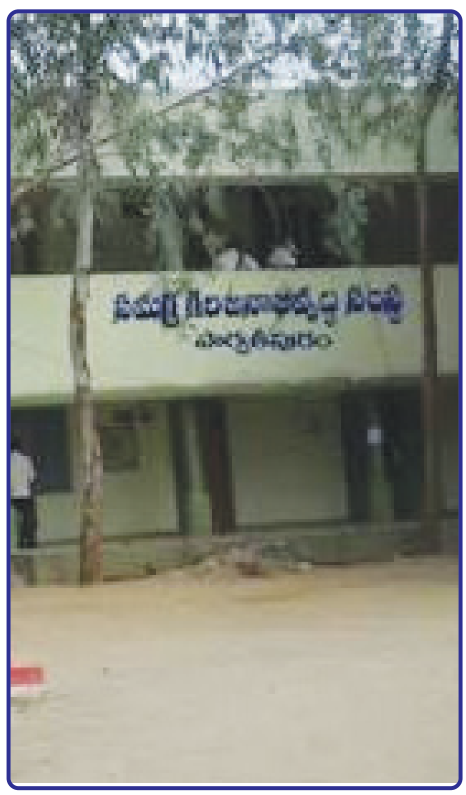

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం 2006 (RoFR) :-

తరతరాలుగా అడవులలో నివసిస్తున్నప్పటికీ, తమ హక్కులు ఎక్కడ నమోదు చేయబడకుండా ఉన్న షెడ్యూల్డ్ తెగలు మరియు ఇతర పరంపరాగత అటవీ నివాసితులు అడవిలోని భూమిపై అడవి మీద కల్పించబడిని హక్కులను గుర్తించడం కొరకు ఆవిధంగా పొందుపరచబడ్డ అటవీ హక్కులనమోదు చేస్తూ, హక్కుపత్రాలు జారీచేయటానికి రూపొందించబడిన చట్టము. అటవీ ప్రాంతంలో నివాసము లేదా ఉపాధిని అడవి ద్వారా పొందుతున్న షెడ్యూల్డ్ తెగలు, ఇతర పరంపరాగతా అటవీ నివాసితులు ఆర్థికంగా మరియు సాంఘీకంగా అభివృద్ధి చెందుటకు అటవీ హక్కుల చట్టం 2006 దోహదపడుతుంది.

భారత ప్రభుత్వం అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని 2006 పార్లమెంట్ లో ఆమోదించి, డిసెంబర్ 2007 నుండి అమలులోకి వచ్చునట్లు ఉత్తర్వులు జారీ చేసారు. ఈ చట్టం ప్రకారం 13 -12 -2005 ముందు షెడ్యూల్డ్ తెగల వారు అటవీ భూములను ఉపాధి కొరకు సాగు చేయుట, ఇతర ప్రయోజనాలకు అటవిని ఉపయోగించినచో వారికి ఆ భూముల పై హక్కులు పొందుటకు అర్హత కలిగిఉందురు. ఇతర పరంపర అటవీ నివాసితులు పై తేదీకి ముందు మూడు తరముల పాటు నివసిస్తూ తమ దైనదిన జీవితం కొరకు అటవీ మీద లేదా అటవీ భూములపై ఆధారపడిన వారికి ఆ భూమిపై హక్కులు కలిగి ఉందురు. (తరము అనగా 25 సంవత్సరాలు) ది. 13 -12 -2005 ముందే అటవీ భూములు సాగు చేస్తూ ఫలసాయం పొందుతూ జీవనం సాగిస్తున్నవారికి ఈ చట్ట ప్రకారం అటవీ భూముల పై 10 ఎకరాల వరకు హక్కులు పొందుటకు అవకాశం ఉంది. అటవీ భూముల పై హక్కు పత్రములు భార్య భర్తల పేరు మీదగా లేదా ఉమ్మడిగా జారీ చేయబడును.

ఈ చట్టం ద్వారా గిరిజనులకు లభించే హక్కులు :-

1. నివాసపు హక్కు
2. చిన్న తరహా అటవీ ఉత్పత్తుల పై హక్కు
3. పశువులను మేపుకొనే హక్కు
4. మత సంబంధమైన స్థలాల పై హక్కు
5. చేపలు పట్టుకొనే హక్కు
6. సంప్రదాయ అటవీ సంపద పై హక్కు
7. మూలికా వనరుల పై హక్కు
8. కొండ పోడు భూముల వ్యవసాయం పై హక్కు కల్పించబడును.

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

04

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

విద్యా కార్యక్రమాలు & సమగ్ర శిక్ష పథకం

విద్యా కార్యక్రమాలు

విద్యాహక్కు చట్టం 2009 ప్రకారం విద్య ప్రాథమిక హక్కుగా రూపొందిన నేపథ్యంలో సమాజంలోని అత్యంత ప్రాధాన్యత చూపవలసిన ప్రజలు సాంఘిక అభివృద్ధిని సాధించే దిశలో గిరిజన సంక్షేమ శాఖ విద్యను ఒక కీలకమైన అంశంగా భావించి చర్యలు చేపట్టింది. విద్యను గిరిజనులలో పెంపొందించేందుకు అనుగుణంగా విద్యాహామీని స్థిర అభివృద్ధి గమ్యాలలో నాల్గవది అయిన "అందరికి సమ్మిళిత మరియు గుణాత్మక విద్య జీవితాంతం నేర్చుకొనుట" అనే గమ్యాన్ని సాధించుట కింద ఉదాహరించిన పథకాలను అమలు పరచుట జరిగినది.

1) విద్యాసంస్థలు :-

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ కార్యక్రమాలలో పలు విద్యా సంస్థల నిర్వహణ అత్యంత ప్రధాన కార్యక్రమం. ఈ పథకానికి సంబంధించిన ముఖ్యాంశాలను ఈ కింద స్థూలంగా వివరించడమైనది. గుణాత్మక విద్యను అందించడంలో భాగంగా గురుకుల విద్యా వ్యవస్థను పటిష్ట పరచి, ప్రస్తుతం గల సంక్షేమ వసతి గృహాలను మైదాన ప్రాంతాలలో గురుకులాలుగా, షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలలో ఆశ్రమ పాఠశాలలుగా మార్చడం జరిగింది. ఈ విద్యా వ్యవస్థ క్రింద గల విభాగాలను ఈ క్రింద తెలియజేయడమైనది.

ఆశ్రమ పాఠశాలలు :-

గిరిజనులు అధికంగా గల ప్రాంతాలలో (378) ఆశ్రమ

పాఠశాలలు పనిచేస్తున్నాయి. ఈ ఆశ్రమ పాఠశాలలు (1,08,020) మంది పిల్లలకు ఒకే చోట విద్య, వసతి సదుపాయాలు కల్పిస్తున్నాయి.

2) పోస్ట్ మెట్రిక్ వసతి గృహాలు : -

గిరిజన కళాశాల విద్యార్థులకు ఉచిత వసతి మరియు ఉచిత కరెంటు, నీటి ఖర్చు భరిస్తూ సంక్షేమ శాఖ (154) వసతి గృహాలను నిర్వహిస్తున్నది. ఇక్కడ నివసిస్తున్న 22,829 మంది విద్యార్థులకు వసతి సౌకర్యంతో పాటు, అనుబంధ వసతి గృహాలకు ఇచ్చే రేట్లు మేరకు పోస్ట్ మెట్రిక్ ఉపకార వేతనాలు అందుతున్నాయి. ఈ వసతి గృహాలను కూడా ప్రీమెట్రిక్ వసతి గృహాలుగా నిర్వహించడానికి అవసరమైన సిబ్బందిని, సదుపాయాలను కలిగించడానికి చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి.

3) పూర్వ మెట్రిక్ హాస్టళ్ళు :-

ప్రస్తుతం 21 హాస్టళ్లు, 4 సమగ్ర సంక్షేమ హాస్టల్ వసతి గృహాలు, ఉన్నత తరగతుల విద్యార్థులకు రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లలో చదువుతున్న ప్రాథమిక తరగతులు విద్యార్థులకు వసతి భోజన సదుపాయాలు కల్పిచడం జరుగుతున్నది.

4) గిరిజన సంక్షేమ ప్రాథమిక పాఠశాలలు :-

అ). గతంలో గిరిజన విద్యావికాస కేంద్రాలుగా వ్యవరించబడి ప్రస్తుతం గిరిజన సంక్షేమ ప్రాథమిక పాఠశాలలుగా పిలువబడుతున్న 1,903 పాఠశాలలు గిరిజన ప్రాంతాలలో పనిచేస్తున్నాయి. ఇందులో 31,906 మంది విద్యార్థులు విద్యను అభ్యసిస్తున్నారు.

ఆ). 2018-19 లో విద్యాలయాలన్నింటిలోనూ 1,25,919మంది విద్యార్థులు ప్రవేశం పొందారు.ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల సంఖ్య 39, సాంఘిక సంక్షేమం (విద్య.2) తేదీ: 7-12-2012 ప్రకారం ఈ విద్యాలయాల్లో చదువుతున్న మూడు నుంచి నాల్గవ తరగతి వరకు చదువుతున్న విద్యార్థులకు మెస్ చార్జీలు నెలకు రూపాయలు 1,000/-కి, ఐదు నుండి 10 వ తరగతి వరకు చదువుతున్న విద్యార్థులకు నెలకు రూపాయలు 1,250/-కి, 11వ మరియు ఉన్నత విద్య చదువుతున్న విద్యార్థులకు నెలకు రూ. 1,450/-కి పెంచడం జరిగింది. గిరిజన విద్యార్థులకు ప్రతి ఏటా నాలుగు జతల దుస్తులు అందించడం జరుగుతున్నది. 2018 మార్చిలో జరిగిన 10వ తరగతి పరీక్షల్లో ఆశ్రమ పాఠశాల విద్యార్థులు 79.83 శాతం ఉత్తీర్ణత సాధించారు.

5) గిరిజన సంక్షేమ విద్యాలయాల్లో ఆన్ లైన్ కార్యక్రమాలు :-

అ) కార్యక్రమాల అమలులో చివరిస్థాయి దాకా డిజిటలైజేషన్ చేపట్టిన కార్యక్రమంలో భాగంగా గిరిజన సంక్షేమ శాఖ జ్ఞానభూమి (http://www.jnanabhumi.ap.gov.in%) కార్యక్రమాన్ని అమలు చేస్తున్నది. తద్వారా గిరిజన సంక్షేమ విద్యాలయాలను ఆన్ లైన్ ద్వారా సమీక్షిస్తున్నది. విద్యాలయాల్లో పిల్లల హాజరును వేలి ముద్రలు / ఐరిస్ ద్వారా నమోదు చేయటం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా నమోదు కాబడ్డ హాజరును బట్టి ప్రతినెలా మెస్ బిల్లులు ఆన్ లైన్ ద్వారానే మంజూరవుతున్నవి.

ఆ) విద్యార్థులకు అందచేయవలసిన నోటు పుస్తకాలు, పాఠ్యపుస్తకాలు, ప్లేట్లు, గ్లాసులు, ట్రంకు పెట్టెలు, దుస్తులు, దుప్పట్లు, కాస్మోటిక్ సామాగ్రి వగైరా ఎప్పటికప్పుడు పంపిణీ జరుగుతున్నది లేని వస్తువులు కూడా ఆన్ లైన్ ద్వారా సమీక్షించడం జరుగుతున్నది. అదే విధంగా ఈ విద్యాలయాలను అధికారులు సందర్శించినప్పుడు వారి సందర్శన నివేదికలను కూడా ఆన్‌లైన్ ద్వారా నివేదించటం

జరుగుతున్నది. వీటితో పాటు పిల్లలకు చేపట్టే విద్యా పరీక్షలు, వారి ఆరోగ్య స్థితిగతులు, వారు విద్యాపరంగా సాగిస్తున్న ప్రగతి కూడా ఎప్పటికప్పుడు ఆన్ లైన్ ద్వారా పరిశీలంచటం జరుగుతున్నది.

ఇ) ప్రస్తుత రోజుల్లో గిరిజన సంక్షేమ వసతి గృహాలన్నింటిలోనూ బయోమెట్రిక్ పరికరాలను నెలకొల్పడం పురోగతిలో ఉంది. ఇది పూర్తిస్థాయిలో అందుబాటులోకి తెచ్చి హాజరును ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలించడానికి, తద్వారా విద్యార్థుల హాజరు నమోదులో మరియు బిల్లుల చెల్లింపులో ఎటువంటి అవినీతికి ఆస్కారం లేకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవటం జరుగుతుంది.

ఈ) గుణాత్మక విద్యకై చేపట్టిన చర్యలు: గిరిజన విద్యార్థులకు పాఠశాల విద్యను అందుబాటులోకి తీసుకురావడం కోసమే గిరిజన సంక్షేమ శాఖ హాస్టళ్లను, ఆశ్రమ పాఠశాలను ప్రారంభించినప్పటికి అక్కడితో ఆపకుండా విద్యార్థులకు మెరుగైన, గుణాత్మకమైన విద్యను అందించడం కోసం కూడా గిరిజన సంక్షేమ శాఖ ఉన్నది. ఈ దిశగా ఈ క్రింది చర్యలు చేపట్టడమైనది.

6) కనీస విద్యా కార్యక్రమం :-

ఒక పాఠశాలను ఏడాదికి కనీసం 220 రోజుల పాటు, రోజుకు 5:30 గంటల బోధనతో పాటు, బోధనకు ముందు మరియు వెనుక విద్యార్థులకు పర్యవేక్షణ పఠనం, స్వీయ పఠనం చేపట్టే విధంగా చూడటం ఒక పాఠశాల కనీస కర్తవ్యం. ఇందుకుగాను పాఠశాల వార్షిక సిలబస్ ప్రణాళికను రూపొందించి షెడ్యూలు ప్రకారం సిలబస్ ను పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది. ఏడాదిలో 4 ఫార్మేటివ్ పరీక్షలు 1.జూలై, 2.ఆగష్టు, 3. నవంబరు మరియు 4.ఫిబ్రవరి నెలలలో జరుగుతాయి. రెండు సమ్మేటివ్ పరీక్షలు అక్టోబర్ మరియు జనవరి నెలలలో జరుగుతాయి. ఏడాది చివర 9వ తరగతి వరకు అన్ని తరగతులకి ఒక వార్షిక పరీక్ష ఉంటుంది. పదవతరగతికి రాష్ట్ర స్థాయిలో నిర్వహించే పబ్లిక్ పరీక్ష ఉంటుంది. ప్రతి పరీక్ష నిర్వహణ పూర్తి కాగానే విద్యార్థుల మార్కుల, ర్యాంకుల జాబితాలు రూపొందించబడతాయి. తక్కువ మార్కులు సాధించిన విద్యార్థులకు ప్రత్యేక శిక్షణ ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. పదవ తరగతి విద్యార్థులకు సిలబస్ పునఃశ్చరణ ఉంటుంది. విద్యార్థుల ప్రగతి నివేదికను తల్లిదండ్రులకు పంపించడంతో పాటు ఆ వివరాలను ఆన్ లైన్ ద్వారా కూడా నమోదు కాబడుతున్నాయి.

7) తనిఖీలు : -

ప్రతి పాఠశాల ఏడాదికి కనీసం ఒక్కసారైనా విద్యావిషయకంగా పూర్తిగా తనిఖీ చేయబడుతుంది. ఇందుకుగాను విషయ నిపుణుల బృందం పాఠశాలను సందర్శించి తరగతి గదిలో బోధనను, ఉపాధ్యాయుడి సంసిద్ధతను మరియు విద్యార్థి ప్రగతిని పరిశీలిస్తుంది. పరిశీలన అనంతరం తనిఖీ బృందం ఒక సమగ్ర నివేదికను అందజేస్తుంది. ఆ నివేదిక పైన తీసుకున్న చర్యలను ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షించడం జరుగుతుంది.

ఇ) స్కూల్ కాంప్లెక్స్ : ఒకే ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి కొన్ని పాఠశాలలను కలిపి ఒక పాఠశాల సముదాయంగా గుర్తించడం జరిగింది. ఆ సముదాయం కేంద్రంలో ఉన్నటువంటి ఉన్నత పాఠశాల, సముదాయంలోని పాఠశాలల పనితీరును సమీక్షించి వాటికి మార్గ నిర్దేశం చేస్తుంది. ఇందుకుగాను కేంద్ర పాఠశాల స్థాయిలో ప్రతి నెల పాఠశాల సముదాయ సమీక్షా సమావేశం జరుగుతుంది.

8) పి.ఎం.ఆర్.సి మరియు ఎస్.ఎం.ఆర్.సి :-

ఐ.టి.డి.ఎ స్థాయిలో ప్రాజెక్టు మానిటరింగ్ మరియు వనరుల కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఐ.టి.డి.ఎ పరిధిలోని విద్యాసంస్థల, విద్యాధికారుల పనితీరును సమీక్షించడంలో ఈ వనరుల కేంద్రం ఐ.టి.డి.ఎ ప్రాజెక్టు అధికారికి సహకరిస్తుంది. ఇటువంటి వనరుల కేంద్రాన్ని నెల్లూరులో మైదాన ప్రాంత ఐటిడిఎ కొరకు మరియు ఐ.టి.డి.ఎ చింతూరులో కూడా నెలకొల్పడం జరిగింది. ఈ పి.ఎం.ఆర్.సి లకు దిశ నిర్దేశం చేయడానికి గిరిజన సంక్షేమ శాఖ కార్యాలయంలో సంచాలకులు / కమీషనర్ వారికి సహకరించుటకు ఒక రాష్ట్ర స్థాయి మానిటరింగ్ మరియు వనరుల కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ఉంది.

9) ఉపాధ్యాయులకు నిరంతర శిక్షణ : -

వివిధ ప్రభుత్వేతర సంస్థలతోనూ, జాతీయ అంతర్జాతీయ సంస్థల భాగస్వామ్యంతోనూ ఉపాధ్యాయులకు నిరంతర శిక్షణ, సామర్థ్య నిర్మాణం కోసం ప్రయత్నాలు చేపట్టబడుతున్నాయి. వారి ద్వారా శిక్షణ ఇవ్వడానికి చర్యలు తీసుకోబడినవి. గిరిజన సంక్షేమ ఆశ్రమ పాఠశాలల ప్రధానోపాధ్యాయులకు జాతీయ విద్యా ప్రణాళిక మరియు పరిపాలన విశ్వవిద్యాలయము, న్యూఢిల్లీ మార్గదర్శకాలతో శిక్షణ ఇవ్వటం జరిగింది. 2018 డిసెంబర్ లో, 2019 జనవరిలో న్యూఢిల్లీలోని నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ ప్లానింగ్ అండ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ సహకారంతో 70 మంది ప్రధానోపాధ్యాయులు, పాఠశాల అభివృద్ధి ప్రణాళిక పై శిక్షణ పొందారు. 2019 ఫిబ్రవరి లో 50 మంది స్కూల్ అసిస్టెంట్లు కెపాసిటీ బిల్డింగ్ నైపుణ్యం కల్పించేందుకు న్యూఢిల్లీలో శిక్షణ తీసుకోవడం జరిగింది.

10) విద్యాలయాల గ్రేడింగ్ :-

ఉపాధ్యాయులు మరియు విద్యార్థుల హాజరు విద్యార్థులకు అందవలసిన వివిధ సామాగ్రి సకాలంలో పంపిణీ విద్యార్థుల విద్యా ప్రగతి ఆధారం చేసుకుని పనితీరును ఆన్ లైన్ ద్వారా మదింపు చేయడం జరుగుతున్నది. అలాగే సిబ్బంది పనితీరును కూడా మదింపు చేసి గ్రేడింగ్ చేయడం కూడా చేపట్టబడుతున్నది.

11) వ్యాయామ విద్య/క్రీడలను ప్రోత్సహించుట : -

ప్రభుత్వ విధానాలకు అనుగుణంగా వ్యాయామ విద్యను పెంపొందించేందుకు గిరిజన సంక్షేమ శాఖ ఆటలు మరియు క్రీడల కార్యక్రమాలను అన్ని ఆశ్రమ పాఠశాలల్లో మరియు ఎక్కడైతే వసతి గృహాలను రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలుగా మార్చబడినవో అక్కడ చేపట్టడం జరిగింది. ప్రత్యేక కార్యక్రమం గా పాఠశాల గేమ్స్ & స్పోర్ట్స్‌లకు, అలాగే వేసవి క్రీడా శిక్షణా శిబిరాలను నిర్వహించుట జరుగుతున్నది.

12) డిజిటల్ పాఠాలు :-

గిరిజన బాలురకు గుణాత్మక విద్యను అందించడంలో భాగంగా డిజిటల్ పాఠాల బోధన గిరిజన సంక్షేమ పాఠశాలల్లో చేపట్టడం జరిగింది. ఆశ్రమ పాఠశాలల్లో (50 కంటే ఎక్కువ విద్యార్థులు గల) డిజిటల్ తరగతి గదుల ఏర్పాటుకు అనుమతి ఇవ్వడమైనది. ప్రస్తుతం 646 డిజిటల్ క్లాస్ రూమ్స్ ఏర్పాటు చేయడమైనది.

అ) జగనన్న విద్యా దీవెన :-

ఆర్.టి.ఎఫ్ & ఎం.టి.ఎఫ్: పోస్ట్ మెట్రిక్యులేషన్ లేదా పోస్ట్ సెకండరీ కోర్సులు అభ్యసిస్తున్న గిరిజన విద్యార్థులు తమ చదువును కొనసాగించే నిమిత్తం ఉపకారవేతనాలు అందజేయడం ఈ పథకం యొక్క లక్ష్యం. ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు సంఖ్య 72, సాంఘిక సంక్షేమ (విద్య- II) శాఖ తేదీ: 18-10-2014 ప్రకారం గిరిజన విద్యార్థులకు ఉపకారవేతనం అందజేస్తున్నారు. ఉపకారవేతనాలు పొందే విద్యార్థుల సంఖ్య దరఖాస్తు మంజూరు, ఉపకార వేతనాల పంపిణీ మొత్తం ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు సంఖ్య 103 సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ శాఖ (విద్య- II) తేది: 24-10-2016 ప్రకారం ఆన్ లైన్ ద్వారా చేపట్టడం జరిగింది. ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల సంఖ్య 45 సాంఘీక సంక్షేమ శాఖ (విద్య- II) తేది: 9-6-2017 & ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల సంఖ్య 81 సాంఘీక సంక్షేమ శాఖ (విద్య- II) తేదీ:7-5-2019. 2019-20 లో విద్యా నిర్వహణ ఖర్చుల కింద 20 వేలు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

ఆ) అంబేద్కర్ ఓవర్సీస్ విద్యానిధి :-

విదేశాల్లో ఉన్నత విద్యను అభ్యసిస్తున్న గిరిజన విద్యార్థులకు ఆర్థిక సహాయం అందించడానికి తగిన మార్గ నిర్దేశకాలను, ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు సంఖ్య 36 మరియు 1, గిరిజన సంక్షేమం (విద్య.2) తేదీ: 4.06.2013 మరియు 17.01.2015 ప్రకారం విడుదల చేసింది. 2018-19 లో 23 విద్యార్థులను ఎంపిక చేయడం జరిగింది. మరింత మంది విద్యార్థులు ఉన్నత చదువుల కోసం విదేశాలకు వెళ్లడానికి ప్రోత్సహించే విధంగా విస్తృత ప్రచారం చేపట్టబడుతున్నది. సాంఘీక సంక్షేమ శాఖ ది. 25.06.2018న

జారీ చేసిన జీవో ప్రకారం ఈ పథకం కింద రూ.10.00 లక్షల నుంచి రూ.15,00,000/- లక్షల వరకు ఆర్థిక సహాయం అందించబడుతుంది.

ఇ) ప్రీమెట్రిక్ ఉపకార వేతనాలు:

ఈ పథకం కింద ప్రతిభగల గిరిజన విద్యార్థులను గుర్తించి వారి ఆసక్తి మేరకు పేరున్న ప్రైవేటు విద్యా సంస్థల్లో ప్రవేశం కల్పించడం ద్వారా మెరుగైన విద్యను అందజేస్తున్నారు.

ఈ) ఉత్తమ పాఠశాలలు :-

జిల్లాలలో ఐటిడిఎ ప్రాజెక్టు అధికార్ల అధ్యక్షతన ఐ.టి.డి.ఎ లు లేని జిల్లాలో సంబంధిత జిల్లా కలెక్టర్ల అధ్యక్షతన గల జిల్లా స్థాయి ఎంపిక కమిటీలు చురుకైన గిరిజన విద్యార్థులను ఎంపిక చేసి వారికి ఉత్తమ పాఠశాలల్లో ప్రవేశం కల్పించుట జరుగుచున్నది. ఈ పథకం అమలుకు సంబంధించి ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు సంఖ్య 49, సాంఘిక సంక్షేమం (గి.సం. విద్య-1) శాఖ, తేదీ: 20-06-2013 ద్వారా ప్రభుత్వం సవరణ ఆదేశాలు జారీ చేయుట జరిగింది. 2016-17 సంవత్సరానికి గాను (4,149) మంది గిరిజన విద్యార్థులు (61) ఉత్తమ పాఠశాలల్లో విద్యాభ్యాసం చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు సంఖ్య 16 గిరిజన సంక్షేమం (విద్య 1) తేదీ: 30.01.2016 ద్వారా ఈ పాఠశాలలకు అదనంగా (4,149) మంది విద్యార్థులను పంపడానికి అనుమతించింది. తద్వారా ఉత్తమ పాఠశాలల్లో చదువుకునే అవకాశం (8,298) మంది విద్యార్థులకు లభిస్తున్నది. 2017-18 సంవత్సరంలో అదనంగా (3,773) సీట్లు ప్రభుత్వం అనుమతించింది. మొత్తం (11,531) మంది (107) గుర్తించిన పాఠశాలల్లో ఈ పథకం క్రింద లబ్దిపొందుతున్నారు. వీరిలో (540) మంది గురుకులం నడుపుతున్న ప్రతిభా పాఠశాలల్లో విద్యను అభ్యసిస్తారు. ఈ పాఠశాలల్లో చదువుతున్న విద్యార్థులను అనగా 3వ తరగతి నుండి 10 వ తరగతి వరకు ఇచ్చే ఉపకార వేతనాలను అన్నీ తరగతుల వారికి రూ. 30,000కు పెంచడం జరిగింది.

ఉ) హైదరాబాద్ పబ్లిక్ స్కూల్ :-

ఈ పథకంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి (21) మంది గిరిజన విద్యార్థులు హైదరాబాద్ లోని హైదరాబాద్ పబ్లిక్ స్కూల్, బేగంపేట, రామంతపూర్ శాఖల్లో మరియు కడపలో ఈ పాఠశాలల్లో కొనసాగుతున్నారు.

ఊ) 5 నుండి 8 వ తరగతి చదువుచున్న డే స్కాలర్ విద్యార్థులకు ప్రీ మెట్రిక్ ఉపకారవేతనాలు :-

ఈ పథకాన్ని 5 తరగతి నుండి 8వ తరగతి వరకు డే స్కాలర్గా చదివే గిరిజన విద్యార్థులకు 2016 -2017 సంవత్సరంలో ప్రారంభించడం జరిగింది. (83,503) విద్యార్థులకు గాను ఈ పథకం కింద 2019-20 సంవత్సరంలో రూ.0.63 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది.

13) హాస్టళ్లను గురుకుల పాఠశాలలుగా మార్చడం :-

గిరిజన విద్యార్థులందరికి గుణాత్మక విద్యను అందిచటానికి ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. అందుకుగాను హాస్టళ్ళను దశలవారీగా గురుకుల పాఠశాలలుగా మార్చటానికి చర్యలు తీసుకొంటున్నది. ఈ దిశగా ప్రభుత్వం, ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు 17, ఆర్థిక శాఖ (హెచ్.ఆర్.-III) తేదీ: 5.2.2016 ప్రకారం(8) జిల్లాల్లో (50) గురుకుల పాఠశాలలను మంజూరు చేసింది. జి.ఓ నం. 46, టిడబ్ల్యు విద్య. తేది: 16-4-2016 ద్వారా షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల్లో ఉన్న (30) వసతి గృహాలను ఆశ్రమ పాఠశాలలుగా మరియు జి.ఓ. నం 39, టిడబ్ల్యు విద్య. తేది: 30-3-2016 ద్వారా (30) గిరిజన సంక్షేమ వసతి గృహాలను ఉన్నతీకరించడం జరిగింది. 2016-17 సం౹౹లో 179 వసతి గృహాలను, (80) గురుకుల పాఠశాలలు మరియు (30) ఆశ్రమ పాఠశాలలుగా మార్చుతూ ప్రారంభిచడం జరిగింది. ఈ సంస్థల్లో ఎస్టి విద్యార్థులకు నాణ్యమైన విద్యను అందించడానికి అవసరమైన ప్రాథమిక సౌకర్యాలు కల్పించడానికి అవసరమైన కార్యకలాపాలు అమలు చేయబడుతున్నాయి.

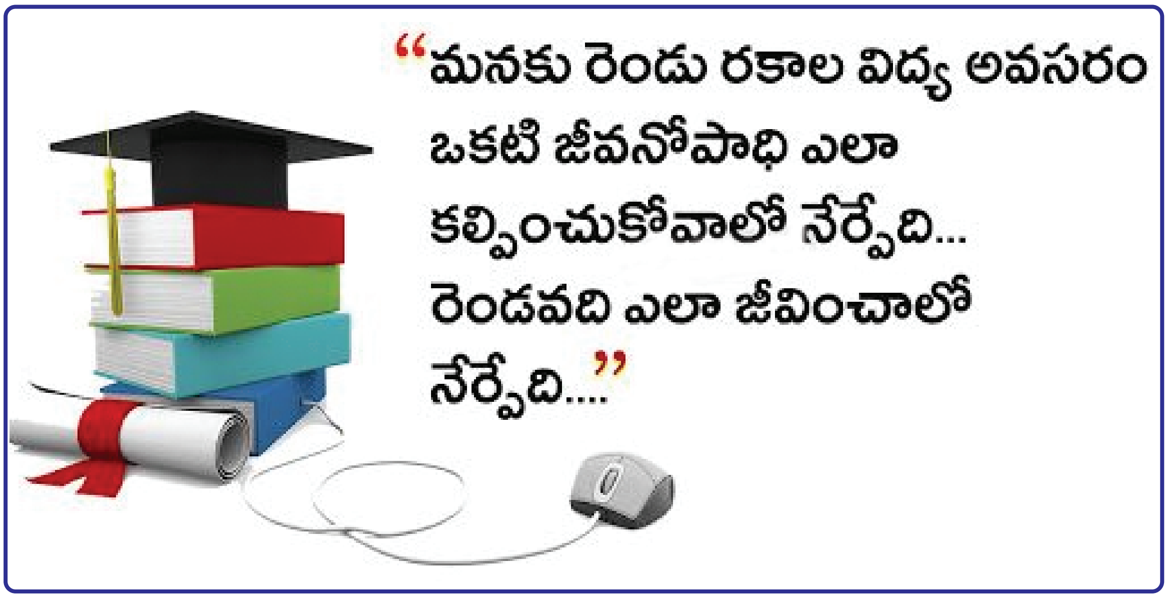

14) వైయస్సార్ విద్యోన్నతి- గిరిజన విద్యార్థులకు పోటీ పరీక్షలకు గాను శిక్షణ :-

పరిపాలనా రంగంలో గిరిజన విద్యార్థులు ఉన్నత స్థానాలు అధిరోహించడానికి వారు సివిల్ సర్వీసెస్ పోటీ పరీక్షల్లో విజయం సాధించటానికి ప్రత్యేక శిక్షణ అందించడం కోసం వైయస్సార్ విద్యోన్నతి పథకం ప్రవేశపెట్టబడింది. యు.పి.యస్.పి ప్రతి ఏటా నిర్వహించే సివిల్ సర్వీసెస్ పరీక్షల తరహాలో వారికి శిక్షణ ఇప్పించడం కోసం విధివిధానాలు నిర్దేశిస్తూ ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల సంఖ్య 10, గిరిజన సంక్షేమం (విద్య), తేదీబీ 3-2-2015 ప్రకారం మార్గదర్శకాలు జారీ చేసింది. ఈ పథకం కింద మూడు రకాల కార్యక్రమాలు 2015-16 నుండి చేపట్టడం మొదలైంది. గ్రూప్-1 మరియు ఇతర సివిల్ సర్వీసులలో సాధించడానికి వృత్తిపరమైన శిక్షణ ఎస్టీ విద్యార్థులకు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. హైదరాబాద్ లోని సంస్థలకు సంబంధించి 9 నెలలకు, నెలకు రూ 10,000/- చొప్పున ప్రభుత్వం స్టైఫండ్ పెంచింది. న్యూ ఢిల్లీలోని సంస్థలకు నెలకు రూ 12000/- చొప్పున ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

15) గిరిజనులకు గురుకుల పాఠశాలలు :-

గిరిజన విద్యార్థులకు మెరుగైన విద్యను అందించేందుకు ప్రభుత్వం (184) గురుకుల పాఠశాలలు నిర్వహిస్తున్నది. వీటిలో భారత ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహాయంతో (19) ఏకలవ్య గురుకుల పాఠశాలలు కూడా పనిచేస్తున్నాయి. వీటిలో (47,738) మంది

విద్యను అభ్యసిస్తున్నారు. ఈ విద్యా సంస్థల నిర్వహణ కోసం ప్రభుత్వం 1999 లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గిరిజన సంక్షేమ గురుకుల విద్యాసంస్థల సంఘం (గురుకులం) పేరిట ఒక ప్రత్యేక సంస్థను ఏర్పాటు చేసింది. (80) గురుకుల పాఠశాలల్లో, కళాశాల్లో, గురుకులం మన టీవీ ద్వారా డిజిటల్ క్లాసులు ఏర్పాటు చేసింది. గురుకుల విద్యాలయాల నిర్వహణకు ఒక విద్యా ప్రణాళికను, తరగతి గది క్యాలెండర్లను, సిలబస్ షెడ్యూల్ ను కూడా రూపొందించుట జరిగింది. 2018-19 లో జీతభత్యాలు, మెస్ చార్జీలు, దుస్తులు, ప్రోత్సాహకాలు, బూట్లు, సాక్సులు, స్కూలు సంచులు, టై, బెల్ట్, బ్యాడ్జి వంటి అదనపు ప్రోత్సాహకాలు ఇతర ఖర్చులు, తనిఖీలు, అదనపు భవన సముదాయము, ఫర్నిచర్, మంచినీరు, ప్రయోగశాల, గ్రంథాలయాలు, కంప్యూటర్ ల్యాబరేటరీ, జోనల్ స్థాయి, రాష్ట్రస్థాయి సైన్స్ ఫెయిర్ లు, క్రీడోత్సవాలు మొదలగు వాటి నిమిత్తం బడ్జెట్లు కేటాయించడం జరుగుతున్నది.

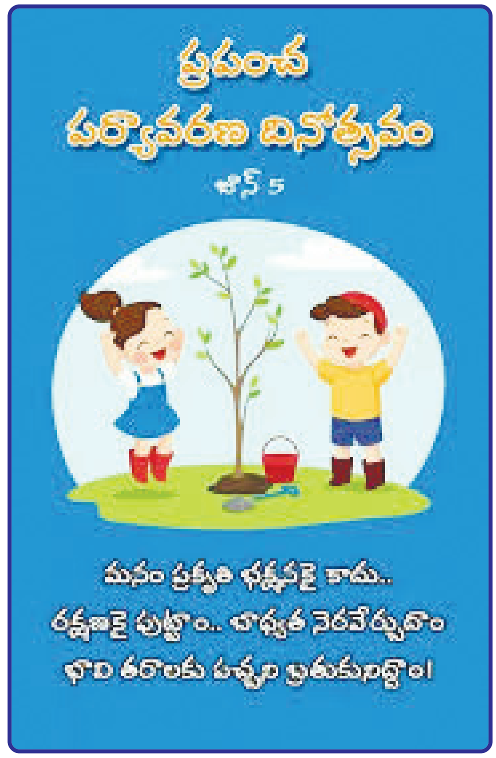

16) అమ్మఒడి :-

పేదింటి పిల్లల చదువులకు ఏ తల్లీ భయపడనవసరం లేకుండా, పిల్లలను బడికి పంపిన నిబంధనల మేరకు, ఎంపిక చేయబడిన ప్రతీ తల్లికి సంవత్సరానికి రూ. 15,000/-లు ఈ పథకం క్రింద అందజేయబడతాయి.

17) బడికొస్తా :-

బాలికలు బడి మానివేయకుండా ఉన్నత చదువులను కొనసాగించేందుకు 9వ తరగతి బాలికలకు ఉచితంగా సైకిల్‌ను ఈ పథకం క్రింద అందిస్తారు.

18) అంబేద్కర్ ఓవర్సీస్ విద్యానిధి :-

ఈ పథకం క్రింద షెడ్యూలు కులాలకు చెందిన విద్యార్థులు విదేశాలలో ఉన్నత విద్యను అభ్యసించడానికి ఒక్కొక్కరికి రూ. 15,00,000/-లు వరకు ఆర్థిక సహాయం రెండు విడతలుగా అందించబడుతుంది.

19) విద్యోన్నతి పథకం :-

విద్యోన్నతి పథకం ద్వారా షెడ్యూల్డు తెగల విద్యార్థులకు ఉన్నత స్థాయి ఉద్యోగాలు పొందడానికి అనగా సివిల్ సర్వీసెస్ (ఐ.ఎ.ఎస్, ఐ.పి.ఎస్) పోటీ పరీక్షలకు ప్రత్యేక శిక్షణ కొరకు ప్రతి విద్యార్థికి రూ. 1.10 లక్షలు మంజూరు చేస్తారు. హైదరాబాద్‌లో నెలకు రూ. 10000/- భత్యం, ఢిల్లీలో రూ. 12,000/- భత్యం.

20) విదేశీ విద్య పథకం :-

ఈ పథకం ద్వారా మైనారిటీ వర్గానికి చెందిన విద్యార్థులకు వైద్య వృత్తికి సంబంధించిన గ్రాడ్యుయేషన్ మరియు పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్ (యం.ఎస్, యం.డి మరియు యం.బి.బి.ఎస్) విద్యను విదేశాలలో చదువుటకు చక్కటి అవకాశము కల్పించారు.

21) విదేశీ విద్యాదరణ :-

ఈ పథకం ద్వారా వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులు విదేశీ విశ్వ విద్యాలయాలలో ఉన్నత చదువులు, పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేషన్ చదవడానికి ప్రతీ విద్యార్థికి ఆర్థిక సహాయం కింద రూ. 1,00,000/-లు ప్రభుత్వం మంజూరు చేస్తుంది.

22) ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ :-

ఈ పథకం క్రింద పేద విద్యార్థుల చదువుకు అయ్యే ఖర్చును ప్రభుత్వమే పూర్తిగా భరిస్తుంది. పూర్తి ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్‌తో పాటు వసతి మరియు భోజన సౌకర్యాల కోసం అధనంగా ఏటా ప్రతి విద్యార్థికి రూ. 20,000/-లను చెల్లిస్తారు.

23) ఉన్నత విద్య కొరకు గిరిజన యూనివర్సిటీని స్థాపించారు :-

2019-20 విద్యా సంవత్సరానికి గాను దీనిని విజయనగరం జిల్లాలో అనేక ఉన్నతమైన విద్యలతో మరియు అన్ని సదుపాయాలతో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

కేంద్రీయ గిరిజన విశ్వవిద్యాలయం :-

కేంద్రీయ గిరిజన విశ్వవిద్యాలయం 2019 లో విజయనగరం జిల్లా ఆంధ్రప్రదేశ్ నందు స్థాపించబడింది.

అధికార పరిధి :-

- ఈ విశ్వవిద్యాలయం ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తం రాష్ట్రానికి విస్తరించింది మరియు దీని నిర్వహణ పూర్తిగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు సమకూరుస్తుంది.
- యూనివర్శిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ ద్వారా. ఈ విశ్వవిద్యాలయం ద్వారా గిరిజన ప్రాంతాలలోని గిరిజనులను ఉన్నత చదువులను వైపు చేరువ చేసి, ఉన్నత విద్య కలలను నెరవేర్చి గిరిజనులను తీర్చిదిద్దుతుంది.

ఉద్దేశ్యాలు :-

- కేంద్ర గిరిజన విశ్వవిద్యాలయం ఈ క్రింది లక్ష్యాలను మరియు ఆశయాలను సాధించడానికి నిర్దేశించింది.
- ఉన్నత విద్య యొక్క మార్గాలను అందించడం,అనగా ముఖ్యంగా ఉన్నత విద్య మరియు పరిశోధన సౌకర్యాలు.
- ప్రధానంగా భారతదేశ గిరిజన జనాభా కోసం.
- బోధనా మరియు పరిశోధన సౌకర్యాలను అందించడం ద్వారా జ్ఞానాన్ని వ్యాప్తి చేయడానికి మరియు అభివృద్ధి చేయడానికి, గిరిజన కళ, సంప్రదాయం, సంస్కృతి, భాష, నిషేధ వ్యవస్థలు, ఆచారాలు, అటవీ ఆధార ఆర్థిక కార్యకలాపాలు, వృక్షజాలం మరియు జంతుజాలం సాంకేతిక పరిజ్ఞానంలో పురోగతిని వారికి అందుబాటులో ఉంచడంతో పాటు గిరిజన ప్రాంతాల సహజ వనరులకు సంబంధించి వాటి సంరక్షణ మరియు అభివృద్ధిని పెంపొందించుట.
- జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ విశ్వవిద్యాలయాలు మరియు సంస్థలతో సహకరించడం, ఉమ్మడి సాంస్కృతిక అధ్యయనాలు మరియు గిరిజన వర్గాలపై పరిశోధన చేపట్టడము.
- గిరిజన కేంద్రీకృత అభివృద్ధి నమూనాలను రూపొందించడానికి, నివేదికలు మరియు మోనోగ్రాఫ్‌లను ప్రచురించడం మరియు గిరిజనులకు సంబంధించిన సమస్యలపై సమావేశాలు మరియు సెమినార్లు నిర్వహించడం మరియు వాటికి తగిన వనరులను అందించడం.

- గిరిజన సంఘాలను నిర్వహించడానికి వీలుగా తగిన చర్యలు తీసుకోవడం.
- ఉన్నత విద్యను పొందడం ద్వారా గిరిజనులు వారి స్వంత వనరులు మరియు అవసరాలను నిర్వహించుకొనుటలో ఉన్నతిని సాధించుకొనుట.
- బోధనా మరియు పరిశోధన సౌకర్యాలను అందించడం ద్వారా జ్ఞానాన్ని వ్యాప్తి చేయడానికి మరియు అభివృద్ధి చేయడం.
- బోధన, అభ్యాసన ప్రక్రియలో ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహించడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవడం.
- ఇంటర్-డిసిప్లినరీ స్టడీస్ మరియు రీసెర్చర్ల మరియు ప్రతిభలను మెరుగుపరచడానికి ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించడం.
- సామాజిక, విద్యా మరియు ఆర్థిక పరిస్థితులు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల సంక్షేమం సాధించుటకు.

సెంట్రల్ గిరిజన విశ్వవిద్యాలయం యొక్క విద్యా వ్యవస్థ యొక్క ముఖ్య లక్షణాలు :-

- విలువ ఆధారిత విద్యను అందించడం.
- సరసమైన, నాణ్యమైన విద్య, పరిశోధన మరియు శిక్షణ కోసం సులభంగా ప్రాప్యత కల్పించడం.
- ఉద్యోగ నైపుణ్యాల పెంపు.
- గిరిజనుల సాధికారతకు సంబంధించిన ప్రాథమిక మరియు అధునాతన పరిశోధన కార్యకలాపాలను చేపట్టడం.
- గిరిజన జనాభా సంక్షేమం కోసం నూతన పథకాలను, విజ్ఞానాన్ని బదిలీ చేయడంలో నిరంతరం కృషిచేయడం.
- ఆధునిక శాస్త్రీయ పరిశోధనలకు సౌకర్యాలను బలోపేతం చేయడం.
- సమర్థత కోసం విశ్వవిద్యాలయ వాటాదారులలో మంచి విలువలు మరియు ధైర్యాన్ని పెంపొందించడానికి,
- పారదర్శకత మరియు జవాబుదారీతనం నెలకొల్పుట.
- ఇంటర్ డిసిప్లినరీ విద్య మరియు పరిశోధనలను ప్రోత్సహించడానికి.
- గిరిజన సమస్యలు మరియు అభివ ృద్ధిపై స్పష్టమైన దృష్టితో కోర్సు పాఠ్యాంశాలను రూపొందించడం.
- విద్య మరియు పరిశోధనలలో విశ్వవిద్యాలయాన్ని ప్రపంచ స్థాయి అత్యుత్తమ కేంద్రంగా పేర్కొనడం.
- అందించే అన్ని ప్రోగ్రామ్‌ల కోసం సిబిసిఎస్ నమూనాను పరిచయం చేయడం.
- దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న ప్రతిభావంతులైన విద్యార్థులు మరియు ప్రతిభావంతులైన అధ్యాపకుల విభిన్న మిశ్రమం
- భారతదేశం మరియు విదేశాల నుండి ప్రధాన సంస్థల నుండి వారి అర్హతలను పొందూ సదుపాయాలను కల్పించటం.
- ఇంటర్-మల్టీడిసిప్లినరీ అధ్యయనాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిచ్చే ఛాయిస్-బేస్డ్ క్రెడిట్ సిస్టమ్ (సిబిసిఎస్) మాడ్యూల్ సదుపాయాల ద్వారా గిరిజానాభివృద్ధిని సాధించుట.

24) సమగ్ర శిక్షా పథకము

3 సం॥ వయసు నుండి 14 వయసున్న పిల్లలందరికీ ఉచిత నిర్బంధ విద్యని ప్రాథమిక హక్కుగా చేస్తూ భారత రాజ్యాంగానికి చేసిన 86వ సవరణ ద్వారా నిర్దేశించినట్లుగా నిర్ణీత కాల పరిధిలో అందరికీ ప్రాథమిక విద్య అందించటమే లక్ష్యంగా భారత ప్రభుత్వం తలపెట్టిన ముఖ్యమైన విద్యా కార్యక్రమమే "సర్వ శిక్షా అభియాన్". ఈ కార్యక్రమ మార్గదర్శకాలు 2000 సంవత్సరంలో రంపచోడవరం ఐ.టి.డి.ఎ నందు రూపకల్పన చేయుట జరిగింది.

ఇది ఒక మధ్యంతర కార్యక్రమముగా 2000-2001 సంవత్సరం నుండి అమలవుతున్నప్పటికి, ఈ కార్యక్రమ ప్రధాన ఉద్దేశము అందరికి ప్రాథమిక విద్యనందించడమే.ఇది అమలు అయిన అనంతరం పాఠశాలకు అనేక సదుపాయలు సమకూర్చబడ్డాయి. అంతేకాదు విద్యా హక్కు చట్టం ఏప్రిల్ 1వ తేది.2010 నాటి నుండి అమల్లోకి వచ్చింది. ఈ చట్టం ఆమోదం పొందటం వల్ల విద్య తన లక్ష్యాలను అమలు చేయటానికి చట్ట పరంగా కావలసినంత ఊతం లభించిందని కొందరు విద్యావేత్తలు, విధాన కర్తలు నమ్ముతున్నారు.

ముఖ్య ధర్మాలు :-

సర్వశిక్షా అభియాన్ మరియు రాష్ట్రీయ శిక్షా అభియాన్ పథకాలను కలిపి సమగ్ర శిక్షా పథకంగా 2018 - 19 విద్యా సంవత్సరం నుండి అమలు చేస్తున్నారు.

ప్రధాన అంశాలు :-

1. నిర్ణీత కాల చట్రంతో అందరికీ ప్రాథమిక విద్యనందించటమే ఈ కార్యక్రమం.
2. ప్రాథమిక విద్య ద్వారా సామాజిక న్యాయాన్ని పెంపొందించే ఓ సువర్ణ అవకాశమే ఈ కార్యక్రమం.
3. దేశ వ్యాప్తంగా అందరికీ ప్రాథమిక విద్యనందించే లక్ష్యమే ఈ కార్యక్రమం.
4. స్థానిక, రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాల మధ్య భాగస్వామ్యం, ప్రాథమిక విద్యపట్ల తమ సొంత వైఖరిని, లక్ష్యాలను సాధించుకొనటానికి రాష్ట్రాలకు దక్కిన అవకాశమే ఈ కార్యక్రమం.

లక్ష్యాలు :-

1. 6-14 సంవత్సరాల వయస్సుగల పిల్లలందరికీ ఉపయోగకరమైన ప్రాథమిక విద్యనందించటం.
2. పాఠశాలల నిర్వహణలో సమాజ భాగస్వామ్యంతో లింగ, ప్రాంతీయ, సామాజిక అంతరాలను పూడ్చటం.
3. పిల్లలు భౌతికంగా, ఆధ్యాత్మికంగా తమ అంతర్గత శక్తిని పెంపొందించు కొనుటకు వారి చుట్టూ ఉన్న పరిసరాలను తెలుసుకోనివ్వటం, పరిసరాలకు అలవాటు పడనివ్వటం.
4. విలువ ఆధారిత విద్యను ప్రవేశపరుచుట ద్వారా కేవలం తమ వ్యక్తిగత ప్రయోజనాలకన్న పరుల సంక్షేమం కోసం పనిచేసేలా పిల్లలకి అవకాశం కల్గించటం.
5. జీవితం కోసం విద్య అనే భావనకి ప్రాధాన్యమిస్తూ సంతృప్తికరమైన మెరుగైన ప్రాథమిక విద్యనందించటంపై దృష్టి కేంద్రీకరించటం.

అమలు చేసే పథకాలు :-

1. ఉపాధ్యాయులకు, బడులకు విద్యా సంబంధమైన సహకారం.

2. సమాజ అనుకూలత కార్యక్రమాలు.
3. బడి బయట విద్యార్థులకు ప్రత్యామ్నాయ బోధనా ఏర్పాట్లు.
4. ప్రత్యేకావసరాలు గల పిల్లలకు సహిత విద్యనందించటం.
5. ప్రణాళికా విభాగం ఏర్పాటు.
6. బడులకు మౌళిక నిర్మాణ వసతులు కల్పించటం.
7. బాలికా విద్యను అభివృద్ధి చేయటం.

చేపట్టిన కార్యకలాపాలు :-

1. బడులకు, ఉపాధ్యాయులకు విద్యావిషయిక సహకారమందించటం.
2. ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలలకు అభ్యాసనా సామగ్రి, గ్రంథాలయాలలో పుస్తకాలు అందించటం.
3. మెరుగైన పర్యవేక్షణ కోసం పాఠశాల సముదాయాలను బలోపేతం చేయటం.
4. పాఠశాల నిర్వహణ కమిటీలకు, మండల వనరుల కేంద్రాలకు మరియు క్లస్టర్ వనరుల కేంద్రాలకు వార్షిక ప్రణాళికను అందజేయటం.

తల్లిదండ్రులు సమాజాన్ని చైతన్యవంతం చేసే కార్యకలాపాలు :-

బడి బాట, బడి పిలుస్తోంది, మన ఊరు, మన బడి, చక్రాలపై బడి, పడవపై బడి, మాబడి, బాల్యానికి భరోసా, నేస్తం బడికి రా, వంటి పిల్లలను ఆకర్షించే కృత్యాల అమలు.

1. బడులలో చేర్పించే కార్యక్రమాలు నిర్వహించటం.
2. స్కూల్ నిర్వహణా కమిటీలను బలోపేతం చేసి కమిటీలోని సభ్యులకు జాగృతి కార్యక్రమాల సభలను నిర్వహించటం.
3. ఒకటో తరగతి నుండి 8వ తరగతి వరకు చదివే పిల్లలకు రెండు జతల ఏక రూప దుస్తులను అందించటం.
4. విద్యా హక్కు పై మరియు అందరికి విద్యా కార్యక్రమం (SSA) పై కళాజాతలు, విద్యా విషయాల పట్ల అవగాహనా సదస్సులు ఏర్పాటు చేయటం.
5. విద్యావేత్తల ద్వారా ప్రసార మాధ్యమాలలో ప్రచారం
6. బడిఋణంతీర్చుకుంటా..వంటి కార్యక్రమాలలో, స్కూల్ నిర్వహణలో సామాజిక యాజమాన్యం, సహకారం.

బడి బయట పిల్లలకు ప్రత్యామ్నాయ బోధనా సదుపాయములు :-

1. బడి మానేసిన పిల్లలని గుర్తించడానికి గాలింపు చర్యలు.
2. స్వల్ప కాలం పాటు బడి మానేసిన పిల్లలకు వసతి గృహేతర ప్రత్యేక శిక్షణ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయటం.

3. వలస కార్మికుల పిల్లలకోసం స్వల్ప కాల వ్యవధి గల వసతి గృహాలు ఏర్పాటు చేయటం.

4. దూర ప్రాంతాల పిల్లలను బడికి చేర్చేందుకై రవాణా సౌకర్యాలు కల్పించటం.

ప్రత్యేక అవసరాలు కల్గిన పిల్లలకు సహిత విద్య నందించుట :-

1). ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలను గుర్తించటం

2). ఉపయుక్తమైన బోధనా ఉపకరణాలు ఉపయోగించి బోధించే పద్ధతుల్లో ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణా కార్యక్రమాలు.

3). అవసరమైన పిల్లలకు ఉపకరణాలు, పరికరాలను అందించటం.

4). కావాల్సిన పిల్లలకు ఫిజియోథెరపీ శిబిరాలు ఏర్పాటు చేయటం.

5). ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లల కోసం ప్రత్యేక విద్యా కేంద్రాల నిర్వాహణ.

6). అవసరమైన పిల్లలకు/ మాటలు పలకటం సరిగా రాని పిల్లలకు స్పీచ్ థెరపి (SPEECH THERAPY) అందించటం.

7). NRSTC లకు హాజరగు పిల్లలకు రవాణా సౌకర్యాన్ని కల్పించట.

8). సాధారణ స్కూల్ లకు హాజరయ్యే విద్యార్ధులకు కూడా తోడు పంపే సౌకర్యాన్ని కల్పించటం.

9). NGO సంస్థల భాగస్వామ్యంతో చిన్నపాటి శస్త్ర చికిత్సలవంటివి నిర్వహించటం.

1) సహిత విద్య :-

సహిత విద్యా అనేది సమాజంలో ఉన్న పిల్లలందరినీ ఒకే గొడుగు కింద గల పాఠశాలలో చేర్చి విద్యనందించే కార్యక్రమం. పాఠశాలలో చేరిన పిల్లలందరికీ సమాన అవకాశాలు కల్పించడమనే లక్ష్యంతో అనగా జాతి, కుల, మత, వర్ణ, వర్గ, లింగ వివక్షలు లేకపోవడం మరియు మానసిక వైకల్యం, అంగవైకల్యం వంటి ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలు, సామాజికంగా వెనక బడిన, పట్టణాలకు అతి దూరంగా ఉన్న వలస జాతులకు చెందిన పిల్లలు వంటి ప్రతీ ఒక్కరికీ నాణ్యమైన విద్యని అందించడమే సహిత విద్య.

- అన్ని రకాల వర్గాలకు చెందిన పిల్లలందరూ ఒకే పాఠశాలలో చేరడానికి, కొనసాగేలా చేయడానికి.
- ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లల్లో ఆత్మస్థైర్యాన్ని కలిగించి మేమూ నేర్చుకోగలం అనే నమ్మకాన్ని కల్గించడానికి.
- మధ్యలో బడిమానేసిన, సొంత కారణాల చేత బడికి దూరంగా ఉన్న పిల్లలందరికి చదువుకునే అవకాశం కల్పించడానికి.
- చదువులో వెనుక బడిన వారికి చేయూత అందించడానికి.

అ) దివ్యాంగుల చట్టం :-

ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలకు 2016 సంవత్సరంలో వచ్చిన కొత్త చట్టం ద్వారా 21 రకముల వైకల్యాలు గుర్తించారు.

ఆ) ఇంటి వద్దనే విద్య కార్యక్రమం :-

నేటి ప్రస్తుత సమాజంలో కూడా ప్రజ్ఞాలబ్ది 35% కంటే తక్కువగా ఉండి తీవ్ర మరియు అతి తీవ్ర బుద్ధిమాంద్యత గల పిల్లలు విద్యకు దూరంగా వున్నారు. తీవ్ర మరియు అతి తీవ్ర బుద్ధిమాంద్యత గల పిల్లలకు వారి వారి అవసరాలకు తగిన

విద్యనందించడం, తద్వారా వారి దైనందిన కార్యక్రమాల నిర్వహణా సామార్థ్యాన్ని పెంపోదించాలనే ఉద్దేశ్యంతో **"ఇంటి వద్దనే విద్య"** అనే కార్యక్రమాన్ని

"సమగ్ర శిక్ష" ద్వారా ప్రారంభించి అమలు పరచడం జరుగుతోంది. దీనివల్ల దివ్యాంగ బాల బాలికలకు కూడా అందరితో సమానంగా విద్యనందించడం అనే లక్ష్యానికి చేరువవడానికి కృషిచేయడం జరుగుతోంది.

ఈ) ఇంటి వద్దనే విద్య - భత్యం (అలవెన్సు) :-

సమాజంలో వివిధ రకాలైన వైకల్యాలు గల పిల్లలు ఉన్నారు. వారిలో కొందరికి వైద్య సహాయంతో సరిఅయ్యే సమస్యలు, మరికొందరికి సహాయ ఉపకరణాల సహాయంతో సరి అయ్యే సమస్యలు, ఇంకొందరికి ప్రత్యక సవరణ బోధనలతో సరి అయ్యే సమస్యలు ఉన్నాయి. అయితే బుద్ధి మాంద్యత లో తీవ్ర, అతి తీవ్ర వైకల్య స్థాయి గల వారు ఈ మూడింటికి దూరమవుతున్నారు. అటువంటి వారిలో కొందరు సమగ్ర శిక్ష ద్వారా ప్రతి శనివారం **"ఇంటివద్దనే విద్య"** పొందుతున్నారు. వారి విద్యకు సహకరించేలా తోడ్పడడానికి నెలవారీ భృత్యం అందించడం జరుగుతోంది.

ఈ) సహాయకుల భత్యం (ఎస్కార్ట్ అలవెన్స్) :-

మస్తిష్క పక్షవాతము (CP), బహుళ వైకల్యం (MD) మరియు అంధత్వము గల దివ్యాంగ పిల్లలు పాఠశాలలో నమోదు కాబడినప్పటికినీ వారంతట వారుగా బడికి హాజరు కాలేరు. అటువంటివారు స్వతంత్ర్యంగా కాక సహాయకుని సహాయంతో మాత్రమే పాఠశాలకు రాగలరు. అలా దివ్యాంగులను పాఠశాలకు తీసుకువచ్చే సహాయకులను ప్రోత్సహిస్తూ కొద్దిపాటి మొత్తాన్ని ప్రోత్సాహకంగా సమగ్ర శిక్ష ద్వారా అందించే కార్యక్రమమే "సహాయకుల భత్యం" (ఎస్కార్ట్ అలవెన్స్).

ఉ) దివ్యాంగ బాలికలకు స్టైఫండ్ :-

ఐదో తరగతి పూర్తి అయిన అనంతరం పలు కారణాలవల్ల బాలికలు ఎక్కువ శాతం మంది చదువు మధ్యలోనే ఆపేస్తున్నారు. వీరిలో దివ్యాంగ బాలికల శాతం మరీ అధికం. కుటుంబ ఆర్థిక స్థితిగతులు, బాలికల విద్యపట్ల తల్లి తండ్రులలో అవగాహన లేమి వంటి పలు కారణాలవల్ల బాలికలు పై తరగతులలో విద్యకు దూరంగా వుంటున్నారు. ఒకవేళ బడులలో కొనసాగినా హాజరు శాతం చాలా తక్కువగా ఉంటుంది. నూరు శాతం అక్షరాస్యత సాధించడం, ప్రత్యేక అవసరాలు గల దివ్యాంగ బాలికలలో ఆత్మ విశ్వాసం పెంపొందించి వారి చదువు కొనసాగించే విధంగా "సమగ్ర శిక్ష" పలు కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తుంది. వాటిలో దివ్యాంగ బాలికల హాజరు శాతాన్ని పెంపొందిస్తూ వారూ క్రమం తప్పక పాఠశాలలకు హాజరయ్యే విధంగా చేయడానికి ప్రతీ నెలా రూ. 200/- ఆర్థిక సహాయాన్ని ప్రత్యేక అవసరాలు గల దివ్యాంగ బాలికలకు స్టైఫండ్ అందిస్తోంది.

ఊ) రీడర్ అలవెన్స్ :-

సర్వేంద్రియానాం నయనం ప్రధానం అనేది ఆర్యోక్తి. సృష్టిలోని ప్రతి జీవి తన కళ్ళ ద్వారా పరిసరాలను పరిశీలిస్తూ మనుగడ సాధిస్తుంది. ముఖ్యంగా దృష్టి లోపం గల పిల్లల నియత పాఠశాలల్లో సర్దుబాటు చేసుకోలేక, విద్యను సముపార్జించడంలో

పలు ఇబ్బందులు పడుతూ ఉంటారు. వీరు నిత్యం ఎవరో ఒకరిపై ఆధారపడాల్సి వస్తుంది. దృష్టి లోపం గల పిల్లలకు చదివి వినిపించుట ద్వారా వారి సమయం ఆదా కావడంతో పాటు విషయాలను త్వరగా నేర్చుకునే అవకాశం ఉంది. ఈ విధంగా దృష్టి లోపం గల పిల్లలకు చదివి వినిపించడంలో సహకరించిన వారికి ప్రోత్సాహకంగా ఈ కార్యక్రమం అందించే భత్యంనే **"రీడర్ అలవెన్స్"** అంటారు. దృష్టి లోపం గల వారికి పూర్తిస్థాయి పాఠ్యాంశాలలో విషయాలను తెలిపేందుకు రీడర్ చాలా అవసరం. వారిని ప్రోత్సహించేందుకు "రీడర్ అలవెన్స్" చాలా అవసరం.

2) పాఠశాల సముదాయం :-

సమీపంలోని 10 నుండి 15 ప్రభుత్వ జిల్లా పరిషత్, మండల పరిషత్, గిరిజన సంక్షేమ పాఠశాలలను కలిపి ఏర్పాటు చేసిందే పాఠశాల సముదాయం. సముదాయానికి కేంద్రమైన పాఠశాలను లీడ్ స్కూల్ అంటారు. ఇది ఉన్నత పాఠశాల అయి ఉంటుంది. సముదాయంలో ఉన్నత పాఠశాల లేనట్లయితే ప్రాథమికోన్నతి పాఠశాలను లీడ్ స్కూల్ గా పరిగణిస్తాం. ఒక మండలం నందు ప్రాంతాన్ని బట్టి పాఠశాలను బట్టి 5-7 సముదాయాలు ఉండవచ్చు. వీటి కలయిక మండలం అవుతుంది. పాఠశాల సముదాయాల విధులు విస్తృతమైనవే కాకుండా విభిన్నమైనవి కూడా, ఒక పాఠశాల భౌతిక, మానవ వనరులను ఇంకో పాఠశాల ఉపయోగించుకోవడం ముఖ్యం. ఈ పాఠశాల సముదాయాల ఏర్పాటుతో ఇవే కాకుండా ఇంకా విభిన్నమైన ప్రయోజనాలు కూడా నెరవేరుతాయి. సముదాయంలోని అన్ని పాఠశాలలు, వాటిలో పని చేసే ఉపాధ్యాయుల వివరాలతో పాటు విద్యార్థుల నమోదు, హాజరు, వారి సామర్థ్యాలు మొదలగు వాటిపై డేటాబేస్ ఏర్పరుచుకుని పాఠశాల సముదాయ ఛైర్మన్ పర్యవేక్షిస్తాడు. విద్యా ప్రమాణాలలో నాణ్యత పెంచడం, ఉన్న వనరులను సద్వినియోగం చేసుకోవడం ఉపాధ్యాయులను మరింత ప్రతిభా వంతులుగా తీర్చి దిద్దడం, అన్ని పాఠశాలలను విజ్ఞాన కేంద్రాలుగా మలచడం లక్ష్యాలు.

పాఠశాల సముదాయ ఉద్దేశ్యాలు :-

- అన్ని విద్యా సంస్కరణలకు కేంద్రంగా రూపొందించడం.
- పాఠశాలలు అవసరమైన వాటిని ఇతర పాఠశాలల నుండి (వనరులను, సిబ్బందిని, బోధనాభ్యసనసామగ్రి) వినియోగించుకోవడం.
- సముదాయంలోని ప్రతి పాఠశాల విద్యా ప్రమాణాలు పెంచండం, పాఠశాల పని తీరును మెరుగు పరచడం ద్వారా బలోపేతం చేయడం.

ప్రణాళిక విభాగం :-

1. పాఠశాల విద్యపై ఏకీకృత జిల్లా సమాచార వ్యవస్థ (UDISE) ద్వారా సమాచార సేకరణ.
2. వార్షిక కార్యాచరణ ప్రణాళిక బడ్జెట్ తయారీ.

3. కాల్ సెంటర్ల ఏర్పాటు.
4. విజువల్ ఉపకరణాలను అందించటం బదులకు మౌలిక నిర్మాణ వసతులు కల్పన.
5. అదనపు తరగతి గదుల నిర్మాణం.
6. బాలురు, బాలికలకు వేర్వేరు మరుగుదొడ్లు నిర్మాణం మరియు ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలకు మరుగుదొడ్లు నిర్మాణం.
7. మరుగు దొడ్లకు ప్రవాహ నీటి సదుపాయం కల్పించటం.
8. తాగు నీటి సదుపాయం కల్పించటం.

9. ప్రాథమిక, ప్రాథమిక ఉన్నత పాఠశాలకు భారీ మరమ్మత్తులు చేయటం.
10. మరుగుదొడ్ల పరిశుభ్రతకు నిర్వహణ ఖర్చులు చెల్లించటం.
11. బాల్య వివాహాలు, బాలికా సాధికారత,ఆరోగ్యం,పరిశుభ్రమైన వాతావరణం లపై అవగాహన కార్యక్రమాల నిర్వహణ.
12. అనాధలు, తండ్రిగాని, తల్లిగాని ఎవరో ఒకరు లేని బాలబాలికల కోసం, బడి బయట పిల్లల కోసం బడులు, మరియు కస్తూర్బా గాంధీ బాలికా విద్యాలయాల ఏర్పాటు.
13. కౌమార దశలోని బాలికలలో వయస్సుతో వచ్చే మార్పుల గురించి అవగాహన కల్పించుటకు ప్రత్యేక కార్యక్రమం **'కిశోరి బాలికా వికాసం'** అనే మధ్యంతర విధాన కార్యక్రమం నిర్వహించటం.

3) విద్యా సంవత్సర కార్యాచరణ ప్రణాళిక (ఉపాధ్యాయులకు/బడులకు విద్యా విషయక సహకారం) :-

1. పాఠశాల, గ్రామ సచివాలయం కాంప్లెక్సు, మండల, డివిజన్, జిల్లా స్థాయిలలో బోధనోపకరణాల మేళా నిర్వహణ.
2. స్కూల్ సముదాయాలలో వేసవి శిబిరాల నిర్వహణ.
3. స్థానికంగా ఉన్న ప్రాంతాల, పరిశ్రమల, వ్యవసాయ క్షేత్రాల, కర్మాగారాల ప్రచారం కల్పించటానికి వీలుగా అధ్యయన యాత్రలు (Study Hours) ఏర్పాటు చేయటం.
4. కరదీపిక సహాయంతో నెమ్మదిగా అభ్యాసకులకు దిద్దు బాటు శిక్షణా కార్యక్రమాలు (Remedial, teaching classes)
5. స్కూళ్ళ సముదాయాలలో డిజిటల్ టీచింగ్‌నకు తగు ఏర్పాటు చేయడం.
6. మండల స్థాయిలో గుర్తింపుపొందిన మనోవైజ్ఞానికుల ద్వారా ప్రాథమిక పాఠశాలలు విద్యార్థులలో స్ఫూర్తి రగిలించే కార్యక్రమం 'స్ఫూర్తి' కార్యక్రమం అమలు.
7. శిక్షణ పొందిన రిసోర్స్ పర్సన్ లు, బోధనోపకరణాల కరదీపిక ప్రయోగించి సముదాయ సమావేశాలు నిర్వహించటం.
8. పాఠశాల సిద్ధికార్యక్రమం.
9. స్వచ్ఛ సంకల్పం, స్వచ్ఛ మన్యం, పారిశద్ధ్య కార్యక్రమాలపై అవగాహన తరగతులు నిర్వహించుటకు ఉద్దేశించిన కార్యక్రమాలు నిర్వహించటం.

10. బడులకు మౌలిక నిర్మాణ సౌకర్యాలు అందించుటలో సఫలీకృతమైన సాముదాయక భాగస్వామ్యం గురించి ప్రచారం కల్పించటం.

11. నాణ్యమైన, రుచికరమైన భోజనం, త్రాగునీటి సౌకర్యాలు, ప్రహారి గోడల నిర్మాణం. బడులలో ఆహ్లాదకరమైన వాతావరణం కల్పించటం ద్వారా బడిలో చేరి విద్యార్థుల సంఖ్యని పెంచటం.

12. నాణ్యమైన, గుణాత్మక విద్యనందించటానికి గిరిజన విద్యకు మండల పరిషత్తు, జిల్లా పరిషత్, ప్రభుత్వ బడులలో డిజిటల్ తరగతులు సౌకర్యాలు కల్పించటం.

13. స్వాతంత్ర్యదినోత్సవ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవాలనాడు స్టాల్సులను ఏర్పాటు చేయటం.

14. జాతీయ విద్యాదినోత్సవాన్ని నిర్వహించటం.

15. ఉత్తమ స్కూల్ నిర్వాహక కమిటీలను ప్రసంసా పత్రాలతో సత్కరించటం.

16. మురికి వాడలలో సాముదాయక సమావేశాలు నిర్వహించటం.

17. తీవ్రవాదాన్ని అరికట్టడం కోసం గిరిజన ప్రాంతాల్లో సముదాయ గతిసీలత కల్గించే వ్యక్తులను నియమించటం కోసం యోచించటం.

18. బడి బయట పిల్లలను బడులలో చేర్పించుటకు సంబంధిత ఇతర శాఖల అధికారులతో సమావేశాలు నిర్వహించటం.

19. స్వచ్ఛ భారత్, స్వచ్ఛ సంకల్పం, స్వచ్ఛ విద్యాలయ పురస్కార్ మరియు స్కూల్ పరిశభ్రతా కార్యక్రమాలు నిర్వహించినందులకు అవార్డులు పంపిణీ చేయుటకు యోచనలు చేయటం.

22. పాఠశాలలో విద్యార్థులకు వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత, నెలసరి పరిశుభ్రతలపై అవగాహన కల్పించటం, అపోహలను తొలగించి ఆరోగ్యాన్ని పెంపొందింపజేయడం.

4) బడిబయట విద్యార్థులకు ప్రత్యామ్నాయ బోధనా సౌకర్యాలు :-

గృహేతర ప్రత్యేక శిక్షణా తరగతులు స్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయుడు/ స్కూల్ కాంప్లెక్స్ ప్రధానోపాధ్యాయుని పర్యవేక్షణలో బడి మానేసిన పిల్లలకోసం గృహేతర ప్రత్యేక శిక్షణా తరగతులు ఏర్పాటు చేయటం మరియు 15 నుండి 20 మంది పిల్లలకు ప్రత్యేక శిక్షణ నిచ్చుటకు స్వచ్ఛంద ప్రధానోపాధ్యాయుల నియుక్తం చేయటం.

5) కార్మిక వసతిగృహాలు :-

వలస వెళ్ళే వారి పిల్లల కోసం నడిచే స్వల్పకాలిక 50మంది తో వలస కార్మికులుండే మండలాలను గుర్తించటం.

ప్రణాళికా విభాగం :-

1. విద్య పై ఏకీకృత జిల్లా సమాచార వ్యవస్థ కార్యక్రమం నిర్వహణ, ఆధార్ సిడింగ్ పూర్తిచేయడం, బడులకు మౌలిక నిర్మాణ వసతి సౌకర్యాలు కల్పించడం.

2. పాఠశాల భవనాలకు మరమ్మతులు చేయుట,

3. విద్యావిషయ సామర్థ్యం పెంచటానికి ప్రత్యేక ప్రారంభ పరిచయ కార్యక్రమం (special orientation programme) నిర్వహించడం

5. కెరియర్ మార్గదర్శకాలు, జీవన నైపుణ్యాలతో విద్యార్థినులకు అవగాహనా కార్యక్రమాలు నిర్వహించుట.
6. KGBV లలో వార్షికోత్సవం స్పోర్ట్స్ మీట్ నిర్వహరణ.
7. విద్యాశాఖలో ఇన్నాళ్ల వేర్వేరుగా విధులు నిర్వర్తించిన సర్వశిక్షా అభియాన్ (ఎస్ఎస్ఏ), రాష్ట్రీయ మాధ్యమిక శిక్షా అభియాన్ (ఆర్ఎంఎస్ఏ), రాష్ట్ర విద్యా పరిశోధన మండలి (ఎస్సీఈఆర్టీ)లు అన్నీ కలిపి సమగ్ర శిక్షా పథకంగా పిలుస్తున్నాము.

6) పూర్వ ప్రాథమిక కార్యక్రమాలు బలోపేతం చేయడం :-

లక్ష్యం :- 2025 నాటికి 3-5 సంవత్సరాల వయసు గల ప్రతి బిడ్డకు ఉచిత, సురక్షితమైన, అధిక నాణ్యత కలిగి అభివృద్ధి పరంగా విద్యను అందించబడును. అన్ని ప్రీ - స్కూల్ విద్యలను (ప్రైవేట్, ప్రభుత్వ, దాత ృత్వ) కలుపుకుని ఒక సమర్ధవంతమైన నాణ్యత నియంత్రణను లేదా వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. ఇది సమ్మతిని నిర్ధారించడానికి ఉపయోగపడుతుంది. 3-6 సంవత్సరాలపిల్లలకు ఉచిత, తప్పనిసరి నాణ్యమైన విద్యను అందుబాటులో ఉంచి భరోసా ఇవ్వడానికి ఈ 2009 విద్యా హక్కు చట్టాన్ని విస్తరించడం జరుగుతుంది.

7) పూర్వ ప్రాథమిక విద్య : -

అ) ఈ కార్యక్రమాన్ని ఎనిమిదేళ్ళ లోపు బాలల సంరక్షణ - విద్యా పథకంగా ఆబివర్ణించవచ్చు ఇందులో

- శిశు కేంద్రాలు/గృహాలు నెలవుగా 0-3 ఏళ్ల వయస్సు బాలల చైతన్య కార్యక్రమాలు.
- 3-5 ఏళ్ల వయస్సు పిల్లలకి పూర్వ ప్రాథమిక విద్యా కార్యక్రమాలు.
- 5 -8 ఏళ్ల వయస్సు పిల్లల ప్రాథమిక విద్యలో పూర్వ ప్రాథమిక విద్య ఒక భాగంగా కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి.

ఆ) పూర్వ ప్రాథమిక విద్య ఉద్దేశాలు :-

1. బాలల సంపూర్ణ వికాసం
2. చిన్న పిల్లల సంరక్షణలో ఉన్న అక్కలకు/అన్నలకు పాఠశాలలకు హాజరు కావటానికి వీలు కల్పించడం.
3. ప్రాథమిక విద్య స్థాయికి పిల్లలని సమాయత్తపరచటం.
4. నిత్య శ్రామికులైన తల్లి తండ్రులకి బరువు భాద్యతలు వీలున్నంతగా తగ్గించటం.
5. సార్వత్రిక ప్రాథమిక విద్యా లక్ష్యాన్ని సాధించే కృషి.

ఇ) పూర్వ ప్రాథమిక విద్యా - సామాజిక లాభాలు :-

1. **సైద్ధాంతిక నిరూపణ :-** బాలల జీవితంలోని సంవత్సరాలు, వారి జ్ఞానాభివృద్ధి మీద ప్రభావం కలిగి ఉంటుందని పలు అధ్యయనాల ద్వారా తెలుసుకోవడం జరిగింది.
2. **ఆర్థిక లాభాలు:-** పూర్వ ప్రాథమిక విద్యా కార్యక్రమాల వల్ల బడి మానేసే వారి సంఖ్య తగ్గడమే కాక, ఆ సమస్య పునరావృతం కాకుండా ప్రాథమిక విద్యకు ఆర్థికంగా లాభం చేకూరుతుంది.
3. **ఫలవంత పథకాలు - ప్రజా చైతన్యం:** బాల వికాస కార్యక్రమాల వల్ల ఆరోగ్యం, బల వర్ధక పోషక ఆహారం, విద్యా, మహిళా కార్యక్రమాల లాంటి పలురకాల పథకాలు పోషించటానికి పిల్లలకి అనువైన వయసు ఇదే. ఇపుడు నాటిన ఈ విలువల మొలకలు వారితో పాటే పెరిగి ముందు తరాల వారికీ అందుతాయి.

5. **సాంఘిక న్యాయం:** ఆర్థిక అసమానతలు, లింగ వివక్షతలు లాంటి వాటి బారిన పడకుండా పిల్లలకి సమానతా దృక్పథాన్ని అలవరచడానికి ఇదే సరైన సమయం. పూర్వ ప్రాథమిక విద్యా కేంద్రాల ద్వారా చదివిన బాలికలు బతుకులోను, చదువులోను ఇతరులకంటే ముందుండటం ఎన్నో అధ్యయనాల ద్వారా నిరూపించబడుతుంది.

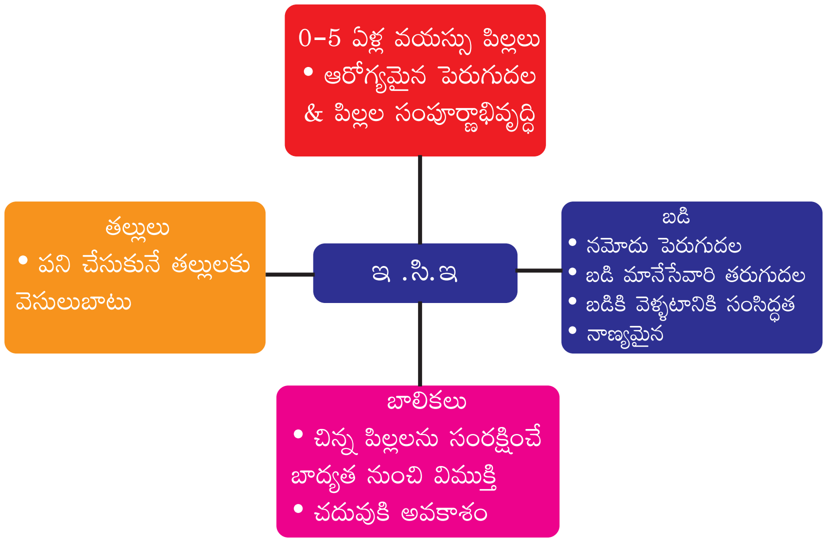

ఈ) కార్యకర్త విధులు :-

1. 3-5 సంవత్సరాల బాలబాలికల్ని సర్వే చేసి లిస్టు తయారు చేసుకోవడం.
2. లిస్టు ప్రకారం 3-5 సంవత్సరాల పిల్లలను సెంటర్ లో నమోదు చేసుకోవడం. 5 సంవత్సరాలు నిండిన వారిని ప్రాథమిక పాఠశాలలో నమోదు చేయించాలి.
3. బడిలో నమోదు కాని, మానివేసిన 5 -11 సంవత్సరాల పిల్లల జాబితాను తయారు చేయడం. దాని ప్రకారం వారిని బడిలో చేర్పించడం.
4. ఇ.సి.ఇ కేంద్రాలు తెరవడం వలన బడిలో చేరిన బాల బాలికల జాబితాను తయారు చేయడం.
5. డ్వాక్రా, పొదుపు సంఘాల మహిళలను కలిపి బడిఈడు పిల్లల నమోదు కొరకు సంప్రదించడం.
6. మాతృ మండలితో సత్సంబంధాలను పెంచుకుని బాలబాలికల నమోదుకు, సెంటరు అభివృద్ధికి ముఖ్యంగా బాలికల చదువులకు కృషి చేయడం.
7. గ్రామస్తుల నుండి ఇ.సి.ఇ, నిర్వహణకు కావలసిన మెటీరియల్స్ సేకరించడం.
8. ఇ.సి.ఇ సెంటరుకు పక్కా భవనం లేనిచో, ఇ.సి.ఇ. కార్యకర్త గ్రామస్తుల, స్కూల్ కమిటి, మాతృ మండలి స్వచ్ఛంధ సంస్థల సహకారంతో నిధులను సేకరించి, భవనంను ఏర్పాటు చేసుకోవడం భవన నమూనా ఇవ్వబడింది.
9. పిల్లలలోని సృజనాత్మకతను వెలికి తీయడానికి ప్రయత్నం చేయడం, దానికి కావలసిన బోధనా పరికరాలు తయారుచేయడం.
10. 4-5 సంవత్సరాల వయసు నిండిన బాలబాలికలను ప్రాథమిక పాఠశాలకు సంసిద్ధం చేయడం.
11. ప్రతీసారి మండలస్థాయిలో జరిగే సమీక్ష సమావేశాలుకు హాజరు కావడం.

12. జిల్లా లేదా రాష్ట్ర స్థాయిలో జరిగే శిక్షణా కార్యక్రమాలలో తప్పనిసరిగా పాల్గొనడం.

13. స్టూడెంట్స్ రిజిస్టర్, ఉద్యోగుల రిజిస్టర్, మెటీరియల్స్ రిజిస్టర్ నిర్వహించడం.

ఆయా విధులు :-

1. ప్రతీ రోజు పిల్లలను ఉదయం ఇంటి నుండి తీసుకురావడం మరియు సాయంత్రం ఇంటివద్ద వదిలిపెట్టడం.
2. పిల్లల శుభ్రతకు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోవడం వారిలో ఆరోగ్యం, శుభ్రతకు సంబందధించిన అలవాట్లను పెంపొందించడంలో కార్యకర్తకు సహాయం చేయడం.
3. మంచి నీటిని పెట్టడం,గదిని శుభ్రపరచడం పిల్లల కనీస అవసరాలను గుర్తించడం.
4. తల్లితండ్రులతో సత్సంబంధాలను ఏర్పరచుకుని, పిల్లల రెగ్యులర్ హాజరుకు కృషి చేయడం.
5. కార్యకర్త చేసే ప్రతి కృత్యంలో ఆమెకు సహయంగా ఉండటం.
6. కార్యకర్త లేని సమయంలో సెంటర్‌ని నిర్వహించడం.

ముఖ్య గమనిక :-

ఎటువంటి పరిస్థితిలోనైనా కార్యకర్త, ఆయాలలో ఏ ఒక్కరైనా తప్పకుండా సెంటర్లో ఉండాలి.

8) పిల్లలందరిలోను అక్షరాస్యతా పునాదిని, గణితాన్ని భరోసా ఇవ్వడం :-

2025 నాటికి, 5 వ తరగతి, అంతకు మించిన వాటిలో ప్రతి విద్యార్థిలోను అక్షరాస్యతా పునాదిని గణితాన్ని సాధించడం.పోషణ, అభ్యాసం విడదీయరాని విధంగా ముడిపడి ఉన్నాయి. మధ్యాహ్నం భోజన కార్యక్రమం విస్తరించబడుచు ప్రీ -ప్రైమరీ, ప్రాథమిక పాఠశాల విద్యార్థులకు పోషకమైన ఉపాహారం, మధ్యాహ్నం భోజనం రెండూ అందించడం జరుగుతుంది. ఈ కార్యక్రమానికి అయ్యే ఖర్చు ఆహార ఖర్చులుతోను ద్రవ్యోల్బణంతో ముడిపడి ఉంటుంది. 1-5 తరగతులలో అక్షరాస్యతా పునాది, గణితాలపై ద ృష్టి పెరగడం జరుగుతుంది. దానితో పాటుగా అనుకూల అంచనా, నాణ్యమైన సామాగ్రి లభ్యత గలిగి, ఇది ఒక బలమైన వ్యవస్థగా ఉంటుంది. భాష, జాతీయ, గణిత వనరులు జాతీయ ఉపాధ్యాయ పోర్టల్ లో అందుబాటులో ఉంటాయి. గ్రేడ్ 1 విద్యార్థులందరూ మూడు నెలల సుదీర్ఘ పాఠశాల సిబ్బందితో పాటు మాడ్యూల్‌పై శిక్షణ పొందుతారు. జాతీయ సహాయక ఉ పాధ్యాయుల (నేషనల్ ట్యూటర్స్ ప్రోగ్రాం) (సహబోధకులను కలుపుకుని) నుండి భోధకులను తీసుకుని పరిహార సూచనాత్మక సహాయక కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించడం జరుగుతుంది. ప్రతీ పాఠశాల స్థాయిలో విద్యార్థి - ఉపాధ్యాయ నిష్పత్తిని 30:1 లోపుగా ఉండేటట్లు హామీ ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

అన్ని స్థాయిల విద్యల సార్వత్రిక ప్రాప్యత, నిలుపుదల ఉండేలా చూడటం :-

2030 నాటికి 3-18 సంవత్సరాల వయస్సు గల పిల్లలందరికీ ఉచిత, తప్పనిసరి నాణ్యమైన పాఠశాల విద్య ప్రాప్యతను సాధించడం.

సమగ్ర శిక్ష ముఖ్యాంశాలు :-

1. పాఠశాలలు ప్రారంభించుట: అవసరం ఉన్న జనావాసాలలో నూతన ప్రాథమిక పాఠశాలను ప్రారంభించుట పిల్లలందరికి 1 నుండి 12వ తరగతి వరకు అందుబాటులో ఉంచుట.
2. వసతి - గురుకుల పాఠశాలలు - గిరిజన ప్రాంతం, కొండలు, అడవులు కష్టమైన పాఠశాలలో కేజిబివి/గురుకుల పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేయడం.

3. ఉన్నత పాఠశాలలను బలోపేతం చేయుట-పాఠశాలలకు కావలసిన తరగతి గదులు, గ్రంధాలయం, లేబరేటరీ మొదలగునవి.ఏర్పాటు చేయుట మరియు ఉన్న వాటికి అవసరమైన మరమ్మతులు చేయుట.

4. రవాణా మరియు భద్రతా సదుపాయం -అందుబాటులో లేని మారుమూల ప్రాంతాల్లో గల పిల్లలకు రవాణా సౌకర్యం కల్పించుట.గిరిజన మరియు షెడ్యూల్ తెగల వారికి భద్రత ఏర్పాటు చేయుట.

5. ఉచిత పాఠ్య పుస్తకాలు- పిల్లలందరికి ఉచితంగా పాఠ్య పుస్తకాలు అందించుట.

6. బడిబయట పిల్లలకి ప్రత్యేక శిక్షణ- బడి ఈడు పిల్లలంతా బడుల్లో ఉంచడానికి ఒక్కో పిల్ల వాడికి 6000 రూపాయలు చొప్పున వసతి గృహ సదుపాయం కల్పిస్తూ, రూ.20000 చొప్పున ఖర్చుతో ప్రత్యేక శిక్షణ ఏర్పాటు చేయడం.

7. సమాజ చైతన్యం - ప్రజల భాగస్వామ్యంతో గుణాత్మక విద్యను అందించడానికి ప్రతి పాఠశాలకు 1500 రూపాయలు అందించడం.

8. పాఠశాల గ్రాంట్స్ - పాఠశాల నందు మంచి నీరు, భోధనోపకరణలు, అంతర్జాలం, మరుగుదొడ్ల నిర్వహనకై విద్యార్థుల సంఖ్యను బట్టి గ్రాంట్‌ను ప్రతీ సంవత్సరం మంజూరు చేయుట.

విద్యార్థుల సంఖ్య	పాఠశాలకు మంజూరు చేయు గ్రాంట్
100 అంతకన్నా తక్కువ పిల్లలు	రూ.25000/- స్వచ్ఛతా కార్యక్రమాలకు రూ.2500/-
100 నుండి 250 వరకు	రూ.50000/- అందు రూ.5000/- స్వచ్ఛతా కృత్యాలు.
250 నుండి 1000 వరకు	రూ.75000/- అందు 7500 స్వచ్ఛతా కృత్యాలు
1000 దాటితే	రూ.100000/- అందు 10000 స్వచ్ఛతా కృత్యాలు
గ్రంధాలయాలు : విద్యార్థుల సంఖ్యను బట్టి పాఠశాలకు గ్రంధాలయ గ్రాంట్ రిలీజ్ చేయబడును.	• ప్రాథమిక పాఠశాలలకు రూ.5000/- మరియు ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలలకు రూ.10000/- • 9 మరియు 10 వ తరగతి ఐతే రూ.10000/- • 6-12 తరగతులు ఐతే రూ.15000/- • 1 -10 వ తరగతి ఐతే రూ.15000/- • 9-12 వ తరగతి ఐతే రూ.15000/- • 11-12 వ తరగతి ఐతే రూ.10000/- • 1-12 వ తరగతి ఐతే రూ.20000/-
డిజిటల్ తరగతులు	6 వ తరగతి నుండి 12 వ తరగతి వరకు 6.40 లక్షలు మంజూరు చేయుదురు.
పూర్వ ప్రాథమిక విద్య-అంగన్వాడీ అందు లేదా ప్రాథమిక పాఠశాల.	3-5 సంవత్సరాల పిల్లలకు విద్యకై ఒక్కసారి 2 లక్షల రూపాయలు మరియు ప్రతీ సంవత్సరం 1 లక్ష మంజూరు చేయబడును.

విద్యార్థుల సంఖ్య	పాఠశాలకు మంజూరు చేయు గ్రాంట్
ఉపాధ్యాయులను నియమించుట : పాఠశాల నియమాలకు అనుగుణంగా ఉపాధ్యాయులను నియమిస్తూ వారికి జీతాలుచెల్లించబడును.	• ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయునికి రూ. 15,000/- నెలకు • ప్రాథమికోన్నత ఉపాధ్యాయునికి రూ. 20,000/- నెలకి • ఉన్నత పాఠశాల ఉపాధ్యాయునికి రూ. 25,000/- • హెడ్ టీచర్ రూ. 25,000/- • ప్రధానోపాధ్యాయులు/ప్రధానాచార్యులు రూ. 30,000/- • పార్టు టైమ్ టీచర్ - రూ. 7000/-
కస్తూర్బా గాంధీ బాలికా విద్యాలయం	1. భవనం ఏర్పాటు. 2. 6-8 తరగతులు నిర్వహణ అయితే రూ. 60 లక్షలు సంవత్సరానికి 3. 6-10 తరగతులు నిర్వహణ అయితే రూ. 80 లక్షలు సంవత్సరానికి 4. 6 -12 తరగతులు నిర్వహణ అయితే రూ. 1 కోటి సంవత్సరానికి 5. ఉన్న కేజిబివి నందు 11,12 తరగతులు నిర్వహిస్తే రూ. 25 లక్షలు
ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలు	పాఠశాలలో చదువు ఈ విద్యార్థులకు ప్రత్యేక ప్రణాళికకు రూ. 3500 సంవత్సరానికి. పరికరాలు, బోధన వగైరా .. నెలకు రూ. 200 చెల్లించబడును.
క్రీడలు మరియు వ్యాయామము	1. ప్రాథమిక పాఠశాల కు రూ. 5000/- వరకు 2. ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలకు రూ. 10,000/- 3. ఉన్నత పాఠశాలకు రూ. 25,000/-
మండల వనరుల కేంద్రం	1. ప్రతి మండలం నందు ఒక వనరుల కేంద్రం ఏర్పాటు.. 2. ఇందు 6 గురు విషయ నిపుణులు ఉందురు. 3. ఇద్దరు సమ్మిళిత విద్యకై ఉంటారు. 4. ఒక ఎంఐఎస్ కో ఆర్డినేటర్, ఒక డేటా నమోదు చేయువారు ఉంటారు. 5. ప్రతీ 50 పాఠశాలలకు ఒకరు చొప్పున అకౌంటెంట్ ను నియమిస్తారు. 6. సంవత్సరానికి 5 లక్షలు గ్రాంటు ఇవ్వబడును
పాఠశాలల సముదాయము	ఒక్కొక్క సమన్వయకర్త ఉంటారు. ప్రతి పాఠశాల సముదాయానికి రు. 2 లక్షలు మంజూరు చేస్తారు.

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

05

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

సంక్షేమ కార్యక్రమాలు

సంఘంలోని అట్టడుగు వర్గాల జీవనోపాధి మరియు ఉపాధి అవకాశాల కల్పనపైన అభివృద్ధి ప్రధానంగా ఆధారపడి ఉంటుంది. కనీస అవసరాలు తీర్చుకునేందుకు గాను సరిపోవునంత స్థిరమైన అదనపు ఆదాయం పొందే విధంగా గిరిజనులకు ఆసరా కల్పించడం జరిగింది. ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించే దృష్టితో ఆదాయభద్రత సాధనకు స్థిరమైన అభివృద్ధి గమ్యం, సమ్మిళిత మరియు స్థిరమైన ఆర్థిక పెరుగుదల, ఉపాధి మరియు అందరికి పని ఆధారంగా కింద పథకాలు చేపట్టడం జరిగింది.

ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలకు ఆర్థిక సహాయం :-

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ నియంత్రణలో మూడు ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు పని చేస్తున్నాయి.వాటి కార్యకలాపాల గురించి సంక్లిష్టంగా ఈ దిగువ వివరించబడినది.

1) ట్రైకార్ :-

ఆంధ్రప్రదేశ్ గిరిజన ఆర్థిక సహకార సంస్థ (ట్రైకార్) హైదరాబాద్ కేంద్రంగా 1976 లో ఆవిర్భవించింది. ఈ సంస్థ కార్యక్రమాలు రాష్ట్రమంతా విస్తరించాయి. దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్న గిరిజనుల ఆర్థిక అభివృద్ధికి వివిధ రాష్ట్ర స్థాయి ప్రణాళికలను మరియు కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలను అమలు చేస్తుంది. మరింత బలహీనంగా ఉన్న గిరిజన తెగల (పి.విటీజి) కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం అందించే సిసిడిపి పథకాన్ని అమలు చేయడంతోపాటు, గ్రామీణాభివృద్ధి, వ్యవసాయం, ఉద్యానవనం, పశుసంవర్ధక శాఖ, పరిశ్రమలు తదితర శాఖల కార్యక్రమాలను కూడా సమన్వయం చేసుకుంటుంది. ప్రభుత్వం తీసుకున్న కొత్త విధానం మేరకు ట్రైకార్ ఒక రుణ ప్రధాన సంస్థగా కాక, గిరిజన లబ్ధిదారులకు వివిధ ఆదాయ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఫెసిలిటేటర్ పాత్ర నిర్వహించుచున్నది. అంతే కాకుండా యువకిరణాల పథకం కింద చేపట్టే స్కిల్ డెవలప్మెంట్ కార్యక్రమాలు కూడా ట్రైకార్ పర్యవేక్షిస్తుంది.

ట్రైకార్ ద్వారా ఆర్థికాభివృద్ధి పథకాలు :-

ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్విభజన తరువాత (ఆ.పు.చట్టం 2014) ఈ సంస్థను కూడా రెండుగా విభజించమైనది. తేది:27-06-2016 నుండి ట్రైకార్ సంస్థ ప్రధాన కార్యాలయం విజయవాడలో స్థాపించి గిరిజనుల ఆర్థిక అభివృద్ధి కోసం వివిధ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. (ట్రైకార్) సంస్థ కార్యక్రమాలు రాష్ట్రమంతటా 13 జిల్లాలలో విస్తరించియున్నది.

గిరిజనులలో మరింత బలహీనంగా ఉన్న గిరిజన తెగలు (పివిటిజి) కోసం పరిరక్షణ మరియు అభివృద్ధి ప్రణాళిక పథకం (CCDP), గిరిజన ఉపప్రణాళిక క్రింద కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రత్యేక సహాయంతో అభివృద్ధి పథకాలను (SCA to TSS) ఆర్థిక సహాయ పథకాలను (ESS), జాతీయ షెడ్యూల్ ట్రైబల్ ఫైనాన్స్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ (NSTFDC) వారి సహాయంతో తక్కువ వడ్డీ, ఎక్కువ రాయితీలతో రుణాలు మరియు భారత రాజ్యాంగములో అధికరణ (ఆర్టికల్) 275 (1) క్రింద షెడ్యుల్డ్ తెగలు లేదా షెడ్యుల్డ్ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో మేలైన సదుపాయాలు కల్పించడంలో, కీలకమైన అంతరాలను భర్తీ చేయడానికి కావలసిన నిధులను విడుదల చేయడంలో ముఖ్య పాత్ర పోషిస్తున్నది. గిరిజనులు సేకరించిన చిన్న తరహా ఆహార ఉత్పత్తులకు గిట్టుబాటు ధరను కల్పించి వారి జీవనోపాధులు మెరుగు పరచడానికి ఏర్పాటు చేసిన గిరిజన కార్పోరేషన్ కూడా ఆర్థిక సహాయం అందించి, గిరిజనుల ఉత్పత్తులను సేకరించి అమ్మేవారికి పండించేవారికి సహాయ సహాకారాలను పరోక్షంగా అందిస్తున్నది.

ప్రభుత్వం విధానం మేరకు ట్రైకార్ ఒక రుణ ప్రధాన సంస్థగా కాక, గిరిజన లబ్ధిదారులకు వివిధ ఆధాయ అభివృద్ధి కార్యక్రమాల పై అవగాహన సదస్సులను నిర్వహిస్తున్నది. ఇంతే కాకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్ నైపుణ్య శిక్షణా అభివృద్ధి సంస్థ ద్వారా నైపుణ్యాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు (Placements), యువత శిక్షణ కేంద్రాలద్వారా (YTC), ఔత్సాహిక పారిశ్రామిక వేత్తల శిక్షణా కార్యాక్రమాలను ఆంధ్రప్రదేశ్ నైపుణ్యాభివ ృద్ధి సంస్థ (APSSDC) తో యువ శిక్షణా కేంద్రాలు ద్వారా మరియు "డిక్కీ" అనే సంస్థ ద్వారాను గిరిజన యువతకు వివిధ రకాల శిక్షణలు ఇవ్వబడుతున్నవి. అదే విధముగా వివిధ పథకాలను అమలు ద్వారా లబ్దిదారుల ఆదాయంలో అదనంపు పెరుగుదల జరగాలని అన్నివిధాల కృషి చేస్తున్నది.

అ) ఆర్థిక సహాయ పథకం (Economic Support Scheme) :-

దారిద్ర్యరేఖకు దిగువున ఉన్న గిరిజన కుటుంబాలను ఆదుకునేందుకు ఈ పథకం కింద ఆర్థిక సహాయం మంజూరు చేయబడుతుంది. ఇందుకు సంబంధించిన కార్యాచరణ ప్రణాళికలను మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ వారు చేపడతారు. జి.ఓ.ఎం.ఎస్. 101, తేదీ: 31-12-2013 ఆదేశాల మేరకు సబ్సిడీని యూనిట్ కాస్ట్ 60 శాతం రూ.లక్ష మించకుండా పెంపుదల చేయటం జరిగింది. అంతేకాక ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు సంఖ్య 31, తేదీ: 1-6- 2015 ప్రకారం పివిటిజి ఇతర బలహీన గిరిజన తెగలకు ఇచ్చే సబ్సిడీని 60 శాతం నుంచి 90 శాతం వరకు పెంచుతూ రూ లక్ష రూపాయలు మించకుండా ఈ కార్యక్రమాలను మరింత సమర్థవంతముగా అమలు చేయటం కోసం సమగ్ర ఉత్తర్వులను జారీ చేయటం జరిగింది. ఈ పథకాలను ఏపిసిఎఫ్ఎస్ఎస్ సంస్థ అభివృద్ధి చేసి నిర్వహిస్తున్న ఆన్‌లైన్ బెనిఫిషరీ మానిటరింగ్ సిస్టం (ఓబిఎంఎంఎస్) ద్వారా అమలు చేయటం జరుగుతున్నది. దారిద్ర్యరేఖకు దిగువున ఉన్న గిరిజన కుటుంబాలకు (ప్రాధమిక అవసరాలైన ఆహారం, దుస్తులు మరియు ఇళ్ళు కొనుగోలుకు తగిన ఆదాయం లేనివారు) వ్యవసాయం, పాడి పశువులు, ISB, ఫిషరీస్ మరియు రవాణా విభాగాలలో స్వయం ఉపాధి కోసం ఆర్థిక సహాయం అందిస్తుంది.

ఆ) గిరిజన ఉపప్రణాళిక కింద కేంద్ర ప్రత్యేక సహాయం (SCA to TSS) :-

గిరిజనుల యొక్క జీవన స్థితి గతులు, ఆరోగ్య, నైపున్యాభివృద్ధి మరియు మౌలిక సదుపాయాలలో గల క్లిష్టమైన తేడాలను మెరుగు పరుచుటకు గాను ఈ పథకం ద్వారా ప్రత్యేక నిధులు మంజూరు చేయబడుచున్నవి.

ఇ) పరిరక్షణా మరియు అభివృద్ధి ప్రణాళిక (CCDP) :-

భారత ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహకారముతో ఆదిమ గిరిజన తెగల(PVTG) అభివృద్ధికి గాను ఈ పథకం అమలు చేయబడుతున్నది. ఇందులో వారి యొక్క నివాస మరియు ఆవాసాల అభివృద్ధి, వాళ్ళకి కావలసిన మౌళిక వసతులు ఏర్పాటు, ఆయా కుటుంబాల సామాజిక, ఆర్థిక స్థాయిని పెంపొందించుటకు తగు కార్యక్రమాలను చేపట్టుట జరుగుతున్నది.

ఈ) విద్యుద్దీకరణ :-

ఈ పథకము వ్యవసాయ భూమి ఉండి, నీటి వసతి లేని ప్రతి లబ్ధిదారునికి వ్యవసాయ పంపుసెట్లకు, కరెంటు కనెక్షన్ అందించటం మరియు సబ్ మెర్సిబుల్ మోటారులు ఇప్పించటం ఈ కార్యక్రమం యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశ్యం.

ఉ) కాఫీ మరియు ఇతర సాంప్రదాయేతర పంటల సాగు :-

కాఫీ తోటల విస్తరణ మరియు అభివృద్ధి ద్వారా గిరిజన రైతులకు మెరుగైన జీవనోపాధితో పాటు వారి ఆర్థికాభివృద్ధికి తోడ్పడటం. 2015-2016 నుండి 2024-25 మధ్యగల పదేళ్ళకాలంలో కాఫీ తోటలను సమగ్రంగా అభివృద్ధి పరచడం కోసం సమగ్ర ప్రణాళికను ఆమోదించింది. ఈ ప్రాజెక్టులు

(1) కాఫీ తోటల విస్తరణ,

(2) కాఫీ తోటల పునరుద్దీపన (రిజువేషన్),

(3) సేంద్రియ పద్ధతి సాగు ధృవీకరణ,

(4) బేబీపల్పర్స్ సరఫరా ద్వారా వెట్ పల్పింగ్‌కు ప్రోత్సాహం,

(5) జిసిసి ద్వారా మార్కెటింగ్ కార్యక్రమాలు చేపట్టబడతాయి. ఇందుకు సమగ్ర ఉత్తర్వులను ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల సంఖ్య 33, గిరిజన సంక్షేమ తేదీ: 3.6.2015 ప్రకారం విడుదల చేయడం జరిగింది. 2019-20 సంవత్సరానికి 10 వేల ఎకరాలలో నూతన కాఫీ తోటలు ఏర్పాటు 15 వేల ఎకరాలలో షేడ్ తోటలు, 5000 ఎకరాలకు సేంద్రియ ధ్రువీకరణ, 1000 బేబీ పల్పర్స్ సరఫరా మరియు 3000 మెట్రిక్ టన్నుల కాఫీ మార్కెటింగ్ కోసం రూ.34.46 కోట్లు ప్రతిపాదించటం జరిగింది. ఎం.జి.ఎన్.ఆర్,ఇ.జి.ఎస్. నిధుల మళ్లింపు ద్వారా కాఫీ మరియు షేడ్ తోటల విస్తరణ చేపట్టడం జరుగుతోంది.

ఊ) జాతీయ షెడ్యూల్డ్ తెగల ఆర్థిక అభివృద్ధి సంస్థ (NSTFDC) :-

NSTFDC ద్వారా గిరిజనులకు చేపట్టే ఆర్థిక పథకాలుకు తక్కువ వడ్డీతో, నేరుగా త్వరితగతిన స్వయం ఉపాధి పథకాలను సమకూర్చాలనే ఉద్దేశ్యంతో, నాలుగు ప్రధాన రంగాలైన వ్యవసాయం, చిన్న తరహా వ్యాపారం మరియు రవాణా రంగాలలో ఆదాయ మార్గాలకు ఆర్థిక సహాయ చేయడం ప్రధానమైన లక్ష్యంగా NSTFDC వారు రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఋణం మంజూరు చేస్తారు.

ఎ) భూమి కొనుగోలు పథకం (Land Purchase Scheme) :-

ఈ పథకము ద్వారా భూమి లేని గిరిజన మహిళా వ్యవసాయ కూలీలకు వ్యవసాయ భూములను పంపిణీ చేసి వారి యొక్క ఆర్థిక స్థితి గతులను మరియు సామాజిక స్థాయిని పొందిచటములో ముఖ్యముగా ఉపయోగపడే పథకము.

ఏ) నైపుణ్యాభివృద్ధి (Skill Development) :-

ఈ కార్యక్రమము ద్వారా 24 యూత్ ట్రైనింగ్ సెంటర్స్ లో గిరిజన యువతకు ఉద్యోగ మరియు నైపుణ్యాలను పెంచుటకు నైపుణ్యాభివృద్ధి శిక్షణ కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారు.

ఐ) YSR విద్యోన్నతి (YSR Vidyonnathi) :-

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని గిరిజన విద్యార్ధులకు దేశంలోని ఉన్నత ఉద్యోగాలలో ప్రవేశం సాధించడానికి UPSC ద్వారా నిర్వహింపబడుతున్న సివిల్ సర్వీసెస్ పోటీ పరీక్షలకు కోచింగ్ సెంటర్ల ద్వారా కోచింగ్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

2) జి.సి.సి :-

గిరిజన సహకార సంస్థ (జి.సి.సి) 1956 లో ప్రారంభమైనది. గిరిజనులు సేకరించిన చిన్నతరహా అటవీ ఉత్పత్తులను, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను ఈ సంస్థ గిట్టుబాటు ధరలకు కొనుగోలు చేస్తుంది. మారుమూల గిరిజన ప్రాంతాల్లో ప్రజా పంపిణీ కార్యక్రమం చేపట్టడంతో పాటు, గిరిజన రైతులకు వ్యవసాయ రుణాలు అందజేస్తుంది ఈ సంస్థకు ఒక ప్రాంతీయ కార్యాలయం, 8 డివిజనల్ ఆఫీసర్లు, 268 పి.పి.సి.లు, 906 డిఆర్ డిపోలు (440 నూతన డిపోలు కలిపి), 14 సూపర్ బజార్లు, 14 హెచ్ ఎస్ డి మరియు పెట్రోల్ బంకులు, 10 ఎల్పిజి గోడౌన్ లు, 7 ఇండస్ట్రియల్ యూనిట్లు, 2 రూరల్ మార్ట్ లు ఉన్నాయి. ఈ సంస్థలో 1,630 మంది సిబ్బంది ఉన్నారు. గిరిజనులు శాస్త్రీయ పద్ధతిలో బంక సేకరణ మరియు చిన్నతరహా అటవీ ఉత్పత్తుల నిచ్చే వృక్ష జాతుల పెంపకం, పరిశోధన అభివృద్ధి మరియు ఎగుమతుల మీద కూడా గిరిజన కార్పొరేషన్ దృష్టి పెడుతున్నది.

3) ఆంధ్రప్రదేశ్ గిరిజన విద్యుత్ సంస్థ (ట్రైపాక్) :-

గిరిజన ప్రాంతాల్లో మిని – హైడల్ విద్యుత్ ప్రాజెక్టులు మరియు సౌర బయోమాస్ మొదలైన ఇతర సంప్రదాయ విద్యుత్ ప్రాజెక్టులను స్థాపించడానికి, ఉత్పత్తి చేయడానికి మరియు నిర్వహించడానికి 2002 లో స్థాపించబడింది. ప్రాజెక్టులు ఒక కమిటీగా ఏర్పడిన స్థానిక గిరిజనులచే నిర్వహించబడతాయి. తూర్పు గోదావరి జిల్లా రంపచోడవరం ఐటిడిఎ ప్రాంతంలోని అడ్డతీగల మండలం, వేట మామిడి, మిట్లపాలెం, మరియు పింజరికొండ వద్ద మూడు మిని హైడల్ పవర్ ప్రాజెక్టులు (ఒక్కొక్కటి 1.20 మెగావాట్లు) 2005లో పనులు ప్రారంభించబడ్డాయి. వీటిలో వేటమామిడిలోని ఎం.హెచ్.పి.పి 15-4-2011 న ప్రారంభించబడింది. విద్యుత్తు మరియు ఇతర రెండు ప్రాజెక్టులు పురోగతిలో ఉన్నాయి. ఇవి వరుసగా 31-7-2019 మరియు 31-12-2019 నాటికి పూర్తి అవుతాయి.

4) క్షేత్రస్థాయి నిర్మాణ కార్యక్రమాలు :-

షెడ్యూల్ ప్రాంతాలలో 1941 గిరిజన ఆవాస ప్రాంతాలో (50) మంది కన్నా తక్కువ జనాభా గల ఆవాస ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. ఈ ప్రాంతాలలో నివాస యోగ్యానికి అవసరమైన కనీస అవసరాలైన త్రాగునీరు, అనుసంధాన రోడ్లు, పాఠశాల భవనాలు, శానిటేషన్ సిస్టమ్ సమస్యలు గలవు. ఆరోగ్యం, విద్య, సాంఘీక భద్రత మొదలైన ముఖ్యమైన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చాల అవసరం. "సమాజ వికాసం" మరియు " స్థిరమైన అభివృద్ధి లక్ష్యాలు" భాగంగా రహదారులు మరియు మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి కృషి చేస్తుంది. అందులో భాగంగా

I. గిరిజన విద్యా సంస్థలలో నీరు మరియు పారిశుద్ధ్యం,

II. బాలబాలికల జూనియర్ గురుకుల కళాశాలల భవన నిర్మాణం

III. పాఠశాల భవన సముదాయాల నిర్మాణం

IV. నాబార్డు సహాయంతో రహదారుల నిర్మాణం

V. గిరిజన గురుకుల విద్యాలయాలకు భవన నిర్మాణం

VI. ఐటిడిఏలలో గిడ్డంగుల నిర్మాణం

VII. ఫైబర్ నెట్ కనెక్టివిటి గిరిజన ఆవాస ప్రాంతాలలో ఈ క్షేత్రస్థాయి నిర్మాణ కార్యక్రమాలు జరుగుచున్నవి.

5) గిరిజనుల సామాజిక ఆరోగ్య కార్యక్రమాలు :-

గిరిజన జనావాసాలు ముఖ్యంగా కొండల్లో, కోనల్లో, మారుమూల మన్యంలో ఉన్నాయి. వారి ఆచారవ్యవహారాలు సాధారణ జన జీవనానికి భిన్నంగా ఉంటాయి. వీరు ఆరోగ్య విషయాలపై అవగాహన లేకపోవుట వలన వాటికి తక్కువ ప్రాధాన్యత ఇస్తారు. దీనితో పాటు జనావాసాలు ఆరోగ్యకేంద్రాలకు 45-50 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉండి వాహన సదుపాయాలు కూడా అందుబాటులో లేకపోవుట కూడా ఒక కారణం. ఇదే కాకుండా వైద్యాధికారుల పనివేళల్లో తేడా వలన సరైన సమయాలలో సిబ్బంది లేకపోవుట, కొన్ని సార్లు వైద్య పరీక్షలు, మందులు అందుబాటులో లేకపోవుట, స్థానిక వైద్యం, చెక్క మందులు (నాటు మందులు) తెలియక అధిక మోతాదులో తీసుకొనుట వలన మరణాలు జరుగుతున్నాయి. గిరిజనుల భాష వైద్యులకి అర్థం కాకపోవుట వంటి సమస్యలు ఉత్పన్నం అవుతున్నాయి. ఇప్పటికీ వాగునీటిని త్రాగుతూ అనారోగ్యం భారిన పడుతున్నారు. గిరిజనులలోని అన్ని వయసుల వారికి ఆరోగ్య భద్రత మరియు సంపూర్ణ ఆరోగ్యం కల్పించడానికి ప్రభుత్వం అనేక పథకాలు ఏర్పాటు చేయడమైనది.

అ) గిరిజన పాఠశాల ఆరోగ్య కార్యక్రమం :-

విద్యాలయాలలో విద్యాభ్యాసం చేస్తున్న గిరిజన పిల్లలకు అవసరమైన అన్ని వసతులు సమకూర్చడమేకాక విద్యార్థులు నాణ్యమైన, గుణాత్మకమైన విద్యను అభ్యసించడానికి, తద్వార వారు నేటి పోటీ ప్రపంచంలో తక్కిన విద్యార్థులకు దీటుగా నిలబడడానికి కూడా ప్రభుత్వం తన శాయశక్తులా కృషి చేస్తున్నది.అందుకు విద్యార్థులు ఆరోగ్యంగా, ఉల్లాసంగా ఉండటం అత్యవసరం.పిల్లలు ఆరోగ్యంగా బడికి రావాలి. అప్పుడే వారు సక్రమంగా విద్యను అభ్యసించగలుగుతారు. ప్రతి 5 గురిలో ఒకరు తీవ్ర రక్తహీనతతో బాధపడుతున్నారు ప్రస్తుతం 90% కంటే అధికంగా గిరిజన పిల్లలు రక్తహీనతతో ఉండుట గుర్తించాము. అంతే కాదు వాతావరణ కాలుష్యం, వంశపారంపర రుగ్మతలు అధికమయ్యాయి, అంటే థలసేమియా, సికెల్ సెల్ అనీమియా. వాటి తీవ్రత ప్రమాద స్థాయికి చేరుతుంది. గిరిజన సమాజం అభివృద్ధి చెందాలంటే ముందస్తు రోగ నిర్ధారణ, చికిత్స అత్యవసరం. విద్యార్థి డ్రాపౌట్ రేటు తగ్గించడానికి నాణ్యమైన ఆరోగ్యం, విద్యను మెరుగుపరచడానికి మరియు గిరిజనుల వైద్య ఖర్చులు తగ్గించడానికి గిరిజన సంక్షేమ శాఖ విద్యాసంస్థల్లో సమగ్ర పాఠశాల ఆరోగ్య కార్యక్రమాన్ని అమలు చేస్తోంది.

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ సమగ్ర పాఠశాల ఆరోగ్య కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించి పిల్లలందరూ ఆరోగ్యంగా ఎదగాలి - ఆనందంగా చదవాలనే లక్ష్యంతో పిండం నుండి 12వ తరగతి వరకూ ముందస్తుగా రోగ నిర్ధారణ చేయించి, చికిత్సను వైద్య

ఆరోగ్య శాఖ ద్వారా అమలు చేయుటకు నిర్ణయించుట జరిగింది. దీనిలో భాగంగా 2017 సం.లో పాఠశాలల విద్యార్థుల రుగ్మతలు, రక్తహీనతను గుర్తించి **"ఆదివాసి ఆరోగ్యం"** కార్యక్రమమును రూపకల్పన చేసి, గిరిజన సంక్షేమ ప్రాంతాలలోని పాఠశాలల యందు అమలు చేయుట జరిగింది. ఆదివాసి ఆరోగ్య కార్యక్రమం నందు ప్రతి పాఠశాలలో ఒక ఆరోగ్య కార్యకర్తను (ఎ.యన్.యం) నియమించి 24గం॥ పిల్లలకు అందుబాటులో ఉండేలా నియమించుట జరిగింది. పాఠశాల ఆరోగ్య కార్యక్రమం సక్రమంగా జరగాలంటే గిరిజన సంక్షేమశాఖ, ఆరోగ్య, విద్య, స్త్రీ శిశు మరియు ఇతర సంక్షేమ, పంచాయితీ రాజ్ శాఖల సమిష్టి కృషి అవసరం. వీటికి తోడుగా ప్రతి గిరిజన జనావాసంలో ఉన్న కమ్యూనిటీ హెల్త్ వర్కర్/ఆశా కూడా తమ సేవలు అందిస్తారు.

"ఆదివాసి ఆరోగ్యం" కార్యక్రమాన్ని ప్రజల భాగస్వామ్యంతో నిర్వహించాలి. అంటే పాఠశాలలు, వివిధ సంస్థలు మరియు ఇతర శాఖల మధ్య మంచి సంబంధాలు కలిగిఉండాలి. ముఖ్యంగా పాఠశాల యాజమాన్య కమిటీ (SMC), గ్రామీణ ఆరోగ్య మరియు పోషకాహార దినం (VHND), గ్రామైఖ్య సంఘం (VO), జనావాస కమిటీ (Habitation Team) మరియు గ్రామ సచివాలయం సమిష్టి కృషితో స్వచ్ఛ పాఠశాలలుగా మరియు ఆరోగ్యకరమైన పాఠశాలలుగా (SWASTHH) తీర్చిదిద్దవచ్చును.

ఆ) స్వచ్ఛ మన్యం :-

ఆరోగ్యమే మహా భాగ్యం. గిరిజన ప్రజలందరూ శాస్త్ర సాంకేతికమైన పద్దతులతో విజ్ఞానాన్ని పెంపొందించుకొని ప్రతి విద్యార్థి కనీసం 12వ తరగతి వరకు విద్యను కొనసాగించాలి. ప్రతి ఒక్కరు ఆరోగ్య సూత్రాలు పాటిస్తూ మాతృ శిశు మరణాలను తగ్గించాలి. వ్యాధులు నివారించాలి సరియైన అవగాహనాలతో పోషకాహారాలను తీసుకొంటూ పోషకాహార లోపరహిత మరియు రక్త హీనత రహిత సమాజాలను తయారు చేయాలి. మల పదార్థాల అవశేషాలు లేని పరిసరాలే ధ్యేయంగా ప్రతి ఇంటిలో మరుగుదొడ్డిని నిర్మించుకొని దానిని కుటుంబ సభ్యులందరు నిత్యం ఉపయోగిస్తూ బహిరంగ మల విసర్జనను నిర్మూలించాలి. వ్యక్తిగత పరిశుభ్రతలను పాటిస్తూ పరిశుభ్రమైన మంచినీటిని త్రాగుతూ ప్రతి ఒక్కరు ఆనందంగా ఆర్థికంగా సుస్థిరమైన జీవనం పొందాలని గిరిజన సంక్షేమ శాఖ ఉద్దేశ్యము.

గిరిజనాభి వృద్ధికొరకు అమలు జరుగుతున్న అనేక కార్యక్రమాలు అన్ని శాఖల సమన్వయంతో మాత్రమే క్షేత్ర స్థాయిలో ప్రతి ఒక్కరిని చేరగలవు. కావున విద్య, వైద్య ఆరోగ్యం, స్త్రీ శిశు సంక్షేమం, వెలుగు, ఉపాధిహామీ మరియు పంచాయితీ రాజ్ మొదలగు అన్ని శాఖల ఉమ్మడి సమన్వయంతో క్షేత్ర స్థాయి అభివృద్ధే ముఖ్య లక్ష్యంగా, పరిశుభ్రత వలన ఆరోగ్యం. ఆరోగ్యం వలన ఆర్థికంగా సుస్థిరత, దీనివలన ప్రతి ఒక్కరు విధ్యాభివృద్ధిని సాధించి ఉన్నతాశయాలతో ఉత్తమమైన జీవితాన్ని పొందుతారు. కావున ఈ అంశాలపై ప్రతి ఒక్కరికి అవగాహన కల్పించడానికి మరియు ఆదర్శ జనావాసాలను నిర్మించుటకు క్షేత్ర స్థాయిలో స్వచ్ఛ మన్యం అనే ఒక బృహత్తరమైన కార్యక్రమాన్ని అమలు చేస్తుంది.

ఇ) ఫీడర్ అంబులెన్స్ :-

మోటార్ బైక్ అంబులెన్స్ ద్వారా మామూలు వాహనాలు వెళ్ళలేని మారుమూల

జనావాసాలలోనికి వెళ్ళి గర్భిణి, మాతాశిశువులకు మరియు అందరికి అత్యవసర వైద్య సధుపాయాలు కల్పించుట కొరకు వారిని సురక్షితంగా ఆసుపత్రికి వీటిద్వారా చేరుస్తున్నారు.

6) వై.ఎస్.ఆర్ భీమా :-

ఈ పథకం క్రింద ప్రమాదవశాత్తు లేదా ఆత్మహత్య చేసుకున్న రైతు కుటుంబానికి రూ. 5 లక్షలు చెల్లించడం జరుగుతుంది. SC, ST, BC మరియు మైనారిటీ కుటుంబాల దరఖాస్తు మేరకు (సహజ / ప్రమాదవశాత్తు సంభవించిన మరణాలకు) భీమా సౌకర్యం అందిస్తారు. ప్రతి జిల్లాలో భీమా కాల్ సెంటర్ ఏర్పాటు చేయబడి 155214 అనే నెంబరును అందుబాటులోనికి తీసుకురావడం జరిగింది. సంఘటన నమోదైన 24 గం॥ లోపు తక్షణ సహాయంగా రూ. 5,000/–లు చెల్లింపు.

సహజ మరణం క్లెయిమ్ కొరకు అవసరమైన పత్రాలు :-

1. క్లెయిమ్ దరఖాస్తు పత్రము (భీమా మిత్ర దగ్గర లభించును)
2. మరణించిన వ్యక్తి యొక్క ఆధార్ కార్డు
3. మరణ ధృవీకరణ పత్రము (సంబంధిత శాఖ వారు ఆన్‌లైన్‌లో పంపిస్తారు)
4. నామినీ యొక్క ఆధార్ కార్డు
5. నామినీ బ్యాంకు ఖాతా పాస్ పుస్తకం కాపీ.

ప్రమాద మరణం క్లెయిమ్ కొరకు అవసరము అయిన పత్రాలు :-

పైన తెలియజేసిన పత్రాలకు అదనముగా (6) ఎఫ్.ఐ.ఆర్ (7) శవ పంచనామా (8) శవ పరీక్ష నివేదిక (9) పోలీసు ఫైనల్ రిపోర్టు (అనుమానస్పద ప్రమాదాలలో) పోలీస్ శాఖ వారు, వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ వారు ఈ పత్రాలన్నీ ఆన్‌లైన్‌లో పంపిస్తారు.

7) వై.ఎస్.ఆర్. భరోసా :-

- ప్రస్తుతం ఉన్న పించన్ల వయస్సు 65 నుండి 60కి తగ్గించడం జరిగింది.
- అవ్వ, తాతలకి ఫించను రూ.2,000/-ల నుండి రూ.3,000/-లు పెంచుకుంటూ పోవడం జరిగింది.
- వికలాంగులకు రూ.3,000/-లు పించను చెల్లింపు.

8) షెడ్యూల్ తెగల సంక్షేమము (సమగ్ర గిరిజనాభివృద్ధి సంస్థ (ఐ.టి.డి.ఎ) ద్వారా అమలయ్యే పథకములు):-

అ) కన్జర్వేషన్ కమ్ డెవలప్‌మెంట్ ప్రోగ్రాం (CCDP)

పెరటి తోటల పెంపకం, కోళ్ళ పెంపకం, పారిశుద్ధ్యం మొదలైన అంశాలకు చెందిన కార్యక్రమాలను 100 శాతం సబ్సిడీతో అమలుచేస్తారు. ఇది పి.వి.టి.జిలకు మాత్రమే వర్తిస్తుంది.

ఆ) ట్రైకార్

గిరిజన ఆదాయం మరియు జీవన ప్రమాణాలు, నైపుణ్యాలు పెరుగుదల కొరకు ఆర్ధిక సహాయం అందించడం మరియు శిక్షణలు, ఉద్యోగాల కల్పన చేయుచున్నారు.

ఇ) ఉపకార వేతనాలు

పోస్ట్ మెట్రిక్ - ఐ.టి.ఐ నుండి పి.హెచ్.డి - మొత్తము ట్యూషన్ ఫీజు, ఉపకార వేతనాలు ప్రతి నెల చెల్లించడం జరుగుతుంది. ప్రీ మెట్రిక్ స్కాలర్‌షిప్ (9వ మరియు 10వ తరగతి వరకు - హాస్టల్‌లో ఉన్న ఒక్కొక్కరికి రూ.4,500/-లు, దే స్కాలర్స్‌కు రూ.2,250/-లు, సాధారణ విద్య - 5వ తరగతి నుండి 8వ తరగతి వరకు - దే స్కాలర్ విద్యార్థులకు బాలురకు రూ.1000/- బాలికలకు రూ.1500/- సంవత్సరానికి చెల్లించడం జరుగుతుంది.

ఈ) గిరిజన పాఠశాలల్లోని విద్యార్థులకు సౌకర్యాల కల్పన:

ప్రభుత్వ గిరిజన పాఠశాలల్లో విద్యార్థులకు ఉచితంగా భోజన మరియు వసతి సౌకర్యంతో పాటువారు చదువుకోడానికి మరియు నివసించడానికి కావలసిన అన్ని రకాల సౌకర్యాలను ఉదా : బట్టలు, పుస్తకాలు, బ్యాగులు వంటివి ఉచితంగా ఇవ్వడం జరుగుతోంది.

ఉ) గిరిజన యువతకు నైపుణ్య శిక్షణ :-

గిరిజన యువతలో నైపుణ్య అభివృద్ధిని పెంచుటకు శిక్షణా కార్యక్రమాల నిర్వహణ కోసం 24 యువజన శిక్షణా కేంద్రాలు (వైటీసీలు) ఏర్పాటు చేసి వీరికి శిక్షణ ఇచ్చిన తరువాత వివిధ కంపెనీలలో ఉద్యోగాలు కల్పించడం జరుగుతుంది. జాబ్‌మేళాల ద్వారా నిరుద్యోగ యువతకు ఉద్యోగ కల్పనా, వివిధ ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలకై ప్రవేశ పరీక్షకు ఉచిత శిక్షణ ఇవ్వబడుతోంది.

9) షెడ్యూల్ కులముల సంక్షేమం :-

అ) ఉపకార వేతనములు

కుటుంబ ఆదాయం రూ. 2,00,00/- లోపు ఉన్న వారికి పోస్టు మెట్రిక్ - ఐ.టి.ఐ నుండి పి.హెచ్.డి వరకు మొత్తం ట్యూషన్ ఫీజు, ఉపకార వేతనాలు ప్రతినెల చెల్లించడం జరుగుతుంది. ప్రీ మెట్రిక్ స్కాలర్ షిప్ (9వ తరగతి 10వ తరగతి వరకు హాస్టల్‌లో ఉన్న ఒక్కొక్కరికి సుమారు రూ. 7,000/- డే స్కాలర్ కు రూ. 3000/-లు. సాధారణ విద్య - 5వ తరగతి నుండి 8వ తరగతి వరకు డే స్కాలర్ విద్యార్థులకు సంవత్సరానికి బాలురకు సుమారుగా రూ. 1000/-, బాలికలకు రూ. 1500/-లు.

ఆ) స్వయం ఉపాధి పథకములు

యూనిట్ విలువ రూ. 50,000/- నుండి రూ. 2,00,000/- వరకు సబ్సిడీ యూనిట్ విలువలో 60% కానీ రూ. 1,00,000/-లు కానీ ఏది తక్కువ అయితే అది.యూనిట్ విలువలో సబ్సిడీ పోను మిగిలినది బ్యాంకు ఋణం.

10) ప్రధానమంత్రి జీవనజ్యోతి భీమా యోజన :-

బ్యాంకు అకౌంట్ కలిగి, 18 నుంచి 50 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు ఉన్నవారు ఏ కారణంతోనైనా మరణిస్తే రూ. 2 లక్షల భీమా మొత్తం బాధిత కుటుంబానికి చెల్లించడం జరుగుతుంది. ఈ పథకం క్రింద ప్రీమియంగా లబ్ధిదారుని ఖాతా నుండి సంవత్సరానికి రూ. 330/–లు ఆటోమేటిక్‌గా తగ్గించడం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా రిస్క్ కవరేజి కోసం లబ్ధిదారుడు ప్రతి సంవత్సరం ఈ పథకం కొరకు బ్యాంకు వారికి ఆప్షన్ ఇవ్వవలసి వుంటుంది.

11) ప్రధానమంత్రి సురక్షా భీమా యోజన:

బ్యాంకు అకౌంట్ కలిగి, 18 నుండి 70 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు గల వారికి ఈ భీమా వర్తిస్తుంది. ఈ పథకం క్రింద ప్రీమియంగా లబ్ధిదారుని ఖాతా నుండి సంవత్సరానికి రూ. 12/–లు ఆటోమేటిక్‌గా జూన్ 1వ తేదీన లేదా అంతకుముందే తగ్గించడం జరుగుతుంది. పేదలకు తక్కువ ప్రీమియంతో ప్రమాద భీమా కల్పించడం ఈ భీమా లక్ష్యం. అదేవిధంగా రిస్క్ కవరేజి కోసం లబ్ధిదారుడు ప్రతి సంవత్సరం ఈ పథకం కొరకు బ్యాంకు వారికి ఆప్షన్ ఇవ్వవలసి వుంటుంది.

భీమా సౌకర్యం వివరాలు:

ఎ) ప్రమాదవశాత్తు మరణిస్తే రూ. 2,00,000/–లు

బి) ప్రమాదంలో పూర్తి అంగ వైకల్యం సంభవిస్తే రూ. 2,00,000/–లు

సి) ప్రమాదంలో పాక్షిక అంగవైకల్యం సంభవిస్తే రూ. 1,00,000/–లు చెల్లించబడుతుంది.

12) అటల్ పెన్షన్ యోజన:

- బ్యాంకు అకౌంట్ కలిగి, అసంఘటిత రంగాలలో పనిచేస్తున్న పేద కార్మికులకు ఆదాయ భద్రతను కల్పించడం ద్వారా వృద్ధాప్యంలో జీవితాన్ని కొనసాగించడానికి కనీస పెన్షను అందించే పథకం.
- 18 ఏళ్ళ వయస్సు నుండి 40 సంవత్సరముల వయస్సు గల వారు ఈ పథకానికి అర్హులు.
- ఈ పథకం క్రింద లబ్ధిదారులకు నెలకు కనీసం రూ. 1000/–లు నుండి రూ. 5,000/–లు ఫించనుగా చెల్లించబడుతుంది.
- కేంద్రప్రభుత్వం 50% ప్రీమియంను లేదా సంవత్సరానికి రూ. 1000/–లు (ఏది తక్కువైతే అది) చెల్లిస్తుంది.
- ప్రతి లబ్దిదారునికి 60 సంవత్సరాలు నిండిన తరువాత మాత్రమే ఈ పథకం క్రింద పింఛను చెల్లించబడుతుంది.
- ప్రత్యేక పరిస్థితులలో మాత్రమే 60 సంవత్సరాలు పూర్తికాకుండా కూడా ఫించను చెల్లించబడుతుంది.
- లబ్ధిదారుడు ఈ పథకం క్రింద లబ్ధిదారుడు మరణించినట్లయితే భార్య/భర్తకు, ఇద్దరు మరణించిన సందర్భంలో ఫించను కొరకు చెల్లించిన మొత్తాన్ని నామినీకి అందజేయడం జరుగుతుంది.

13) జాతీయ కుటుంబ ప్రయోజన పథకం (ఎన్.ఎఫ్.బి.ఎస్) :-

బి.పి.ఎల్ కుటుంబాలలో సంపాదించే వ్యక్తి మరణించినచో ఆ కుటుంబ సభ్యులు రూ. 20,000/–ల వరకు ప్రయోజనం పొందేలా ఈ పథకం లక్ష్యం. 18 నుండి 64 సంవత్సరాల వయస్సు గల వారు అర్హులు.

14) రాష్ట్రీయ వయోశ్రీ యోజన :-

ఈ పథకం ద్వారా దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉండి, 60 సంవత్సరాలు దాటిన వృద్ధులకు సహాయక సామాగ్రి మరియు పరికరాల (చేతి కర్రలు, మోచేతి కర్రలు, వాకర్లు, ట్రైపాడ్స్/క్వాడ్ పాడ్స్, వినికిడి యంత్రాలు, చక్రాల కుర్చీలు, కళ్ళద్దాలు మరియు కట్టుడు పళ్ళు) ను ఉచితంగా అందిస్తారు.

15) వైఎస్సార్ బాల సంజీవని :-

రాష్ట్రంలోని గిరిజన ప్రాంతాల్లోని అంగన్‌వాడీ కేంద్రాల్లో గర్భిణులు, బాలింతలకు 'వైఎస్సార్ బాల సంజీవని' కిట్ క్రింద అదనపు పోషకాహారాన్ని అందించాలని ఆదేశించారు. 6 నెలల నుంచి 3 ఏళ్లలోపు చిన్నారులకు ప్రస్తుతం కొన్ని రోజుల చొప్పున ఇస్తున్న గుడ్డు, పాలను ఇకపై ప్రతిరోజూ అందించాలని సూచించారు. తొలి విడతగా 77 గిరిజన, ఉప ప్రణాళిక మండలాల్లో డిసెంబరు నుంచి పైలెట్ ప్రాజెక్టుగా దీన్ని అమలు చేయాలని ఆదేశించారు. తదుపరి రాష్ట్రమంతా విస్తరించాలన్నారు. 'గర్భవతులు, బాలింతలకు విలువైన పోషకాహారం అందించాలి. 25 రోజులపాటు భోజనం, గుడ్డు, 200 మి.లీ. పాలు, అదనంగా బాల సంజీవని కిట్ పంపిణీచేయాలి. గిరిజన ప్రాంతాల్లోని 6 నెలల నుంచి 3 ఏళ్లలోపు చిన్నారులకు ప్రతిరోజూ గుడ్డు, 200 మి.లీ. పాలతో పాటు 'వైఎస్సార్ బాలామృతం కిట్' నెలకు 2.5 కిలోల పౌష్టికాహారాన్ని ఇవ్వాలి. 3-6 ఏళ్ల మధ్య వయసు పిల్లలకు 25 రోజులపాటు గుడ్డు, 200 మి.లీ చొప్పున పాలు అందించాలి. అంగన్‌వాడీ కేంద్రాల్లోనే భోజనం వండి వడ్డించాలి. దీంతోపాటు మధ్యాహ్నం లడ్డు, బిస్కెట్, పాయసాల్లో ఏదైనా ఒకటి ఇవ్వాలి. గిరిజన ప్రాంతాల్లో అదనపు పోషకాహారాన్ని ఇవ్వడం వల్ల అనేక మంది గర్భిణులు, బాలింతలు, చిన్నారులకు లబ్ధి చేకూరుతుంది. మధ్యాహ్న భోజనంలో నాణ్యత, పోషక విలువలు పెంచడంపై దృష్టి పెట్టాలని సూచించారు. పిల్లలకు మంచి మెనుతో భోజనం పెట్టాలని, ఇందుకు పోషకాహారంలో నిపుణులైన వారి సలహాలు తీసుకోవాలని సూచించారు. పౌల్ట్రీ రైతుల నుంచి కోడిగుడ్లు కొనుగోలు చేస్తే తక్కువ ధరకు లభించే అవకాశం ఉంటుందని వెల్లడించారు.

16) ప్రభుత్వాలు అందిస్తున్న వివిధ సేవలు :-

అ) గిరి సేవ (ఇంట్రిగ్రేటెడ్ డిజిటల్ సర్వీసెస్ డెలివరీ సిస్టమ్) :-

ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలోని గిరిజనులకు అన్ని రకాల పౌర సేవలను వారి ముగింట్లోకి తీసుకుని వెళ్ళుటకు రాష్ట్రంలోని ఏడు ఐ.టి.డి.ఎల పరిధిలో 539 గిరి సేవా కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేశారు.

ఆ) ప్రధానమంత్రి జన్-ధాన్ యోజన :-

దేశములోని గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతములలో అన్ని పేద కుటుంబాలకు ఆర్థిక సేవలందించి సమ్మిళిత అభివృద్ధిని సాధించుటకు ఈ పథకము ఉద్దేశించబడినది. ఈ పథకం క్రింద అన్ని కుటుంబాలు జీరో బ్యాలెన్స్‌లో బ్యాంకు ఖాతాలు తెరుచుట ద్వారా వివిధ ప్రభుత్వ పథకాలకు చెందిన లబ్ధిని లబ్ధిదారుల ఖాతాకు నేరుగా జమచేయడం సాధ్యపడుతుంది.

ఇ) ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ :-

రాష్ట్రంలో బి.పి.ఎల్ రేఖకు దిగువనున్న వారికి తెలుపు రంగు రేషన్ కార్డులను అందించడం ద్వారా ప్రతి నెలా నిత్యావసర సరుకులను నామమాత్రపు ధరకు అందించడం జరుగుతుంది. మొత్తం 29,054 చౌకధరల దుకాణాలు ఉండగా అందులో 132 లక్షలు తెల్ల రేషన్ కార్డులు అమలులో ఉన్నాయి. అన్నపూర్ణ కార్డుల ద్వారా ఎటువంటి ఫించను మంజూరుకాని సీనియర్ సిటిజన్లకు 10 కేజీల బియ్యం ఉచితంగా ఇవ్వబడుతుంది.అంత్యోదయ కార్డుల ద్వారా నిరుపేద కుటుంబాల ఆహార ప్రయోజనం నిమిత్తం కేజీ రూ.2/లకు 35 కేజీలు బియ్యం సరఫరా చేయబడుతుంది.

ఈ) సుగమ్య భారత్ అభియాన్ :-

దేశంలోని విభిన్న ప్రతిభావంతులకు ప్రభుత్వ భవనాలు (స్కూల్స్, హాస్పటల్స్, పబ్లిక్ పార్కులు, కార్యాలయాలు వగైరా), రవాణా సౌకర్యాలు, సమాచార మరియు భావ ప్రసార మాధ్యమాలను వారికి అనువుగా ఉండేలా తీర్చిదిద్దడం.

17) అభివృద్ధి పథకాలు :-

వివిధ అభివృద్ధి పథకాలు మరియు కార్యక్రమాలలో కీలక అంతరాలను తొలగించడానికి కేంద్ర గిరిజన వ్యవహారాల శాఖ, భారత ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి నిధులు మంజూరు చేయడం జరుగుతుంది. ఈ దిగువ పథకాలు ప్రతిపాదించడమైనది.కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారంతో చేపట్టే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పథకాలు

అ) అధికరణం 275(1) క్రింద పథకాలు :-

భారత రాజ్యాంగంలోని అధికరణం 275(1) క్రింద షెడ్యూల్ తెగలు లేదా షెడ్యూల్ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రణాళికకు సహాయక గ్రాంట్లు విడుదల చేస్తుంది. ఈ నిధులను మౌలిక సదుపాయాల కల్పనలో ఉండే కీలకమైన అంతరాలను అధిగమించడానికి మరియు (19) ఏకలవ్య గురుకుల పాఠశాలలను కొనసాగించడానికి వినియోగించడం జరుగుతుంది. (19) ఏకలవ్య మోడల్ రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్ళ నిర్వహణతో పాటు గిరిజన సంక్షేమ విద్యాసంస్థలకు డీప్ ఫ్రీజర్లు, బంకర్ బెడ్లు, డ్యూయల్ డెస్కులు, ఇన్సినిరేటర్లు మరియు గిరిజన ప్రాంతాల్లోని సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో బాడీ ఫ్రీజర్ల వంటి అదనపు మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించడం కోసం జరిగింది.

ఆ) ఉపకారవేతనాలు :-

- జగనన్న విద్యాదీవెన: ఇప్పటికే అమలవుతున్న పోస్ట్ మెట్రిక్ ఉపకార వేతనాల పథకానికి 2019-20 నుంచి “జగనన్న విద్యా దీవెన” పథకంగా పేరు మార్చడం జరిగింది.
- ప్రీమెట్రిక్ ఉపకారవేతనాలు ప్రతిపాదించడం విద్యా అభివృద్ధికి తోడ్పడుతుంది.

ఇ) గిరిజన విభాగం క్రింద ప్రత్యేక కేంద్ర సహాయం :-

ఈ పథకం క్రింద విద్య, నైపుణ్యాల అభివృద్ధి, ఆరోగ్య జీవన ప్రమాణాలు మరియు మౌలిక సదుపాయాలు చేపట్టబడుతున్నాయి. ఇందులో భాగంగా భారత ప్రభుత్వం 2018-19 సంవత్సరంలో 1). వ్యవసాయం, ఉద్యానవనం మరియు ఇతర జీవనోపాధి,

2) సాంకేతిక పద్ధతిలో మిరియాల సాగు, కాఫీ పండిస్తున్న ఆవాసాలకు నిచ్చెనలు, పెప్పర్ క్లీనర్స్,

3) గృహనిర్మాణ కార్యకలాపాలు మొదలైనవి వాటిని భారత ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది.

18) పరిరక్షణ మరియు అభివృద్ధి ప్రణాళిక (సి.సి.డి.పి) :-

2012-13 సంవత్సరంలో మొదలైన పన్నెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ద్వారా గిరిజన తెగలను అభివృద్ధి పరచడం కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం, పరిరక్షణ మరియు అభివృద్ధి ప్రణాళిక క్రింద సహాయం అందిస్తోంది. దీని క్రింద మౌలిక సదుపాయాల క్లిష్టమైన అంతరాలను తగ్గించడం ద్వారా నివాస అభివృద్ధి, జీవనోపాధి కార్యకలాపాల కోసం స్వయం సహాయక సంఘాలకు కార్పస్ ఫండ్ ఆరోగ్యానికి అత్యవసర నిధి, త్రాగునీరు పారిశుద్ధ్యం, ఆహార భద్రత కోసం సూక్ష్మ ప్రాజెక్టులు, పోస్ట్ మెట్రిక్ మరియు ప్రొఫెషనల్ విద్యకు మద్దతు ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

19) గిరిజన కార్పొరేషన్ కు సహాయం :-

గిరిజనుల నుండి చిన్నతరహా, అటవీ ఫలసాయాన్ని గిట్టుబాటు ధరకు కొనుగోలు చేయటం కోసం గిరిజన సహకార సంస్థ 1956 లో నెలకొల్పబడింది. (25) గిరిజన ప్రాథమిక సహకార సంఘాల ద్వారా, (1,346) డిఆర్ డిపోల ద్వారా వారి నుండి గిట్టుబాటు ధరకు అటవీ ఫలసాయాన్ని సేకరించటం ద్వారా గిరిజన సహకార సంస్థ వారి జీవనోపాదులను సంరక్షిస్తుంది. (25) లక్షల మంది అవసరాలను తీర్చే నిమిత్తం, తీవ్ర వాతావరణ భౌగోళిక ప్రతికూలతనలను తట్టుకుంటూ ఏమైనా సరే గిరిజన జనావాసాల ముంగిట్లో ఇటువంటి సేకరణ చేపట్టడం గిరిజన కార్పొరేషన్ తన కర్తవ్యంగా నిర్ణయించుకుంది. ఇటువంటి కార్యక్రామాలను చేపట్టడంలో గత 6 దశాబ్దాలుగా నైపుణ్యాన్ని, అనుభవాన్ని గిరిజన సహకార సంస్థ సొంతం చేసుకుంది. కేంద్ర గిరిజన వ్యవహారాల శాఖ, భారత ప్రభుత్వం అటవీ ఉత్పత్తులకు కనీస మద్దతు ధర పథకం జి.సి.సి. ద్వారా అమలు చేయడం జరుగుచున్నది.

20) జీసీసికి ఆర్థిక మద్దతు :-

చిన్నచిన్న అటవీ ఉత్పత్తులు (ఎం.ఎఫ్.పి) లకు కనీస మద్దతు ధరను గిరిజనులు సేకరించిన ఉత్పత్తికి కనీస మద్దతు ధరను కల్పించడానికి గిరిజన సంక్షేమ శాఖ జీసీసీకి ఆర్థిక సహాయం అందించడం జరుగుతుంది.

21) టి.సి.ఆర్ & టిఎం :-

టి.ఆర్.ఐ కార్యకలాపాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం వంద శాతం ఆర్థిక సహాయాన్ని అందిస్తుంది. ముఖ్యంగా లంబసింగిలో నిర్మిస్తున్న స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల మ్యూజియం విశాఖపట్నంలో టిసిఆర్ & టిఎం కార్యాలయ భవన నిర్మాణం, ప్రపంచ ఆదివాసి దినోత్సవ వేడుకలు వంటి కార్యక్రమాలకు కేంద్రం సహకరిస్తుంది.

22) కులాంతర వివాహాలను ప్రోత్సహించుటకు వై.ఎస్.ఆర్ కళ్యాణ కానుక :-

గిరిజనులలో కులాంతర వివాహాలు ప్రోత్సహించటం కోసం ప్రభుత్వం కులాంతర వివాహం చేసుకున్న జంటలకు ప్రోత్సాహకాలు అందిస్తుంది. ఈ పథకం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యొక్క వివిధ విభాగాల చే నిర్వహించబడే ఇతర వివాహ సంబంధిత ప్రోత్సాహక పథకాలతో 18.04.2018 న ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టిన " పెళ్లికానుక" అనే కొత్త పథకం లో విలీనం చేయబడింది.

23) గిరిజన కుటుంబాలకు నెలవారి కరెంటు బిల్లు 200 యూనిట్ల వరకు వెసులుబాటు :-

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి అధ్యక్షతన జరిగిన షెడ్యూల్డ్ కులాలు, తెగల అభివ ృద్ధి రాష్ట్ర కౌన్సిల్ సమావేశంలో ఆమోదించినట్లుగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 0 నుంచి 50 యూనిట్ల లోపు కరెంటు వాడే గిరిజన కాలనీల్లోని ఒక లక్ష గిరిజన కుటుంబాలకు

ఆర్థిక వెసులుబాటు కల్పించడం జరిగింది. ప్రభుత్వం జీ.ఓ.ఎం.ఎస్. నెంబర్ 32, తేదీ: 28-4-2017 ద్వారా ఉచిత కరెంటు వాడకాన్ని నెలకు 75 యూనిట్ల వరకు (100 యూనిట్ల లోపు వాడకం ఉన్న ఎస్.టి కుటుంబాల వారికి) ఉత్తర్వులు జారీ చేసినందున ఈ పెంపుదలను 2017-18 సంవత్సరం నుంచి అమలు చేయడం జరుగుతున్నది. మేనిఫెస్టో ప్రకారం ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు GO MS నెం.94 తేది : 25.07.2019 ద్వారా 2019- 20 సంవత్సరం నుండి 4.78 లక్షల గృహాలకు లబ్ధి చేకూర్చేలా 200 యూనిట్ల వరకు విద్యుత్ చార్జీలను ప్రభుత్వమే చెల్లిస్తుంది.

24) వై ఎస్ ఆర్ గిరిపుత్రిక కళ్యాణ పథకం :-

9-8-2014న ప్రపంచ ఆదివాసి దినోత్సవం సందర్భంగా గిరిజన యువకులకు వివాహ సమయంలో రూ.50,000 ఆర్థిక సాయం అందించడానికి "గిరిపుత్రిక కళ్యాణ పథకం" అనే కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఈ పథకం అమలు చేయుటకు జి.ఓ.ఎం.ఎస్ నెంబర్ 12 తేదీ : 20-2-2015 ద్వారా ఉత్తర్వులు జారీ చేయడమైనది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యొక్క వివిధ విభాగాలచే నిర్వహించబడే వివాహ సంబంధిత ప్రోత్సాహక పథకాలతో, 18-04-2018 ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన "పెళ్లి కానుక" అనే కొత్త పథకంలో విలీనం చేయబడింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వర్యులు ఈ పెళ్లికానుకను లక్ష రూపాయలకు పెంచారు.

25) గిరిజన ఉప ప్రణాళిక అమలుకు నిర్వహణ మద్దతు :-

గిరిజన ఉప ప్రణాళికను అమలు చేయడం కోసం గిరిజన సంక్షేమ శాఖను నోడల్ డిపార్ట్మెంట్ గా గుర్తించడం జరిగింది. గిరిజన ఉప ప్రణాళికకు సంబంధించిన నోడల్ ఏజెన్సీకి సహకరించడం కోసం నోడల్ డిపార్ట్మెంట్‌కు గిరిజన ఉప ప్రణాళిక చట్టం సెక్షన్ 20 కింద ఒక పరిపాలన మరియు సాంకేతిక సహాయం విభాగాన్ని ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయవలసి ఉంది. ఆ ప్రకారం ఆ సేవలను అందించడం కోసం నిపుణుల సేవలను కన్సల్టెన్సీ ప్రాతిపదికన స్వీకరించడానికి ప్రభుత్వం నోడల్ డిపార్ట్మెంట్‌కు అనుమతి మంజూరు చేసింది దీనికి అనుగుణంగా ప్రభుత్వం సాంకేతిక మరియు పర్యవేక్షణ కొరకు మరియు పరిశోధన కార్యక్రమాలకు నిపుణులను ఔట్ సోర్సింగ్ ద్వారా తీసుకోవడానికి అంగీకరించింది.

26) "వై.ఎస్.ఆర్. సంపూర్ణ పోషణ్" కార్యక్రమం

వై.ఎస్.ఆర్. సంపూర్ణ పోషణ్‌లో భాగంగా గిరిజన ప్రాంతాలలో 77 మండలాలలో, 9468 జనావాసాలలో గర్భిణీలు, తల్లులకు, పిల్లలకు సంపూర్ణ పోషణ్ కార్యక్రమాన్ని 2019 డిసెంబర్ 1 నుండి మొదలు.

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

06

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

గ్రామ సచివాలయం

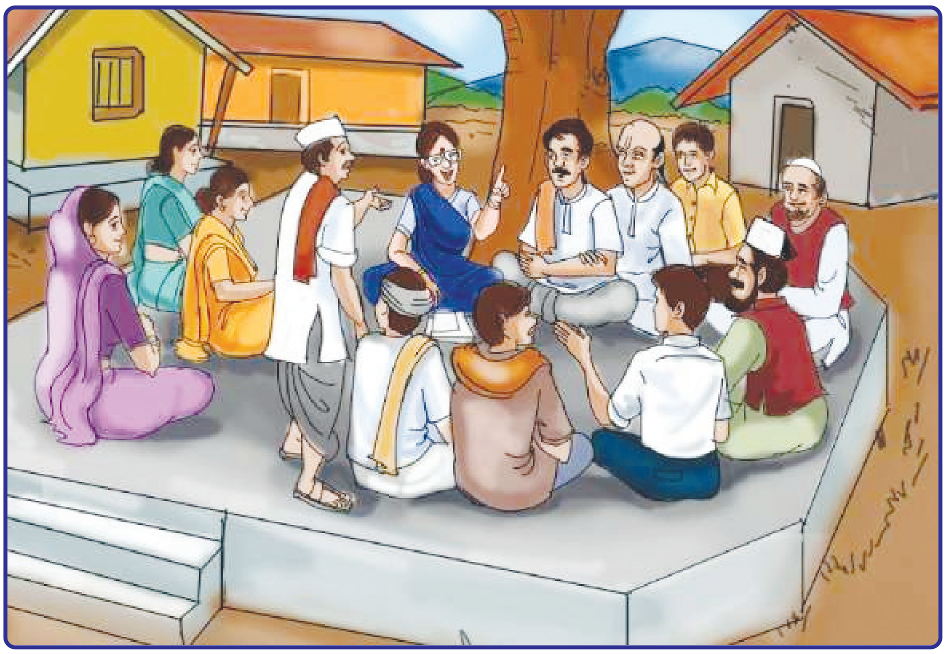

గ్రామ స్థాయిలో ప్రజలకు ఇంటిముంగిట సేవలను అందించే దిశగా ఆయా వ్యవస్థలను బలోపేతం చేసే క్రమంలో గ్రామ వాలంటీర్ల వ్యవస్థను మరియు గ్రామ సెక్రటేరియట్ ను ఏర్పాటు చేయుట జరిగింది. ఈ వ్యవస్థల ద్వారా ప్రభుత్వ పథకాలను, కార్యక్రమాలను, సేవలను, అవినీతి రహితంగా ఎటువంటి అవకతవకలకు ఆస్కారం లేకుండా ప్రజల ముంగిటకు అందించేందుకు ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఈ క్రమంలో వివిధ శాఖల మధ్య సమన్వయం సాధించడానికి, అన్ని శాఖల సేవలను గ్రామ స్థాయిలో సమర్ధవంతంగా అందించడానికి ప్రభుత్వం గ్రామ సెక్రటేరియట్ అక్టోబర్ 2 నుండి అమలులోకి తీసుకువచ్చింది. గ్రామ సెక్రటేరియట్ చేయూతతో వ్యవసాయం, ఉద్యాన, పశుసంవర్ధక, రెవిన్యూ, వైద్య- ఆరోగ్యం విద్య , సాంఘీక సంక్షేమం మహిళా శిశు సంక్షేమం మరియు పంచాయతీరాజ్ శాఖ అందించే సేవలను ప్రజలకు ఇంటి ముంగిట గ్రామ వాలంటీర్ల ద్వారా అందించాలనే ప్రభుత్వ సంకల్పం.

గ్రామ సెక్రటేరియట్ ద్వారా ప్రజలకు సమర్ధవంతంగా సేవలను అందించడానికి వీలుగా ప్రతి 2000 జనాభాకు ఒక గ్రామ సెక్రటేరియట్ ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దానితో పాటు ఈ దిగువ తెలిపిన పట్టికలోని సిబ్బందిని గ్రామ సెక్రటేరియట్ నందు నియామకం చేసింది. సదరు ఉద్యోగుల ద్వారా పట్టికలో వారికి ఎదురుగా తెలుపబడిన విధులను నిర్వర్తింప చేస్తూ, సంబంధించిన సేవలను ప్రజలకు గ్రామ సెక్రటేరియట్ ద్వారా అందించేందుకు కృషి చేస్తోంది.

గ్రామ సచివాలయ స్వరూపం :-

క్ర.సం	హోదా	విధులు	నోడల్ డిపార్ట్‌మెంట్
1	పంచాయతీ సెక్రటరీ	గ్రామ సచివాలయ కన్వీనర్, పన్నుల సేకరణ, పారిశుద్ధ్యం	పంచాయతీ రాజ్ & గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ
2	విలేజ్ రెవెన్యూ ఆఫీసర్ (వి.ఆర్.ఒ)	భూ నిర్వహణ, ఫౌర సరఫరా	రెవెన్యూ డిపార్ట్‌మెంట్
3	సర్వే అసిస్టెంట్	ల్యాండ్ సర్వే, ల్యాండ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్	రెవెన్యూ డిపార్ట్‌మెంట్
4	ఎ.యన్.యం	వైద్య, ఆరోగ్యం సేవలు	వైద్య మరియు ఆరోగ్యశాఖ
5	వెటర్నరి / ఫిషరీస్ అసిస్టెంట్	పశుశాఖ సంరక్షణ/ మత్స్యశాఖ సంరక్షణ	పశుశాఖ / మత్స్యశాఖ
6	మహిళా పోలీస్ & స్త్రీ శిశు సంక్షేమ సహాయకులు	స్త్రీ శిశు సంక్షేమం	స్త్రీ శిశు సంక్షేమ శాఖ
7	ఇంజినీరింగ్ అసిస్టెంట్	త్రాగు నీరు, పారిశుద్ధ్యం, ఇంజినీరింగ్ పనులు	పంచాయతీ రాజ్ & గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ
8	ఎనర్జీ అసిస్టెంట్	పవర్ సప్లై, స్ట్రీట్ లైట్స్ నిర్వహణ మరియు వివిధ రకాల శక్తి వనరులు నిర్వహణ	ఎనర్జీ డిపార్ట్‌మెంట్
9	అగ్రికల్చర్ / హార్టికల్చర్ / సెరీకల్చర్ అసిస్టెంట్	వ్యవసాయ సేవలు, ధాన్య సేకరణ, వ్యవసాయ మార్కెటింగ్, ఉద్యానవన సేవలు, పట్టుపురుగుల పెంపకం, నిర్వహణ	వ్యవసాయ శాఖ, ఉద్యానవన శాఖ, సెరీకల్చర్ డిపార్టుమెంట్.
10	డిజిటల్ అసిస్టెంట్	విలేజ్ సెక్రటేరియట్ సింగిల్ విండో సిస్టం, ఆపరేషన్ & మెయింటినన్స్	పంచాయతీ రాజ్ & గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ
11	వెల్ఫేర్ & ఎడ్యుకేషన్ అసిస్టెంట్	పెన్షన్లు, యస్.హెచ్.జి, అన్ని సంక్షేమ పథకాలు మరియు విద్య సేవలు	సోషల్ వెల్ఫేర్ శాఖ

గ్రామ సచివాలయ వ్యవస్థ

(ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు నెం. 110, తేది. 19-07-2019)

గ్రామస్థాయిలో ఆర్థికాభివృద్ధిని, సామాజిక న్యాయమును సాధించడానికి గ్రామపంచాయతీలు బలమైన స్థానిక ప్రభుత్వాలుగా పనిచేయాలి. ఈ లక్ష్యాన్ని చేరుకోవడానికి వీలుగా ప్రభుత్వ సేవలను, ప్రజలకు మరింత చేరువగా 'నవరత్నాలు' ద్వారా అందించడానికి ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. తద్వారా ప్రజల జీవన ప్రమాణాలను పెంపొందించే లక్ష్యంతో గ్రామ స్థాయిలో రూపొందించిన పరిపాలనా వ్యవస్థయే గ్రామసచివాలయము.

గ్రామ సచివాలయము ఏర్పాటు - ఆవశ్యకత :-

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో వివిధ ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల ద్వారా పంచాయతీలకు గతంలో 10 అంశాలు బదలాయించబడినవి. ఈ 10 అంశాలకు సంబంధించిన సేవలను గ్రామస్థాయిలో సమర్ధవంతంగా అందించడానికి తగినన్ని మౌలిక సదుపాయాలు/ వ్యవస్థలు మరియు సిబ్బంది లేమి ప్రధాన ఆటంకంగా మారింది. అందువల్ల స్థానిక ప్రభుత్వాలు ఆశించిన స్థాయిలో లక్ష్యాలను సాధించలేకపోయినవి. ఈ పరిస్థితిని అధిగమించి గ్రామస్థాయిలో ముఖ్యంగా....

- ప్రభుత్వ సేవలనందించు వ్యవస్థలను సమర్ధవంతముగా పనిచేయు విధముగా పునర్నిర్మించుటకు
- నవరత్నాల అమలుకు ఒక బలమైన మరియు సక్రమంగా పనిచేసే వ్యవస్థను తయారుచేయుటకు
- ప్రజలకు మరింత పారదర్శకముగా, జవాబుదారీతనముతో ప్రభుత్వ సేవలందించుటకు
- గ్రామస్థాయిలో సేవలనందించు వివిధ శాఖల మధ్య చక్కని సమన్వయము సాధించుటకు గాను గ్రామసచివాలయ ఏర్పాటు అత్యంత ప్రాధాన్యతను సంతరించుకుంది.

పై అంశముల దృష్ట్యా లక్ష్యములతో గ్రామ సచివాలయములు ఏర్పాటు చేయబడుచున్నవి.

1. ప్రజల ఇంటి ముంగిటనే ప్రభుత్వ మరియు ఇతర సేవలను ఏకగవాక్ష విధానంలో అందచేయుచూ, నవరత్నాలు అమలు అయ్యేవిధంగా చూడటం.
2. గ్రామస్థాయిలో సేవలందించు వివిధ శాఖల మధ్య సమన్వయమును సాధించుట
3. సకాలములో గ్రామస్థాయి ప్రణాళికలను తయారు చేసి అమలు చేయుట
4. సిటిజన్ చార్టరును చక్కగా నిర్వచించుట ద్వారా, క్షేత్ర స్థాయి సిబ్బంది తమకు అప్పగించబడిన బాధ్యతలను నిర్వహిస్తూ గ్రామపంచాయతీకి / గ్రామసభకు జవాబుదారీగా ఉండేటట్లు చూడటం.
5. గ్రామ వాలంటీరు వ్యవస్థను గ్రామసచివాలయ వ్యవస్థతో సమీకృతపరుస్తూ, వారు ప్రజలకు సమర్ధవంతముగా సేవలనందించేటట్లు చూడటం.

గ్రామసచివాలయ నిర్మాణం మరియు కూర్పు :-

1. గ్రామపంచాయతీ కార్యాలయమే, "గ్రామ సచివాలయము" గా పిలుపబడుతుంది.
2. గ్రామ సచివాలయ కార్యదర్శి/కన్వీనరుగా పనిచేయుటకు, ప్రతి గ్రామ సచివాలయమునకు ఒక పంచాయతీ కార్యదర్శిని ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది.
3. పంచాయతీ కార్యదర్శి మరియు వివిధ ఫంక్షనల్ అసిస్టెంటులతో కూడిన గ్రామసచివాలయం, గ్రామపంచాయతీకి తన విధులను నిర్వర్తించటంలో సహాయకారిగా ఉంటూ, గ్రామపంచాయతీల స్వయం ప్రతిపత్తిని కాపాడేందుకు బాధ్యత వహించాలి.
4. ఒక గ్రామ సచివాలయము నందు పనిచేయు పంక్షనల్ అసిస్టెంట్లు, పరిపాలనా సౌలభ్యానికనుగుణంగా ఒకదానికొకటి ఆనుకొని ఉన్న రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ గ్రామ సచివాలయములలో వాటి అవసరాల మేరకు పనిచేయవలసి ఉంటుంది.

5. గ్రామపంచాయతీ పర్యవేక్షణలో పనిచేసే ఫంక్షనల్ అసిస్టెంట్లు గ్రామసచివాలయముల సంఖ్యకు అనుగుణంగా ఉండాలి.

6. పై సూచించిన విధులే కాకుండా, సమయానుసారంగా ఇతర విధులను కూడా ఈ జాబితాకు చేర్చడం జరుగుతుంది.

7. ప్రజలకు, వివిధ ప్రభుత్వ సేవలను అందించుటకు గ్రామసచివాలయము నందలి సిబ్బంది అంతా కలిసి "సమీకృత చోధకశక్తి"గా (Integrated Work Force) పనిచేయవలసి ఉంటుంది.

8. ప్రభుత్వము అవసరమని భావించిన ప్రతి సందర్భములోనూ, గ్రామ సచివాలయ సిబ్బందికి అప్పగించిన పని, అది తమ శాఖకు సంబంధించినది కానప్పటికీ చేయవలసి ఉంటుంది.

ఫంక్షనల్ అసిస్టెంట్ల కార్యనిర్వహక పరిధి :-

1. ఒక ఫంక్షనల్ అసిస్టెంట్ల బృందం 2000 జనాభా ప్రాతిపదికగా,తమసేవలను అందిస్తుంది.

2. గ్రామీణ ప్రాంతాలు (మైదాన ప్రాంతాలు)

   ఎ. గ్రామపంచాయతీ జనాభా కనుక 2000 కంటే ఎక్కువ, 4000 కంటే తక్కువగా ఉన్నట్లయితే, ఆ గ్రామ పంచాయతీని ఒక యూనిట్ భావించి ఒక ఫంక్షనల్ అసిస్టెంట్ల బృందాన్ని కేటాయించారు.

   బి. 2000 జనాభా కంటే తక్కువ జనాభా కల్గిన చిన్న గ్రామపంచాయతీల విషయంలో ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ గ్రామపంచాయతీలలో 2000 జనాభాకు సేవలను అందించే విధంగా, పరిపాలనా సౌలభ్యం మేరకు ఒక ఫంక్షనల్ అసిస్టెంట్ల బృందాన్ని నియమించారు.

   సి. పెద్ద గ్రామపంచాయతీలలో జనాభాకు అనుగుణంగా అదనపు ఫంక్షనల్ అసిస్టెంట్ల బృందాలను ఏర్పాటు చేశారు.

   డి. పెద్ద గ్రామ పంచాయతీలకు ప్రతిపాదించబడిన అదనపు ఫంక్షనల్ అసిస్టెంట్ల బృందాల యొక్క కార్యనిర్వాహక పరిధి రెవెన్యూ గ్రామాల పరిధికి తగినట్లుగా ఉన్నది. ఈ చర్య రెవిన్యూ మరియు సర్వే శాఖలు తమ సేవలను సమర్ధవంతముగా అందిస్తున్నారు.

కొండ మరియు గిరిజన ప్రాంతములు :-

గిరిజన ప్రజలకు ప్రభుత్వ సేవలను సమర్ధవంతంగా అందించే విధంగా, కొండ మరియు గిరిజన ప్రాంతాలలో ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ గ్రామసచివాలయముల ఫంక్షనల్ అసిస్టెంట్ల బృందాన్ని నియమించేటప్పుడు, గిరిజన ప్రాంతాల మధ్య దూరం మరియు కొండ దారులను పరిగణనలోనికి తీసుకుంటూ 2000 జనాభా ప్రాతిపదిక నియమాన్ని సడలించవచ్చును.

గ్రామపంచాయతీ అభివృద్ధి ప్రణాళికల తయారీ మరియు గ్రామ సచివాలయము అందించదగు సేవలు :-

1. గ్రామస్థాయిలో వివిధ శాఖల మధ్య సమన్వయాన్ని ప్రతిబింబించేలా గ్రామ సచివాలయం నందలి ఫంక్షనల్ అసిస్టెంట్లు గ్రామపంచాయతీ సమావేశములు మరియు గ్రామసభల యందు తప్పక పాల్గొనాలి. గ్రామపంచాయతీ – గ్రామసభలు చక్కని సమన్వయంతో పనిచేయుటకు వీలుగా గ్రామ పంక్షనల్ సేవకులు గ్రామపంచాయతీ సమావేశములలోను, గ్రామసభ సమావేశములలోను పాల్గొనవలెను.

2. సమయానుసారంగా తమకు బదలాయించబడిన అంశాలపై, నిర్ణీత విధి విధానాల ప్రకారం 5 సంవత్సరాల కాలానికి గ్రామపంచాయతీ అభివృద్ధి ప్రణాళికలు తయారుచేయడంలో గ్రామసచివాలయములు సహకరిస్తారు.

3. నిర్ణీత విధానాన్ని అనుసరించి, గ్రామీణ భాగస్వామ్య అంచనా పద్ధతుల (Participatory Rural Appraisal (PRA) Techniques) సహాయంతో ప్రజల అవసరాలను, ఆకాంక్షలను గుర్తించి, గ్రామ సచివాలయ సిబ్బంది 'సమీకృత వార్షిక ప్రణాళిక'లను తయారు చేశారు.

4. గ్రామ సచివాలయము గ్రామపంచాయతీకి జవాబుదారీగా ఉంటూ, సమయానుసారంగా వారికి బదలాయించబడిన అంశాలకు సంబంధించిన సేవలను, చక్కగా నిర్వచించబడిన పౌరసేవల పట్టిక (Citizen Charter) ప్రకారం అందిస్తారు.

గ్రామ సచివాలయ సమావేశములు, రికార్డుల నిర్వహణ మరియు కార్యాలయ విధి విధానములు:

1. నిర్దేశించిన సమావేశపు నియమాలు మరియు కార్యాలయ విధి విధానముల ప్రకారం గ్రామసచివాలయం పనిచేయవలసి ఉంటుంది. వివిధ శాఖల ఫంక్షనల్ అసిస్టెంట్లు వారికి నిర్దేశించబడిన జాబ్ చార్టు ప్రకారం పనిచేస్తూ గ్రామపంచాయతీకి రిపోర్టు చేయవలసి వుంటుంది.

2. గ్రామ పంచాయతీ కార్యదర్శి, గ్రామ సచివాలయమునకు డి.డి.ఒ.గా (Drawing and Disbursing Officer) వ్యవహరిస్తారు. గ్రామ సచివాలయ సిబ్బంది యొక్క నిర్ణీత వేతనమును మరియు గ్రామ వాలంటీర్ల గౌరవవేతనములను చెల్లిస్తారు.

3. గ్రామ సచివాలయ సిబ్బంది యొక్క సాధారణ సెలవులను గ్రామ పంచాయతీ సర్పంచ్ మంజూరు చేస్తారు.

4. సాంకేతిక అంశాలలో ఫంక్షనల్ అసిస్టెంట్ల పనితీరును, ఆయా శాఖలకు సంబంధించిన పర్యవేక్షణాధికారులు పర్యవేక్షిస్తారు.

5. ఆయా శాఖల సేవా నిబంధనల (Service Rules) ప్రకారం గ్రామసచివాలయ సిబ్బంది యొక్క ఆర్జిత సెలవు, సేవా పుస్తకాల నిర్వహణ ఇతర సేవాంశములైన పదోన్నతులు, క్రమశిక్షణా చర్యలు మొదలైన వాటిని సంబంధిత శాఖలే నిర్వహిస్తాయి.

   - అధికారిక ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు
   - గ్రామ సచివాలయం/వాలంటీర్లు నిర్వహించే సేవలు మరియు ఆయా శాఖల ప్రోటోకాల్ ప్రకారం ఫిర్యాదుల పరిష్కారం
   - కంప్యూటర్ వినియోగం
   - సామాజిక ప్రవర్తనా సరళి మరియు భావ వ్యక్తీకరణ నైపుణ్యాలు
   - సచివాలయ స్థాయిలో సమర్ధవంతమైన పరిపాలన కొనసాగించటం మరియు ఆయా శాఖల సిబ్బందితో కలసి పనిచేసే విధానం.

పంక్షనల్ అసిస్టెంట్ల పనితీరు పర్యవేక్షణ :-

ఫంక్షనల్ అసిస్టెంట్ల పనితీరును ఆయా శాఖల మండల/జిల్లా స్థాయి అధికారులు క్రమానుగతంగా సమీక్షించి, పనితీరు అంచనా నివేదికలను సమర్పిస్తారు. ఒకే పరిపాలనా వ్యవస్థగా పనిచేయడానికి వీలుగా, ఆయా శాఖలు తమ పనులను గ్రామసచివాలయముతో అనుసంధానం చేయాలి. ఆయా శాఖలతో సక్రమ సంబంధాలను నెరపాలి.

సంక్షేమ మరియు విద్యా సహాయకుల విధులు :-

1. సంక్షేమ కార్యకలాపాల కింద పొందుపరచబడిన అన్ని ప్రయోజనాలను గ్రామంలోని గిరిజన ప్రజలకు ఇబ్బంది లేకుండా తెలియజేసి, పథకాలను అందరికి వర్తించేలా అందజేయడం సంక్షేమ సహాయకుడి ప్రధాన పాత్ర.

2. గ్రామంలో ఇప్పటివరకు మినహాయించబడిన కుటుంబాలను ప్రభుత్వాధికార పరిధిలోకి చేర్చడానికి మరియు ఈ కుటుంబాలన్నింటిని సమాజంలో ఏకీకృతం చేయడానికి చురుకైన చర్యలు తీసుకోవాలి.

3. గ్రామంలోని ప్రజలందరి 100% ఆధార్ నమోదు జరిగేలా చూడాలి. ప్రజా సాధికార సర్వే (PSS) ద్వారా గ్రామంలోని ప్రజలందరి 100% జనగణన కూడా నమోదు జరిగేలా చూడాలి.

4. గ్రామంలోని అర్హతలకు సంబంధించిన అన్ని ఫిర్యాదులను తీసుకోవాలి మరియు వాటిని సమయానుసారంగా పరిష్కరించడానికి కృషి చేయాలి.

5. ఐటిడిఎ మరియు విలేజ్ సెక్రటేరియట్ మధ్య సమన్వయ సంధాన కర్తగా పనిచేయాలి.

6. గ్రామంలోని వ్యక్తులను కొన్ని ఆర్థిక కార్యకలాపాల్లో లేదా ఉపాధి హామీ పథకం (ఎంజిఎన్ఆర్ఇజిఎస్) వంటి వేతన ఉత్పాదక కార్యకలాపాలలో నిరంతరం నిమగ్నం చేయడంలో పని చేయాలి, దీని కోసం, అతను / ఆమె గ్రామ కార్యకర్తకు డిమాండ్ నెరవేర్చడానికి కావలసినన్ని పనులకు సహాయం అందించాలి.

7. అర్హతగల మహిళలందరినీ గ్రామంలోని ఉపాధి హామీ పథకం (ఎస్‌హెచ్‌జి) ప్లాట్‌ఫామ్ పరిధిలోకి తీసుకురావడానికి సహాయం చేయాలి.

8. గ్రామంలోని స్వయం సహాయక సంఘాలకు సంబంధించిన పనితీరు, ఆర్థిక కార్యకలాపాలు, క్రెడిట్ స్థానం, బ్యాంక్ అనుసంధానం మరియు ఇతర సమస్యలను అంచనా వేయాలి మరియు మండల స్థాయి కార్యాచరణ, ఎపిడి వెలుగు మరియు ప్రాజెక్టు అధికారులతో సమన్వయం చేసుకొని వారి సమస్యలను నిర్ణీత సమయ వ్యవధిలో పరిష్కరించేలా కృషి చేయాలి.

9. స్వయం సహాయక సంఘాల మహిళలకు ఉద్దేశించిన అన్ని పథకాల నిర్ణీత నిబంధనల ప్రకారం వారికి చేరేలా చూడాలి.

10. గ్రామంలోని అన్ని అభివృద్ధి కార్యకలాపాలలో మరియు గ్రామ సమాజాన్ని సమీకరించడంలో స్వయం సహాయక మహిళలను చురుకుగా పాల్గొనేలా చేయాలి.

11. వృద్ధాప్య పెన్షన్, వితంతు పెన్షన్, వికలాంగ పెన్షన్‌నకు అర్హులైన వారందరికి పెన్షన్ చెల్లింపులకు సంబంధించిన పనిలో అతడు / ఆమె సహాయం చేయాలి.

12. అతను / ఆమె వారికి కేటాయించిన ప్రాంతాలలోని అభివృద్ధి కార్యకలాపాల పని తీరును మరియు అమలు గురించిన ఎప్పటికప్పుడు వివరాలను ఉన్నతాధికారులకు అందించాలి.

13. అతను / ఆమె పేదరికం దారిద్య రేఖకు దిగువన ఉన్న గృహ పెద్దల జాబితాను సిద్ధం చేయాలి. ఈ పేర్లను అత్యల్ప స్థాయి ఆదాయం గల కుటుంబాలను పైనుండి కిందకు ఉండేలా చూడాలి.

14. అతను/ ఆమె గ్రామ అవసరాలను గుర్తించి గ్రామ ప్రణాళికల తయారీకి సహకరించాలి.

15. అతను / ఆమె పొదుపు అలవాటును ప్రోత్సహించడం ద్వారా కొత్త స్వయం సహాయక బృందాల ఏర్పాటుకు మహిళలను ప్రోత్సహించాలి. సాధారణ శిక్షణ మరియు సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం ద్వారా స్వయం సహాయక బృందాలలో సమూహ నిర్వహణకు ఉత్తమ సూత్రాలను ఇవ్వాలి.

16. అతను / ఆమె V.T.D.A సమావేశాలకు హాజరుకావాలి. మరియు V.T.D.A సూక్ష్మ ప్రణాళికల తయారీలో మరియు వాటిని అమలు చేయడంలో సహకరించాలి.

17. అతను / ఆమె వ్యవసాయ అభివృద్ధికి ప్రతిపాదించబడిన కార్యక్రమాలను అమలు చేయడంలో సహాయం మరియు పథకాల యొక్క పొడిగింపులకు సంబందించిన సమాచారాన్ని అందచేయాలి.

18. అతను / ఆమె విద్యా విభాగంలో వివిద పాఠశాలల నందు నమోదలో ప్రక్రియలో సహాయం చేయాలి.

19. అతను / ఆమె పాఠశాలలో క్రమంతప్పకుండా తరగతులను నిర్వహించడానికి సహాయం చేయాలి.

20. గ్రామాల్లోని ఆస్తులకు సంబంధించిన సమాచార బోర్డుల నిర్వహణకు అతడు / ఆమె సహాయం చేయాలి.

2. (బి) సమన్వయాధారిత విధులు :-

1. అతను / ఆమె వివిధ పథకాల కింద లబ్ధిదారుల జాబితాను నిర్వహించి, ప్రజల భాగస్వామ్యాన్ని సమీకరించాలి.

2. అతను / ఆమె గ్రామ అభివృద్ధి కోసం గ్రామస్తుల మధ్య వివిధ అభివృద్ధి సంబందిత అంశాలపై సమావేశాలు మరియు సమూహ చర్చలను నిర్వహించి ప్రణాళికలను రూపొందించాలి.

2. (సి) ఇతర విధులు :-

1. అతను / ఆమె ఎప్పటికప్పుడు అధికారులు కేటాయించిన ఇతర విధులకు కూడా హాజరు కావాలి.

గ్రామ సచివాలయ వ్యవస్థ సమగ్ర నిర్వహణకు ప్రతిపాదించబడిన నవరత్నాలు

1. వై.ఎస్.ఆర్ భరోసా

" ప్రతి రైతు కుటుంబానికి పెట్టుబడి కోసం రూ 50,000 ఆర్థిక సహాయం ఏటా మే నెలలో రూ. 12,500/- చొప్పున వరుసగా 4 ఏళ్లు రెండవ సంవత్సరం నుంచి చెల్లింపు.

" పంట బీమా గురించిరైతు ఆలోచించాల్సిన పనిలేదు రైతన్న చెల్లించాల్సిన భీమా ప్రీమియం మొత్తాన్ని ప్రభుత్వమే చెల్లిస్తుంది.

" వడ్డీ లేని రుణాలు రైతులకు ఉచితంగా బోర్లు వ్యవసాయానికి 9 గంటల ఉచిత కరెంటు.

" ఆక్వా రైతులకు కరెంటు చార్జీలు యూనిట్ ధర రూపాయలు తగ్గింపు.

" రూ.3000 కోట్లతో స్థిరీకరణ ఏర్పాటు

" రూ 4000 కోట్ల తో ప్రకృతి విపత్తుల సహాయ నిధి ఏర్పాటు.

" ప్రతి నియోజకవర్గంలో మరియు అవసరం మేరకు ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ ఏర్పాటు.

" మొదటి ఏడాది సహకారంగా పునరుద్ధరణ.

" రెండవ ఏడాది నుంచి సహకార డైరీ కి పాలు పోసే ప్రతి రైతుకు లీటరుకు రూ. 4/- సబ్సిడీ.

" వ్యవసాయం ట్రాక్టర్ రోడ్ టాక్స్ రద్దు.

- ప్రమాదవశాత్తు లేదా ఆత్మహత్య చేసుకున్న రైతు కుటుంబానికి వైఎస్ఆర్ భీమా ద్వారా రూ. 5,00,000/- ఆర్థిక సహాయం. సంవత్సరానికి రూ 12,500 -1 లక్ష

(12,500 ఉచిత బోర్లు - ఉచిత విద్యుత్ 0% వడ్డీ సొమ్ము - ట్రాక్టర్ రోడ్ టాక్స్ రద్దు)

2. వై.ఎస్.ఆర్ ఆసరా

- ఎన్నికల రోజు వరకు అక్క చెల్లెమ్మలకు ఉన్న పొదుపు సంఘాల ఋణాల మొత్తం సొమ్మును నాలుగు దశలుగా నేరుగా వారి చేతికి అందించడం.
- సున్నా వడ్డీకే రుణాలు అందించడం. ఆ వడ్డీ డబ్బు బ్యాంకులకు అక్క చెల్లెమ్మల తరుపున ప్రభుత్వమే చెల్లిస్తుంది.

(సంవత్సరానికి రూ.50000/-లు)

3. పింఛన్ల పెంపు

- ప్రస్తుతం ఉన్న పింఛన్ల వయస్సు 65 నుండి 60 కి తగ్గింపు.
- అవ్వ తాతలకు పింఛను రూ.2000/-ల నుండి 4సంవత్సరాలలో 3000/- లకు పెంపు.
- వికలాంగులకు పింఛన్ 3000 చెల్లింపు.

4. అమ్మ ఒడి

- పేదింటి పిల్లల చదువులకు ఏ తల్లి భయపడవద్దు.
- పిల్లలను బడికి పంపితే చాలు ప్రతి తల్లికి సంవత్సరానికి రూ. 15,000/-లు చెల్లింపు.

5. పేదలందరికీ ఇళ్లు

- ఇళ్లు లేని ప్రజలందరికీ పక్కా ఇళ్లు.
- ఐదేళ్లలో 25 లక్షల పక్కా ఇళ్లు.
- ఇళ్లు ఇచ్చే రోజున ఆ ఇంటిలో అక్కచెల్లెల్ల పేరుతో రిజిస్ట్రేషన్.
- అంతే కాదు డబ్బు అవసరమైతే అదే ఇంటి మీద పావలా వడ్డీ రుణం వచ్చేటట్టు బ్యాంకులతో అనుసంధానం.

రూ.2 - 5 లక్షలు

6. ఆరోగ్య శ్రీ

- వైద్య ఖర్చు రూ 1000 రూపాయలు దాటితే ఆరోగ్యశ్రీ వర్తింపు.
- ఎన్ని లక్షలు ఖర్చు అయినా ఆరోగ్యశ్రీ ద్వారా పూర్తిగా ఉచిత వైద్యం.
- ఎక్కడ చికిత్స చేయించుకున్న (హైదరాబాద్, బెంగళూరు, చెన్నై మొ॥వి) ఆరోగ్యశ్రీ వర్తింపు.
- అన్ని రకాల వ్యాధులు,ఆపరేషన్లు ఆరోగ్యశ్రీ పరిధిలోకి.
- ఆపరేషన్ లేదా జబ్బు చేసిన వ్యక్తికి చికిత్స తరువాత విశ్రాంతి సమయంలో ఆకుటుంబం బ్రతకడానికి అండగా ఆర్థిక సహాయం.

- కిడ్నీ వ్యాధి,తలసేమియా ఇంకా ఇటువంటి దీర్ఘకాలిక వ్యాధులతో బాధపడుతున్న వారికి ప్రత్యేకంగా రూ.10,000/-పింఛను నెలనెలా చెల్లింపు.

సంవత్సరానికి రూ.1 లక్ష - 10 లక్షలు

7. ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్

- పేదవాడి చదువుకు అయ్యే ఖర్చును పూర్తిగా చెల్లింపు.
- మొత్తం ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ తో పాటు వసతి భోజనం కోసం అదనంగా ఏటా రూ 20,000 ప్రతి విద్యార్థికి చెల్లింపు

సంవత్సరానికి ఒక 1 లక్ష - 1.50,000

8. జలయజ్ఞం

- దివంగత మహానేత వైఎస్ ఆర్ కలలు కన్న యజ్ఞాన్ని పూర్తి చేయడం.
- పోలవరం సహా అన్ని ప్రాజెక్టులను యుద్ధప్రాతిపదికన పూర్తి చేయడం.

లక్షలాది రైతు కుటుంబాలకు వెలకట్టలేని లబ్ధి

9. మద్యపాన నిషేధం

- కాపురాల్లో మద్యం చిచ్చు పెడుతోంది.
- మానవ సంబంధాలు ధ్వంసమై పోతున్నాయి.
- మూడు దశల్లో మద్యపాన నిషేధం.

లక్షలాది కుటుంబాల్లో సంతోషం

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ పరిధిలోని గ్రామ సచివాలయాలు

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. సీతంపేట, శ్రీకాకుళం జిల్లా				
1	సీతంపేట	ధారపాడు, గుమడ	ధారపాడు	1
		దోనుభాయ్, కె.వీరఘట్టం	దోనుభాయ్	1
		గోయిధి, దారాబా, సిలగం	గోయిధి	1
		కదగండి, చక్కలిగుడ, రోలుగుడ్డి	కదగండి	1
		కిల్లాడ, తడిపాయ్	కిల్లాడ	1
		కొడిస	కొడిస	1
		కోతం, కుమ్మరిగండి	కోతం	1
		కుడపల్లి, ఈతామనుగూడ, పెద్దగూడ	కుడపల్లి	1
		కుసిమి	కుసిమి	1
		మందా, నాయుడుగూడ	మందా	1
		పెదపోల్ల, నాయకమ్మగుడ	పెదపోల్ల	1
		పెదరామ	పెదరామ	1
		పుబ్బాడ, చిన్నపల్లంకి	పుబ్బాడ	1
		సంభం	సంభం	1
		సీతంపేట,తురైపువలస	సీతంపేట	2
		టిటుకుపై, మనపురం	టిటుకుపై	1
		తలాడ	తలాడ	1
		వజ్జాయిగూడ	వజ్జాయిగూడ	1
		దేవనపురం, కొత్తగూడ	దేవనపురం	1
		సామరెల్లి	సామరెల్లి	1
		కిడంగి, గులుమూరు	కిడంగి	1
		పెద్దూరు, పాతపనుకువలస	పెద్దూరు	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. పార్వతీపురం, విజయనగరం జిల్లా				
2	జి.ఎల్.పురం	జి.ఎల్.పురం, బలెసు	బలెసు	1
		బీరుపాడు	బీరుపాడు	1
		చాపరాయిబిన్నిడి	చాపరాయిబిన్నిడి	1
		చీముడుగూడ	చీముడుగూడ	1
		చినగీసాడ	చినగీసాడ	1
		దుమ్మంగి	దుమ్మంగి	1
		ఎల్విన్పేట	ఎల్విన్‌పేట	2
		గోయిపాక	గోయిపాక	1
		గుమ్మలక్ష్మీపురం	గుమ్మలక్ష్మీపురం	1
		ఇరిడి, పెడఖర్జా	ఇరిడి	1
		జర్న	జర్న	1
		కేదరిపురం, వంగర	కేదరిపురం	1
		కొండవాడ, లక్కగుడ	కొండవాడ	1
		కుక్కిడి	కుక్కిడి	1
		లుంబేసు	లుంబేసు	1
		మందా	మందా	1
		నెల్లికిక్కువ	నెల్లికిక్కువ	1
		పి.అమిటి	పి.అమిటి	1
		రాయగడజమ్ము	రాయగడజమ్ము	1
		రెల్లా, నోంద్రూకోనా	రెల్లా	1
		తాడికొండ	తాడికొండ	1
		వనకబడి	వనకబడి	1
3	జియ్యమ్మవలస	జియ్యమ్మవలస, టి.కే.జమ్ము	టి.కే.జమ్ము	1
		కొండచిలకం	కొండచిలకం	1
4	కొమరాడ	కొమరాడ,కుంతేసు	కుంతేసు	1
		పోదేసు	పోదేసు	1
		నాయ	నాయ	1
		చొల్లపదం	చొల్లపదం	1
		గునదతీసులు	గునదతీసులు	1
		పదసాక, మాసిమండ	పదసాక	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. పార్వతీపురం, విజయనగరం జిల్లా				
5	కురుపాం	కురుపాం బియలవాలస, గుమ్మిడిగుడ	బియలవాలస	1
		జి.సివాడ	జి.సివాడ	1
		గుజ్జువై	గుజ్జువై	1
		పోడి, ఆర్.కె.బాయి	పోడి	1
		గుమ్మా, యెగులవాడ	గుమ్మా	1
		జరాడ	జరాడ	1
		మత్రిపల్లి	మత్రిపల్లి	1
		మొండెంఖల్లు	మొండెంఖల్లు	1
		నీలకంటపురం	నీలకంటపురం	2
		పి.లేవిడి, ఉరిడి	పి.లేవిడి	1
		పెదగొట్టిలి	పెదగొట్టిలి	1
		టిట్టిరి	తోమలపాడు	2
		ఉదయపురం	ఉదయపురం	1
		వలసబల్లేరు	వలసబల్లేరు	1
		వొబ్బంగి	వొబ్బంగి	1
		వూసకొండ	పోడ్డిస	1
		గోటివాడ	గోటివాడ	1
6	మక్కువ	శంబర	శంబర	1
7	పాచిపెంట	పాచిపెంట, పి.కొనవలాస, అంజూరు	పి.కొనవలాస	1
		కత్రివలస	కత్రివలస	1
		గొట్టూరు, బొర్రమిమిడి	గొట్టూరు	1
		ముతకుదు, సతాబి, తంగ్లాం, గారిసిగుడ్డి	ముతకుదు	1
		రాయ్‌గుడివాలాస, గుమ్మిడిగుడ	రాయ్‌గుడివాలాస	1
		కేరంగి, తుమరవల్లి, మిలియకన్నూరు	కేరంగి	1
		కేసలి, మోదుగా	కేసలి	1
8	సాలూరు	సంపంగిపాడు, దెన్నరై	సంపంగిపాడు	1
		గంజబద్ర	గంజబద్ర	1
		జిల్లెడువలస, కరదవలాస	జిల్లెడువలస	1
		పట్టుచెన్నూరు, పగులుచెన్నూరు	పట్టుచెన్నూరు	1
		తోనం	తోనం	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. కోట రామచంద్రాపురం, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా				
9	బుట్టాయిగూడెం	అలివేరు	అలివేరు	1
		అంతర్వేదిగూడెం, కొరసవారిగూడెం	అంతర్వేదిగూడెం	1
		అట్చుయ్యపాలెం	అట్చుయ్యపాలెం	1
		బుట్టాయిగూడెం	బుట్టాయిగూడెం	1
		దొరమామిడి	దొరమామిడి	2
		కే.ఆర్.పురం	కే.ఆర్.పురం	1
		కామయ్యకుంట, రవ్వారిగూడెం	కామయ్యకుంట	1
		కోటనాగవరం	కోటనాగవరం	1
		లక్ష్ముదుగూడెం, జైనవారిగూడెం	లక్ష్ముదుగూడెం	2
		ఎన్.ఆర్.పాలెం, కోయరాజమండ్రి మంగయపాలెం	ఎన్.ఆర్.పాలెం	1
		నిమలగుడెం,	నిమలగుడెం	1
		పి.ఆర్.గుడెం,ముంజులూరు	పి.ఆర్.గుడెం	1
		రాజానగరం	రాజానగరం	1
		సీతప్పగూడెం	సీతప్పగూడెం	1
10	జీలుగుమిల్లి	జీలుగుమిల్లి, అంకన్నగూడెం	అంకన్నగూడెం	1
		ధరబగుడెం	ధరబగుడెం	1
		జీలుగుమిల్లి	జీలుగుమిల్లి	1
		కామయ్యపాలెం	కామయ్యపాలెం	1
		ములగాలంపల్లి	ములగాలంపల్లి	1
		పి.అంకంపాలెం	పి.అంకంపాలెం	1
		పి.రాజవరం	పి.రాజవరం	1
		రాచన్నగూడెం	రాచన్నగూడెం	1
		స్వర్ణవారిగుడెం, టి.గంగన్నగూడెం	స్వర్ణవారిగుడెం	1
		తాటియాకులగుడెం	తాటియాకులగుడెం	1
		వంకవారిగూడెం	వంకవారిగూడెం	1
		అమవరం	అమవరం	1
		దాచారం	దాచారం	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. కోట రామచంద్రాపురం, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా				
11	కుకునూరు	గణపవరం	గణపవరం	2
		గొమ్ముగూడెం	గొమ్ముగూడెం	1
		కివ్వాక, మారేడుబాక	కివ్వాక	1
		కుకునూరు	కుకునూరు	2
		మాధవరం	మాధవరం	1
		పెదరవిగుడెం	పెదరవిగుడెం	1
		శ్రీధర, సీతారామనగర్	శ్రీధర	1
		తోండిబాక, గణపవరం	తోండిబాక	1
		ఉప్పేరు, ధమరచార్ల	ఉప్పేరు	1
		వింజరం	వింజరం	1
12	పోలవరం	చేగోండపల్లి,మామిడిగోండి	చేగోండపల్లి	1
		గేద్దపల్లి	గేద్దపల్లి	1
		జిల్లెలగూడెం	జిల్లెలగూడెం	1
		కొండురుకోట	కొండురుకోట	1
		కొరుటూరు, తుటిగుంట	కొరుటూరు	1
		ఎల్.ఎన్.డి.పేట	ఎల్.ఎన్.డి.పేట	1
		ప్రగాడపల్లి	ప్రగాడపల్లి	1
		పైడిపాక, ఇతికలకోట	పైడిపాక	1
		వింజరం	వింజరం	1
13	వేలేర్పాడు	కొట్టుకురు	కొట్టుకురు	1
		కోఇద	కోఇద	1
		మేడపల్లి	మేడపల్లి	1
		నార్లవరం	నార్లవరం	1
		రామవరం	రామవరం	1
		రేపాకగొమ్ము	రేపాకగొమ్ము	2
		రుద్రమకోట	రుద్రమకోట	1
		తట్కూర్ గొమ్ము	తట్కూర్ గొమ్ము	2
		తిరుమలాపురం	తిరుమలాపురం	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. రంపచోడ వరం, తూర్పుగోదావరి జిల్లా				
14	అడ్డతీగల	అడ్డతీగల	అడ్డతీగల	2
		డి.భీమవరం	డి.భీమవరం	1
		డి.రామవరం	డి.రామవరం	1
		ధాన్యంపాలెం	ధాన్యంపాలెం	1
		దోరమామిడి	గవరయ్యపేట	1
		దుచార్తి, దకోడు	దుచార్తి	1
		గొండోలు,		
		భీముడుపకలు, బోడ్లంక	గొండోలు	1
		గొన్నువనిపాలెం	గొన్నువనిపాలెం	1
15	దేవీపట్నం	కిమ్మురు,		
		పులిగోగులపాడు	కిమ్మురు	1
		కొనలోవ	కొనలోవ	1
		రాయపల్లి	రాయపల్లి	1
		తిమ్మాపురం	తిమ్మాపురం	1
		తుంగమడుగుల	తుంగమడుగుల	1
		వీరవరం	వీరవరం	1
		వేటమామిడి	వేటమామిడి	1
		ఎల్లవరం, మాట్లపాడు	ఎల్లవరం	1
		సి. హెచ్.రమణయ్యపేట	సి. హెచ్.రమణయ్యపేట	1
16	గంగవరం	దేవీపట్నం, మంటూరు	దేవీపట్నం	2
		ఇందుకూరు	ఇందుకూరు	1
		ఇందుకురుపేట	ఇందుకూరుపేట	1
		కొండమోడలు, తున్నూరు	కొండమోడలు	1
		పాలెం, పాముగండి	పాలెం	1
		పుడిపల్లి	పుడిపల్లి	1
		సరభవరం, దేవరం	సరభవరం	1
		వి.రమన్నపాలెం,		
		చోప్పకొండ	వి.రమన్నపాలెం	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. రంపచోడ వరం, తూర్పుగోదావరి జిల్లా				
17	గంగవరం	దోరమామిడి, లక్కొండ	దోరమామిడి	1
		గంగవరం, అముదలబంద	గంగవరం	1
		జగంపాలెం, జియంపాలెం	జగంపాలెం	1
		కోతద, సూరంపాలెం	కోతద	1
		మర్రిపాలెం, యెండపల్లి	మర్రిపాలెం	1
		మోహనపురం, పంద్రప్రోలు	మోహనపురం	1
		మొల్లేరు	మొల్లేరు	1
		నెల్లిపూడి	నెల్లిపూడి	1
		పిడతమామిడి,		
		బయయనపల్లి	పిడతమామిడి	1
18	మారేడుమిల్లి	జాదేరు	జాదేరు	1
		మారేడుమిల్లి చాట్లవాడ,		
		పుల్లంగి	బోదులూరు	1
		చావిడికోట	చావిడికోట	1
		డి.వి.కోటా,		
		దోరచింటలపాలెం	డి.వి.కోటా	1
		జి.ఎం.వలస, కుందద	జి.ఎం.వలస, కుందద	1
		మారేడుమిల్లి	మారేడుమిల్లి	1
		పాములేరు, వేతుకూరు	కుట్రవాద	1
		సున్నంపాడు	సున్నంపాడు	1
		తాడేపల్లి	తాడేపల్లి	1
		రాజవొమ్మంగి,అమీనాబాద్	అమీనాబాద్	1
19	రాజవొమ్మంగి	బడదనంపల్లి	బడదనంపల్లి	1
		చెరుకుంపాలెం	చెరుకుంపాలెం	1
		చికిలింత	చికిలింత	1
		దుసరిపాము	దుసరిపాము	1
		గడువకుర్తి	గడువకుర్తి	1
		జడ్డంగి	జడ్డంగి	1
		కింద్రా, కిర్రాబు	కింద్రా	1
		లబ్బర్తి, లాగరాయి	లబ్బర్తి	1
		లొదొడ్డి	లొదొడ్డి	1
		రాజవొమ్మంగి	రాజవొమ్మంగి	2
		సరభవరం, కొండపల్లి	సరభవరం	1
		తంటికొంద	తంటికొంద	1
		వంచంగి	వంచంగి	1
		వాతంగి	వాతంగి	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. రంపచోడ వరం, తూర్పుగోదావరి జిల్లా				
20	ఆర్.సి.వరం	ఆకూరు	ఆకూరు	1
		బి.వేలమలకోట, బీరంపల్లె	బి.వేలమలకోట	1
		బండపల్లె, తాటివాడ	బండపల్లె	1
		బోలగొండ	బోలగొండ	1
		ఫోల్స్ పేట	ఫోల్స్ పేట	1
		ఐ.పోలవరం	ఐ.పోలవరం	1
		మడిచెర్ల, ఋసిగుడెమ్, వడపల్లె	మడిచెర్ల	1
		ముసురుమిల్లి	ముసురుమిల్లి	1
		పెదగెద్దాడ	పెదగెద్దాడ	1
		రంపా, మత్రివాడ	రంప	1
		రంపచోడవరం	రంపచోడవరం	3
		తమరపల్లె	తమరపల్లె	1
		ఉట్ల	ఉట్ల	1
		వేములకొండ	వేములకొండ	1
21	వై.రామవరం	బోద్దగండి	బోద్దగండి	1
		బోద్దగండి	డొంకరాయి	1
		బోద్దగండి	బోద్దగండి	1
		చామగడ్డ	చామగడ్డ	1
		చవితదిబ్బలు	చవితదిబ్బలు	1
		చింతలపూడి	చింతలపూడి	1
		దాలిపాడు	దాలిపాడు	1
		డారగెడ్డ	డారగెడ్డ	1
		దేవరమాడుగుల	దేవరమాడుగుల	1
		గుర్తేడు	గుర్తేడు	1
		కే.ఎర్రగొండ	కే.ఎర్రగొండ	1
		కనివాడ	కనివాడ	1
		కోట	కోట	1
		పి.ఎర్రగొండ	పి.ఎర్రగొండ	1
		పనసలపాలెం	పనసలపాలెం	1
		పాతకోట	పాతకోట	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. చింతూరు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా				
22	చింతూరు	అగ్రహారపు కొండేరు	అగ్రహారపు కొండేరు	1
		చదలవాడ	చదలవాడ	1
		చట్టి	చట్టి	1
		చిదుమురు	చిదుమురు	1
		చింతూర్, కల్లెరు	చింతూర్	1
		యెదుగురల్లపల్లి	యెదుగురల్లపల్లి	1
		గుడూరు, కోతపల్లి	గుడూరు	1
		కుమ్మూరు	కుమ్మూరు	1
		మోతుగూడెం	మోతుగూడెం	1
		ముకునూరు, పిఎస్ పల్లి, రామన్నపాలెం	ముకునూరు	1
		పెగ	పెగ	1
		తుమ్మల, గంగమెట్ట, లాచిగూడెం	తుమ్మల	1
23	కూనవరం	చినార్కుర్	చినార్కుర్	1
		చుచిరేవులగుడెం, మారిగుడెమ్	చుచిరేవులగుడెం	1
		జగ్గవరం	జగ్గవరం	1
		కరకగూడెం	కరకగూడెం	1
		కొండరాజుపేట	కొండరాజుపేట	1
		కూనవరం	కూనవరం	1
		కుటూరు, అభిచెర్లా	కుటూరు	1
		పెదర్కుర్	పెదర్కుర్	1
		పోచవరం	పచవరం	1
		రెగ్యులపాడు, లింగాపురం	రెగ్యులపాడు	1
		వెంకటయపాలెం, టేకుబాక	వెంకటయపాలెం	1
24	వర రామచంద్రపురం	చిన్నమట్టపల్లి	చిన్నమట్టపల్లి	1
		జెడిగుప్ప, తుమ్మిలేరు	జెడిగుప్ప	1
		ముల్కనపల్లి, కుందులూరు	ముల్కనపల్లి	1
		పెద్ద మట్టపల్లి	పెద్ద మట్టపల్లి	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. రంపచోడ వరం, తూర్పుగోదావరి జిల్లా				
		రాజపేట, శ్రీరామ్‌గిరి	రాజపేట	1
		రామవరం	రామవరం	1
		రేకపల్లి	రేకపల్లి	1
		వడ్డెగూడెం	వడ్డెగూడెం	1
25	నెల్లిపాక	చోదవరం, వెంకటరెడ్డిపేట	చోదవరం	1
		గన్నవరం, కృష్ణవరం	గన్నవరం	1
		గౌరిదేవిపేట, నల్లకుంట	గౌరిదేవిపేట	1
		గుండల, పురుషోతపట్నం	గుండల	1
		కన్నైగుడెం	కన్నైగూడెం	1
		గోమ్ముకోత్తగుడెం	గోమ్ముకోత్తగుడెం	1
		లక్ష్మీపురం, రామగోపాలపురం	లక్ష్మీపురం	1
		మురుమూరు	మురుమూరు	1
		నందిగామ	నందిగామ	1
		నెల్లిపాక	నెల్లిపాక	1
		పిచికలపాడు	పిచికలపాడు	1
		రాయనపేట	రాయనపేట	1
		త్రిపుర పెంటా, తోటపల్లి	త్రిపుర పెంటా	1
		విస్సాపురం	విస్సాపురం	1
		ఏటపాక	ఏటపాక	1
26	అనంతగిరి	అనంతగిరి	అనంతగిరి	1
		భీమపోలు	భీమపోలు	1
		బొర్రా, కూనపురం	బొర్రా	1
		చిలకలగడ్డ	చిలకలగడ్డ	1
		గుమ్మ	గుమ్మ	1
		గుమ్మకోట, గరుగుబిల్లి	గుమ్మకోట	1
		జీనపాడు	జీనపాడు	1
		కాశీపట్నం	కాశీపట్నం	1
		కివర్ల	కివర్ల	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. పాడేరు, విశాఖపట్నం జిల్లా				
		కొండిబ	కొండిబ	1
		కొత్తూరు	కొత్తూరు	1
		రొంపల్లి	రొంపల్లి	1
		లుంగపర్తి	లుంగపర్తి	1
		అతీ పురం	అతీ పురం	1
		పెదబిడ్డ	పెదబిడ్డ	1
		పెదకోట	పెదకోట	1
		పినకోట	పినకోట	1
		వెంగాడ, పైనంపాడు	పైనంపాడు	1
		తోకూరు	తోకూరు	1
27	అరకు	వలసి	వలసి	1
		ఎగువశోభ	ఎగువశోభ	1
		బాస్కి	బాస్కి	1
		బొండం	బొండం	1
		చినలబుడు	చినలబుడు	1
		చొంపి	చొంపి	1
		గన్నెల	గన్నెల	1
		ఇరగై	ఇరగై	1
		కోతభాల్లుగూడ	కోతభాల్లుగూడ	1
		లోతేరు	లోతేరు	1
		మడగడ	మడగడ	2
		మదాల	మదాల	1
		పద్మాపురం	పద్మాపురం	2
		పెదలబుడు	పెదలబుడు	3
		సిరాగం	సిరాగం	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. పాడేరు, విశాఖపట్నం జిల్లా				
28	చింతపల్లి	సుంకరమెట్ట	సుంకరమెట్ట	1
		ఎ సనివారం	ఎ సనివారం	1
		అన్నవరం	అన్నవరం	1
		బలపం	బలపం	1
		బెన్నవరం	బెన్నవరం	1
		చింతపల్లి	చింతపల్లి	3
		చౌడుపల్లి	చౌడుపల్లి	2
		గొండిపాకలు	గొండిపాకలు	1
		కిటుములు	కిటుములు	1
		కొమ్మంగి	కొమ్మంగి	1
		కోతపాలెం	కోతపాలెం	2
		కుడుంసర్రై	కుడుంసర్రై	1
		లోతుగెడ్డ	లోతుగెడ్డ	1
		లోవసింఘి	లోవసింఘి	1
		పెదబారద	పెదబారద	1
		తమ్మింగులవలస	తమ్మింగులవలస	1
		తాజంగి	తాజంగి	2
29	డుంబ్రిగుడ	ఎర్రబోమ్మలు	ఎర్రబోమ్మలు	1
		అరకు	అరకు	1
		అర్మ	అర్మ	1
		గసబా	గసబా	1
		గుంటగన్నెల	గుంటగన్నెల	1
		గుంటసీమ, రంగిలిసింగి	గుంటసీమ	1
		కించుమండ	కించుమండ	1
		కితలంగి	కితలంగి	1
		కొర్ర	కొర్ర	1
		కోర్రై	కోర్రై	1
		కొల్లాపుట్	బోసులవలస	1
		కుంద్రుం	కుంద్రుం	1
		కురుడి	కురుడి	1
		లీగండ, తూటంగి	గేదలబండ	1
		పోతంగి	పోతంగి	1
		సాగర	సాగర	1
		సోవ్వ	దేముడువలస	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. పాడేరు, విశాఖపట్నం జిల్లా				
30	జి.కే.వీధి	దారకొండ	దారకొండ	2
		జి.కే వీధి	జి.కే వీధి	2
		గుమ్మిరేవులు	గుమ్మిరేవులు	1
		సీలేరు	సీలేరు	1
		సుంకడ	సుంకడ	1
		జెర్రిల్ల	జెర్రిల్ల	1
		రింతాడ	రింతాడ	2
		వచుల	వచుల	1
		పెదవలస	పెదవలస	1
31	జి.మాడుగుల	దుప్పులవలస	దుప్పులవలస	1
		దోమనపల్లి	దోమనపల్లి	1
		దేవరపల్లి	దేవరపల్లి	1
		మొండిగెడ్డ	మొండిగెడ్డ	1
		లక్కవరపుపేట	లక్కవరపుపేట	1
		గాలికొండ, దారకొండ	గాలికొండ	1
		భీరం	భీరం	1
		బోయితిలి, కిలంకోట	బోయితిలి	1
		మాడుగుల	మాడుగుల	2
		గడుతూరు	గడుతూరు	1
		గెమ్మెలి	గెమ్మెలి	1
		కొడపల్లి, కుమ్మిదిసింఘి	కొడపల్లి	1
		కోరపల్లి	కోరపల్లి	1
		నుర్మతి	నుర్మతి	1
32	హుకుంపేట	పలమామిడి	పలమామిడి	1
		పెదలోచాలి	పెదలోచాలి	1
		పెద్దలువసింగి	పెద్దలువసింగి	1
		సింగర్భ	సింగర్భ	1
		సోలభం	సోలభం	2
		వంజారి	వంజారి	2
		వంతాల	వంతాల	1
		అడ్డుమండ, మండ, బారంసై	మండ	1
		బాకూరు, మేరకచింత	బాకూరు	1
		భీమవరం, అండిబ	భీమవరం	1
		జర్రకొండ	జర్రకొండ	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. పాడేరు, విశాఖపట్నం జిల్లా				
		దుర్గం	దుర్గం	1
		గన్నేరుపుట్టు, చీకుమద్దుల	గన్నేరుపుట్టు	1
		గట్టుం	గట్టుం	1
		గూడ	గూడ	1
		హుకుంపేట	హుకుంపేట	1
		పట్టం	పట్టం	1
		కొత్తపల్లి	కొత్తపల్లి	1
		మట్టం	మట్టం	1
		మత్స్యాపురం, బోద్దపట్టు	మత్స్యాపురం	1
		బూర్జా	బూర్జా	1
		మెట్టుజోరు	మెట్టుజోరు	1
		ములియపుట్టు, కొంతిలి	ములియపుట్టు	1
		ఒల్డ	ఒల్డ	1
		పాతకోట	పాతకోట	1
		రంగాసీల	రంగాసీల	1
		రాప	రాప	1
		సంతారి	సంతారి	1
33	కొయ్యూరు	సోభకోట	సోభకోట	1
		సుకూరు	సుకూరు	1
		తడిగిరి	తడిగిరి	1
		తీగలవలస	తీగలవలస	1
		తాడిపుట్టు	తాడిపుట్టు	1
		అడకుల, ఆర్.కోతురు	అడకుల	1
		బకులూరు, బలరాం	బకులూరు	1
		బంగారమ్మపేట	బంగారమ్మపేట	1
		అంతడ	బంగారమ్మపేట	1
		బుదరాళ్ళ	బుదరాళ్ళ	1
		చీడిపాలెం	చీడిపాలెం	1
		కాంతారం	కాంతారం	1
		కొమ్మిక	కొమ్మిక	1
		కొండగోకిరి, కినపార్తి, రత్నంపేట	కొండగోకిరి	1
		కొయ్యూరు	కొయ్యూరు	1
		యం.మకావరం, చింతలపుడి	యం.మకావరం	1
		మంప	మంప	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. పాడేరు, విశాఖపట్నం జిల్లా				
		మర్రివాడ నాడింపాలెం, పి మకవరం,	మర్రివాడ	1
		బట్టపనుకులూ	నాడింపాలెం	1
		యం.భీమవరం	యం.భీమవరం	1
		రాజేంద్రపాలెం	రాజేంద్రపాలెం	1
		రావణపల్లి, నల్లగోండ	రావణపల్లి	1
		రేవళ్ళు	రేవళ్ళు	1
		శరభన్నపాలెం	శరభన్నపాలెం	1
		వెలగలపాలెం	శరభన్నపాలెం	1
34	ముంచింగ్ పుట్టు	యు.చీడిపాలెం	యు.చీడిపాలెం	1
		దౌనురు, ములపేట	దౌనురు	1
		చిమిటంపాడు, గడబపాలెం	చిమిటంపాడు	1
		బాబుసల	బాబుసల	1
		బంగారుమెట్ట	బంగారుమెట్ట	1
		బునగపుట్	బునగపుట్	1
		బుసిపుట్టు	బుసిపుట్టు	1
		దారేలా	దారేలా	1
		జార్జుల	జార్జుల	1
		జోలాపుట్, పనసపుట్టు	జోలాపుట్	1
		కరీముఖిప్పు, జెర్రిలా	కరీముఖిప్పు	1
		కించైపుట్టు	కించైపుట్టు	1
		మాకవరం, దొడ్డిప్పు	మాకవరం	1
		కిలగద	కిలగద	1
		పెదగుడ	పెదగుడ	1
		సుజనకోట	సుజనకోట	1
		యెనుగుర్రై, వనభాసింగ్	యెనుగుర్రై	1
35	పెదబయలు	కుముడ	కుముడ	1
		లక్ష్మీపురం	లక్ష్మీపురం	1
		బరాడ	బరాడ	1
		వనుగుమ్మ, రంగబయలు	వనుగుమ్మ	1
		అదుగులపుట్టు, లక్ష్మీపేట	అదుగులపుట్టు	1
		అరడకోట	అరడకోట	1
		బోండపల్లి, పోయిపల్లె	బోండపల్లి	1
		గంపర్రై, గాలగండ	గంపర్రై	1

క్ర.సంఖ్య	మండలము పేరు	గ్రామ పంచాయతి పేరు	గ్రామ సచివాలయం యొక్క స్థానం	గ్రామ సచివాలయాల సంఖ్య
1	2	3	4	5
ఐ.టి.డి.ఏ. పాడేరు, విశాఖపట్నం జిల్లా				
		పత్రెడ	పత్రెడ	1
		శీకారి	శీకారి	1
		సీతగుంట	సీతగుంట	1
		గిన్నెలకోట	గిన్నెలకోట	1
		గోమంగి, గుల్లెలు	గోమంగి	1
		ఇంజరి	ఇంజరి	1
		జమిగూడ	జమిగూడ	1
		కిముడుపల్లి	కిముడుపల్లి	1
		కుంతొర్ల	కుంతొర్ల	1
36	పాడేరు	లింగెటి, బొంగారార్మ్	లింగెటి	1
		పెదకోడపల్లి	పెదకోడపల్లి	1
		రుద్రకోట, కొరవంగి	రుద్రకోట	1
		గుత్తులపుట్టు, ముంచింగిపుట్టు, గబ్బంగి	గుత్తులపుట్టు	1
		చింతల వెద్ది	చింతల వెద్ది	1
		గొందేలి, కిన్నురు	గొందేలి	1
		దొకులూరు, బరిసింగి, డి కొందూరు	దొకులూరు	1
		పాడేరు	పాడేరు	3
		లాగిసల్లె, కడెలి,వంజంగి	లాగిసల్లె	1
		తుమపడ, కుజ్జలి	తుమపడ	1
		మినుములూరు, వణుగుపల్లి	మినుములూరు	1
		వంతదపల్లె, కిండంగి	వంతదపల్లె	1
		వంటలమామిడి, మొదపల్లి	వంటలమామిడి	1
		సలుగు	సలుగు	1
		దేవపురం	దేవపురం	1
		అయినాడహా	అయినాడహా	1
		ఇరడపల్లి, బడిమెల	ఇరడపల్లి	1
			మొత్తం	501

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

07

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

ABSTRACT

Panchayat Raj and Rural Development Department–Positioning of Volunteers @ one per around 50 households in the State to ensure leak proof implementation of Government Programmes/ Schemes –Orders –Issued.

PANCHAYAT RAJ & RURAL DEVELOPMENT (MDL-I) DEPARTMENT

G.O.Ms.No.104 Dated:22.06.2019

Read:

From the Commissioner, PR & RD, Tadepalli, Guntur

Note/Letter.No.575/RWS/2019, dated:11.06.2019.

ORDER:

Government is committed to revamp delivery systems in the State with an aim to improve living standards of the people through the concept of NAVARATHNALU as core theme of governance. In order to operationalizeNavarathnalu, Government intends to deploy Volunteers in rural areas for delivering Government Services at door step of all eligible households irrespective of Caste/Creed/ Religion/Gender and political affiliation. This system will ensureleak proof implementation of Government Programmes/Schemes. The objectiveof positioning Village Volunteers is to ensure timely and transparent services, to eliminate the corruption at all levels of administration. Village Volunteers will identify the problems being faced by anybody in his jurisdiction and the same will be brought to the notice of Gram Panchayat and then get them resolved.

2. Accordingly, the Commissioner, PR & RD has submitted proposals on procedure for selection, imparting training and positioning of the Volunteers and requested to permit for commencing the process for selecting Volunteers @ one peraround 50 households in the State by 15th August, 2019. Further, he has alsorequested to permit him to incur an expenditure of Rs.13.50 Cr. (Rupees Thirteen Crores and Fifty Lakhs Only) for recruitment and training and Rs.1,200 Cr. (Rupees One thousand Two Hundred Crores Only) per annum for payment of honorarium to positioned volunteers @ Rs.5,000

/- per volunteer per month. He has formulated the following guidelines for positioning of Village Volunteers.

I. NOTIFICATION:

The Notification shall be issued in Telugu in two Telugu Daily News Papers bythe District Collectors concerned.

II. NUMBER OF VOLUNTEERS:

The Number of volunteers shall be arrived by the respective District Collectors.

III. ELIGIBILITY:

The applicant must belong to the village/Gram Panchayat for which she/he is applying.

IV. EDUCATIONAL QUALIFICATIONS:

The applicant must pass Intermediate (or) its equivalent exam in plain areas whereas 10th Class or its equivalent pass in Agency/ Tribal Areas.

V. RESERVATION:

Rule of reservation is applicable as per the rules in vogue. 50% of posts within each category may be considered for women. ROR will be applicable considering Mandal as a unit.

VI. AGE:

The applicant shall have 18 years of age as on 30-06-2019 and shall have not exceeded 35 years.

VII. HOW TO APPLY:

The candidates shall apply online through Website link http://gramavolunteer.ap.gov.in

VIII. METHOD OF SELECTION:

All eligible applicants shall be called for interview by the Selection Committee consisting of MPDO/Tasildhar/EO(PR&RD). The letter of engaging the services of selected Village Volunteers will be issued by the Chairman of the Selection Committee, i.e. MPDO.

IX. HONORARIUM:

The selected applicants will be engaged as volunteers by Gram Panchayat on honorarium basis for the services rendered. Each volunteer will be paid performance based honorarium of Rs.5,000/- per month.

X. TRAINING:

Two days induction training will be imparted to all selected volunteers at Mandal Level.

XI. POSITIONING:

Positioning and Commencement of work by Village Volunteers in the village shall start from 15th August, 2019.

XII. ROLES AND RESPONSIBILITIES OF VILLAGE VOLUTEERS:

Roles and responsibilities of Village Volunteers will be determined by the Commissioner, PR&RD, AP.

XIII. MAPPING OF VILLAGES FOR VOLUNTEERS:

Mapping of Village dividing into territorial units @ 1 unit for 50 Households contiguously by the committee consisting of MPDO/Tasildhar/EO (PR&RD).

XIV. REVIEW MECHANISM/PERFORMANCE APPRAISAL:

MPDO at Mandal Level and Panchayat Secretary at Village Level will monitor the performance of village volunteers at frequent intervals.

XV. PERFORMANCE APPRAISAL COMMITTEE CUM GRIEVANCE CELL:

Performance appraisal at District Level will be done by the District Collector as Chairman.

XVI. PROVISION FOR DISCHARGE:

Any Village Volunteer who is not able to provide satisfactory services shall be discharged from the duties.

XVII. TENTATIVE TIME LINE:

1	Notification inviting applications	23/24-06-2019
2	Receipt of application	24-06-2019 to 05-07-2019
3	Scrutiny of applications	By 10-07-2019
4	Interviews by Selection Committee	11-07-2019 to 25-07-2019
5	Intimation letters to selected Volunteers.	01-08-2019
6	Induction and training programme	05-08-2019 to 10-08-2019
7	Positioning of volunteers	**15-08-2019**

3. Government after careful consideration of the proposal, hereby permit the Commissioner, Panchayat Raj and Rural Development to take necessary action of placing one Volunteer for nearly 50 households by 15th August, 2019 and to incur expenditure for recruitment process and training along with payment of honorarium.The positioned volunteer shall be paid honorarium @ Rs.5,000/- per month. Training shall be imparted to all volunteers. The Commissioner, PR&RD is requested to issue detailed guidelines in the matter immediately.

4. This order is issued with the concurrence of the Finance Department, vide their U.O.No.1/ Fin.(FMU-PR&RD)/2019, Dt.18.06.2019.

5. A copy of this order is available in the Internet and can be accessed at address: http://www.goir.ap.gov.in.

(BY ORDER AND IN THE NAME OF THE GOVERNOR OF ANDHRA PRADESH)

L.V.SUBRAHMANYAM

CHIEF SECRETARYTO GOVERNMENT

To
The Commissioner, PR & RD Department, AP, Tadepalli, Guntur District.
Copy to:
The PS to Secretary to Chief Minister, AP Secretariat, Velagapudi,
The PS to Chief Secretary to Government, AP Secretariat, Velagapudi
The PS to Principal Secretary, PR&RD Department, Secretariat, Velagapudi.
SF/SC

// FORWARDED BY ORDER //

SECTION OFFICER

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

ABSTRACT

Panchayat Raj and Rural Development Department – Gram Panchayats -
Village Secretariat System in Gram Panchayats in the State - Orders –Issued.

PANCHAYAT RAJ &RURAL DEVELOPMENT (MDL-I) DEPARTMENT

G.O.Ms.No.110 Dated: 19-07-2019

Read the following:

1. G.O.Ms.No.1, Agriculture & Cooperation (FP-II) Department, dated. 01.01.2008.
2. G.O.Ms.No.105, Animal Husbandry, Dairy Development & Fisheries(AH-I) Department, dated.31.12.2007
3. G.O.Ms.No.106, Animal Husbandry, Dairy Development & Fisheries(AH-I) Department, dated.31.12.2007
4. G.O.Ms.No.571, Panchayat Raj & Rural Development (RD-III) Department, dated.26.12.2007.
5. G.O.Ms.No.569,Panchayat Raj & Rural Development (RWS-I) Department date:22.12.2007, Drinking Water (RWS)
6. G.O.Ms.No.2, School Education (Prog-I) Department, dated.03.01.2008,
7. G.O.Ms.No.324, Health Medical and Family Welfare(F1) Department, dated.27.09.2007.
8. G.O.Ms.No.138, Social Welfare (SW.Ser.I) Department, dated.24.12.2007,
9. G.O.Ms.No.35, Backward Classes Welfare(B2) Department, Dated.12.04.2007.
10. G.O.Ms.No.41,Women Development, Child Welfare & Disabled Welfare(JJ) Department, dated.19.11.2008.
11. G.O.Ms.No.104,Panchayat Raj &Rural Development (MDL-I) Department, dated. 22.06.2019.
12. From the Commissioner, PR&RD, Tadepalli, Guntur Dist. E-File No.PRR0214021(46)/44/2019-RWS SEC-PRRD (Computer No.934418), dt.12-07-2019 & dt.16-07-2019.

-o0o-

ORDER:

Article 243G vests powers in the State Legislatures to endow Panchayats with such powers and authority to function as institutions of self-government. As per the 73rd Amendment, AP Government enacted AP Panchayat Raj Act 1994.The Act provides for (i) the creation of three tier system of PRIs - gram panchayat at the village level, Mandal Parishad at the intermediate level and Zilla Panchayat at the district level, with required powers and functions contained in Schedule XI of the Constitution. Panchayats are responsible for preparation of plans and their execution for economic development and social justice related to 29 subjects (Annexure 1).

2. The Hon'ble Chief Minister on number of occasions has declared that the Government is committed to revamp delivery systems in the State with an aim to improve living standards of the

people through the concept of NAVARATHNALU as core theme of governance. To achieve this objective, Government would establish a system of Village Secretariats consisting of required functional assistants to strengthen Gram panchayats and provide services for every 2000 population in the state.

3. In this connection, the Commissioner, Panchayat Raj and Rural Development, Tadepalli was requested to work out and send necessary proposals for establishment of village level secretariats in the state.

4. Accordingly, Commissioner, Panchayat Raj submitted a detailed proposal vide reference 12th cited, describing the modalities of Village Secretariats – norms for establishing village secretariats, composition, an estimate of functional assistants/budget required etc., besides stating that multiple intensive inter departmental workshops, meetings etc. on this subject have been conducted at several levels, including the Principal Secretary, the Chief Secretary and the Principal Advisor to Chief Minister to discuss about the modalities for establishing village secretariats.

5. In Andhra Pradesh, vide references 1 to 10 read above, 10 subjects have been transferred to Panchayats. Due to lack of infrastructure and manpower at Gram Panchayat level, the intended objectives to establish a more meaningful local government could not be achieved.

6. Need for Village Secretariat System

i. Restructuring the delivery systems to function as an effective mechanism to deliver services.

ii. A strong & workable channel for implementation of *NAVARATHNALU.*

iii. Transparency and accountability in delivery of government services to the citizens.

iv. Ensure convergence among departments providing services at village level.

7. The proposal received from the Commissioner, PR&RD was referred to 13 line Departments and Finance and Law Departments for concurrence, consultations and comments. The comments received from line Departments were considered and required modifications were suitably incorporated in the proposal.

8. After careful consideration of the proposal, Government orders to establish Village Secretariats in the State of Andhra Pradesh with the modalities described hereunder.

9. Objectives, inter alia, include

i. To provide various Government / other services at the door steps of Citizens through single window system and ensure delivery of Navaratnalu.

ii. Enable convergence of all line departments that provide services at the Village level

iii. Preparation and timely implementation of village plans.

iv. Mapping the field level functionaries with clearly specified roles making them accountable to Gram Panchayats / Gram Sabha with a well-defined Citizen Charter.

v. Integrate the institution of village volunteers with village secretariat system enabling them to provide citizen services efficiently.

10. Structure & Composition of Village Secretariats

i. The office of Gram Panchayat will be termed as “Village Secretariat”.

ii. Each Village Secretariat will be provided with a Panchayat Secretary who functions as the Secretary/convenor of the Village Secretariat.

iii. The Village secretariat consisting of Panchayat Secretary & functional assistants shall be responsible to aid & assist Gram Panchayat(s) in performing its functions, while preserving the autonomy of Gram Panchayats.

iv. Subject to administrative convenience, Functional Assistants working under a Village Secretariat, may cater to he needs of two or more contiguous Village Secretariats.

v. The Village secretariats shall have such number of functional assistants working under the supervision of the Gram Panchayat, inter alia not limited to the list enumerated in Annexure 2.

vi. Above functions are indicative only and as when required other functions may be added to it.

vii. All the functionaries at the Village Secretariat shall act as an integrated workforce to deliver multiple services.

viii. The functionaries will be assigned any other Government work as and when required, even if it does not pertain to their own department.

11. Area of operation of functional assistants

i. Population unit of about 2000 persons is taken as the base, for provision of services by one team of functional assistants.

ii. Rural areas (other than Agency areas)

a. If a Gram panchayat (GP) population is more than 2,000 and less than 4000, the entire GP is considered as one unit and one team of functional assistants will be provided.

b. In the case of smaller GPs having less than 2000 population, one team of functional assis tants will provide services for one or more Gram panchayats, to cater to the needs of population of about 2000, for administrative convenience.

c. In larger Gram Panchayats, additional teams of functional assistants will be provided in proportion to the population.

d. Wherever additional teams of functional assistants are proposed in larger Gram Panchayats, the area of operation of additional teams as far as possible will be co-terminus with revenue villages, to enable effective provision of services by Revenue and Survey departments.

iii. Hilly & tribal areas

a. In hilly and tribal areas while deploying a team of functional assistants to one or more smaller Village Secretariats, distance and hilly tracts shall be considered and wherever required, popu lation norm of 2000 shall be relaxed, to enable effective delivery of services to tribal population.

iv. The estimate of district wise Village Secretariat deployed with functional assistants arrived based on above norms is placed at Annexure 3.

12. Preparation of Gram Panchayat Development plans and provision of services by Village Secretariat

i. The functional assistants of Village Secretariat shall participate in Gram Panchayat meetings and Gram Sabhas to enable convergence of their functioning at Gram Panchayat level.

ii. Village secretariats shall assist in preparation of Gram Panchayat Development plans for 5 years on the subjects delegated to them from time to time, as per the prescribed procedure.

iii. The functionaries of the village secretariat shall prepare integrated annual plans using the PRA (Participatory Rural Appraisal) techniques, duly capturing the felt needs & aspirations of the people, as per the prescribed procedure.

iv. Village secretariat shall endeavour to provide services pertaining to the subjects delegated to them from time to time, as per well-defined citizen charter, being accountable to Gram Panchayats.

13. Business, office procedure and record maintenance in Village Secretariats

i. The Village Secretariat shall function according to prescribed business rules and office procedures. These business rules, office procedures and record maintenance systems will be notified separately. The Functional Assistants of line departments will function as per the job chart provided and report to Gram Panchayat.

ii. The Panchayat Secretary of the village secretariat acts as DDO (Drawing and disbursing officer) and the pay and allowances of all the staff of Village Secretariat will be disbursed by her/him. The honorarium of Village Volunteers also will be paid by the Panchayat Secretary.

iii. The Casual leave of all the village functionaries will be sanctioned by the Sarpanch of the Gram Panchayat.

iv. The regular Supervisory Officers of the concerned line Departments shall supervise the Functional Assistants in technical as pects.

v. Earned leave, maintenance of service records and all other service matters of village secre tariat staff like promotions and other service matters including disciplinary matters, will be dealt with by the respective line departments under their service rules.

14. Number of functionaries required and process of recruitment

i. Existing staff of the concerned line department has to be appro priately accommodated to the extent possible.

ii. The line departments should critically analyse the number of functionaries to be recruited after considering, inter alia, the parameters, such as, potential and requirement of the area, efficient delivery of services, work performed by the existing functionaries, financial prudence, optimum utilization of government work force etc.

iii. After following the process mentioned in i) & ii) above, the line departments have arrived at no. of functionaries to be recruited which is given in Annexure 2.

iv. Each line department shall follow their own norms for recruitment and basic minimum qualifications prescribed for a specific post, under their service rules.

v. For Secretariats having larger population, more number of functional assistants may be deployed by the same Department, if considered necessary, for ensuring efficient and prompt delivery of services.

vi. The recruitment of secretariat functionaries shall be done in accordance with respective service rules under the supervision of the Committee of Secretaries constituted for this purpose.

vii. The functionaries recruited initially will be on probation for a period of two years at a con solidated stipend of Rs. 15,000/- per month. There after the concerned Departments will take necessary action as per service rules in force for confirming the probation.

viii. Where already recruitment process has begun by the APPSC the said process could be utilized, by the concerned department, if considered appropriate.

ix. A one-time relaxation regarding pre-requirement of framing/amendment service rules before issue of recruitment notifications is given due to urgency, however, the concerned departments should ensure that the necessary amendments to the service rules or framing of new service rules are done immediately.

x. Committee of Secretaries specifically constituted for this purpose is authorised to finalise various details regarding the recruitment process and procedures, following rules in force.

xi. PR & RD department, in consultation with concerned departments, is authorised to effect minor modifications regarding number of village secretariats and number of functionaries, if required while implementation.

15. Trainings

i. Induction training for one week at district or zonal level will be given to impart basic knowledge about the functions to be discharged by Functional Assistants of Village Secretariat. General training will be imparted at PR Training Centres Bapatla Samarlakota / Kalahasthi and other identified ap propriate centres to equip the functionaries with following general skills: -

- Official correspondence
- Issues dealt by Village Secretariat / Volunteers and redress the grievances as per the department protocol.
- Computer skills
- Social and Behavioural change & Communication skills;
- Work closely with various functionaries to bring in synergy and ensure effective administration at the Secretariat level.

ii. The line departments will formulate detailed departmental training plans and implement in a phased manner without affecting the field work of the functionaries.

16. **Job Chart and Monitoring System:**

   i. A clear and comprehensive job chart with suitable business rules shall be put in place.

   ii. The performance of the Functional Assistants shall be reviewed periodically by the Mandal/district level officers concerned and periodically submit the performance appraisal reports.

   iii. Key performance indicators (KPIs) are to be developed for each functionary by the respective line departments. An online monitoring system will be developed by RTGS for effective tracking of the performance of functionaries.

   iv. Establish systems to achieve transparency & efficiency in functioning besides proper checks & balances and supervision for providing corruption free delivery of services.

   v. Line departments shall converge their functioning with Village Secretariats keeping proper link ages with other departments, to act as a single unit of administration.

   vi. Horizontal and Vertical control structure should be properly formulated and made functional. Organic links must be established among various Departments and institutions.

17. **Tentative Time lines:**

   i. Issue of guidelines for establishment of Secretariats

   ii. Issue of Notification for Village Secretariats.

      o Determining the number of secretariats

      o Finalizing designations and number of functionaries

      o Finalizing Recruitment Criteria & Designation-wise Eligibility Criteria

      o Legal Verification of Proposals - 19th July to 22st July 2019

   iii. Recruitment of functionaries andissue of appointment letter - 23nd July to 15th Sept 2019

   iv. Training of Functionaries -16th to 28th Sept 2019

   v. Setting up of Secretariat Office with Furniture, Equipments, etc. -20th Sept 2019

   vi. Allotment of selected candidates to Village Secretariats -30th Sept 2019

   vii. Commencement of functioning of Village Secretariats -2nd Oct 2019

18. The Government directs all the concerned Spl. Chief Secretaries/Prl Secretaries/Secretaries & HODs, the Commissioner PR & RD and all the District Collectors to take further necessary action in this regard.

19. This order is issued with the concurrence of the Finance Dept vide their UO Note No. U.O.No. FMU0MISC/457/FMU.PR&RD,RWS/2019, Computer No: 935696, dt. 19-07-2019 to provide necessary budget to meet salaries/stipend, infrastructure, recruitment, training for functionaries working in village secretariats.

(BY ORDER AND IN THE NAME OF THE GOVERNOR OF ANDHRA PRADESH)

GOPAL KRISHNA DWIVEDI

PRINCIPAL SECRETARY TO GOVERNMENT

To

All the Spl. Chief Secretaries/Prl Secretaries/Secretaries to Government The Commissioner, PR & RD Department, AP, Tadepalli, Guntur District. All the other Heads of Department (Through concerned Secretariat Depts.) All the District Collectors in the State.

Copy to:

The PS to Secretary to Chief Minister, AP Secretariat, Velagapudi, The PS to Chief Secretary to Government, AP Secretariat, Velagapudi The PS to Principal Secretary, PR&RD Department, Secretariat, Velagapudi. SF/SC.

//FORWARDED BY ORDER//

SECTION OFFICER

Annexure 1

1. Agriculture, including agricultural extension
2. Land improvement, implementation of land reforms, land consolidation and soil conservation
3. Animal husbandry, dairying and poultry
4. Fisheries
5. Fuel and fodder
6. Markets and fairs
7. Minor irrigation, water management and watershed development
8. Small scale industries including food processing industries
9. Khadi, village and cottage industries
10. Rural housing
11. Drinking water
12. Roads, culverts, bridges, ferries, waterways and other means of communication
13. Rural electrification, including distribution of electricity
14. Poverty alleviation Programme
15. Education, including primary and secondary schools
16. Technical training and vocational education
17. Adult and non-formal education
18. Libraries
19. Cultural activities
20. Health and sanitation, including hospitals, primary health centres and dispensaries
21. Family welfare

22. Women and child development
23. Social welfare, including welfare of the handicapped and mentally retarded
24. Welfare of the weaker sections, and in particular, of the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes
25. Public distribution system
26. Maintenance of community assets
27. Social forestry and farm forestry
28. Minor forest produce
29. Non-conventional energy sources

GOPAL KRISHNA DWIVEDI

PRINCIPAL SECRETARY TO GOVERNMENT

SECTION OFFICER

Annexure 3

Indicative list of Village Secretariats deployed with Functional Assistants

S.No	Name of the District	Number of Mandals	Number of Gram Panchayats	Total population of Village secretariat area	No. of teams of functional assistants
1	Ananthapuram	63	1029	33,69,798	896
2	Chittor	65	1372	35,76,417	1,035
3	East Godavari	62	1072	47,46,324	1,271
4	Guntur	57	1031	35,17,052	866
5	Krishna	49	980	32,92,046	844
6	Kurnool	53	909	32,89,858	879
7	Nellore	46	940	23,07,113	665
8	Prakasam	56	1038	31,41,600	877
9	Srikakulam	38	1148	27,14,455	835
10	Visakhapatnam	39	925	26,77,823	719
11	Vizianagaram	34	921	21,84,561	664
12	*WestGodavari*	*48*	*909*	*36,70,165*	*931*
13	*YSR Kadapa*	*50*	*791*	*22,57,099*	*632*
	Total	***660***	***13065***	***4,07,44,311***	***11,114***

GOPAL KRISHNA DWIVEDI
PRINCIPAL SECRETARY TO GOVERNMENT

SECTION OFFICER

ANNEXURE-II

Sl. No.	Desig-nation	Functions (Indicative)	Nodal Department to recruit, train, etc.	No. of Secreta-riats Pro-posed	No. of function-aries required in Village Secretariats	No. of Sanc-tioned posts in the Dept.	No.of per-sons work-ing in the Dept.	No.of va-cant posts to be filled	Number of new posts pro-posed
1	Panchayat Secretary	Convenor of Village Secretariat, Tax collection, Sanitation	Panchayat Raj & Rural Development	11114	11114	13065	7648	5417	--
2	VRO	Land Administration, Civil supplies	Revenue	11114	11114	10216	8426	1790	898
3	Survey Assistant	Land survey, Land Admini-stration	Revenue	11114	11114	--	--	--	11114
4	ANM	Medical & Health	Medical & Health	11114	11114	13866	11666	2200	--
5	Veterinary/Fisheries Assistant	Animal Health, Dairy and Fisheries	Animal Husbandry, Dairy Development & Fisheries	11114	A. 9800 (AHA) B. 750 (MPEA)	-- 250	-- 250	-- --	9800 (1 AHA for 2000 animals (1000 in tribal areas) 500 (One MPEA for 300 Hectares)
6	Mahila Police and Women & Child Welfare Assistant	Women & Child welfare, Mahila Police, Counselling, Women protection	Home	11114	11114	--	--	--	11114
7	Engineering Assistant	Drinking water & Sanitation, all engineering works	Panchayat Raj & Rural Development	11114	11114	--	--	--	11114
8	Energy Assistant	Power supply &Street lighting, provide Service connections and coordination with DISCOMs, Renewable energy	Energy	11114	11114	10276	5585	4691	838
9	Agri-culture / Horti-culture MPEOs	Farming services and procurement & Agri-marketing etc	Agriculture/ Horticulture/ Sericulture	11114	5548 (Agri) 4000 (Horti) 400 (Seri)	-- -- --			9948
10	Digital Assistant	Single window system at Village Secretariat and points-man for all gadgets' O & M	Panchayat Raj & Rural Development	11114	11114	--	--	--	11114
11	Welfare & Education Assistant	Pensions/SHGs/all welfare programs/Housing and Education	Social Welfare (TW dept in tribal Areas)	11114	11114	--	--	--	11114
			Totals					14098	77554
			Grand Total						**91652**

GOPAL KRISHNA DWIVEDI
PRINCIPAL SECRETARY TO GOVERNMENT

SECTION OFFICER

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
A B S T R A C T

Tribal Welfare Department – Village Secretariat – Job chart for the post of Welfare and Education Assistant working in newly created posts in Village Secretariats in Scheduled Areas – Orders – Issued.

==

SOCIAL WELFARE (TW.SER) DEPARTMENT

G.O.MS.No. 109 **Dated: 23-10-2019**

Read the following:-

1. G.O.Ms.No.110, Dt.19.07.2019 of Panchayat Raj and Rural Development Department (MDL–1).
2. G.O.Ms.No.107, Dt.25.09.2019 of Social Welfare Department.
3. Director of Tribal Welfare Lr.Rc.No.SOW03/37/17/2019/IT SEC/COTW, Dt.11.10.2019.

*****

O R D E R :

In the reference 1st read above, for implementation of NAVARATNALU successfully, the PR&RD (MDL.I) Dept. have issued orders for recruitment of Welfare and Education Assistant posts working in the proposed Village Secretariats in entire State of A.P.

2. In the reference 2nd read above, Government in Social Welfare Department has issued orders for Job Chart to the post of Welfare and Education Assistant in VillageSecretariats.

3. In the reference 3rd read above, the Director of Tribal Welfare has furnished proposals for Job Chart duly including Regulatory part i.e., LTR, PESA and RoFR Act for the Welfare and Educational Assistants in respect of Scheduled Areas of Andhra Pradesh and requested to issue necessary orders.

4. Government after careful examination of the matter, the job chart for the post of Welfare and Education Assistant for the Scheduled Areas of Andhra Pradesh is appended to this order.

5. The Director of Tribal Welfare, Andhra Pradesh, Vijayawada shall take necessary action.

(BY ORDER AND IN THE NAME OF THE GOVERNOR OF ANDHRA PRADESH)
R.P.SISODIA
PRINCIPAL SECRETARY TO GOVERNMENT

To
The Director, Tribal Welfare Department, A.P., Vijayawada.
Copy to:
The Commissioner, Panchayat Raj & Rural Development, Tadepalli.
All the District Collectors in the State.
All the Project Officers of ITDAs in the State.
All HoDs and Spl.Secretaries/Secretaries
The P.S. to Hon'ble Deputy Chief Minister, Tribal Welfare Department.
The P.S. to Principal Secretary to Government (TW).
SF/SCs

//FORWARDED :: BY ORDER//

SECTION OFFICER

(ANNEXURE)

(G.O.Ms.No.109 SW (TW.SER) Dept., Dated.23.10.2019)

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

TRIBAL WELFARE DEPARTMENT

VILLAGE SECRETARIAT

JOB CHART FOR WELFARE AND EDUCATION ASSISTANTS

All the Welfare and Education Assistants shall attend the following dutieswithout fail.

A) For Tribal Welfare:

General Duties:

1. Generating awareness among the public in the Village Secretariat jurisdiction about the schemes meant for the weaker sections of the society being implemented by all welfare departments and related welfare Corporations.
2. Ensuring identification of eligible persons for the above said welfare schemes.
3. Facilitating the eligible persons to apply for the said welfare schemes and get benefit from them without any administrative difficulty.
4. Providing feedback to higher authorities on the status of implementation of the said schemes.
5. Supervising over the work of all Village Volunteers working under the Village Secretariat as far as their welfare duties are concerned.

Specific Duties:

1. Ensuring eligible school/college going children of the village are admitted in welfare hostels/ welfare institutions/other institutions and continue in school/college till they complete atleast Intermediate or equivalent course.
2. Ensuring that all eligible students of weaker sections of the village get the scholarships and other educational development grants /subsidies/materials provided by government for this purpose.
3. Ensuring that there is social harmony and respect for civil rights in the village and there is no practice of social discrimination in any form against the weaker sections in the village and report in case of any such instance to the Panchayat Secretary as well as higher authorities of Welfare departments.
4. Coordinating with the heads of the educational institutions in the area and motivate the students as well as parents of the students who are irregular in attendance or poor in studies to improve their performance. In case parentsreside in another village, the data has to be transferred to the Village Secretariat concerned.
5. Ensuring that the unemployed youth of the weaker sections make use of the existing schemes of the government to improve their livelihood opportunities.
6. Coordinating with Banks for financial assistance to the eligible persons of the weaker sections of the society for setting up self-employment units to improve their livelihood opportunities.
7. Coordinating for upgradation of skill of the unemployed youth of the village for better livelihood opportunities.

8. Verifying YSR Kalyana Kanuka / YSR Giriputhrika applications.

B) Job Chart in respect of activities of Society for Elimination of Rural Poverty (SERP)

I. Pensions:

1. Monitoring the disbursement of pensions every month in the village.
2. Drawing cash and issue to the Village Volunteers every month.
3. Collecting unspent pension amount from Village Volunteers and credit to Pension account.
4. Collecting the death vacancy of pensions and update in website through Digital Assistant.
5. Monitoring the physical verification of new pensions and live pensions through Village Volunteers.
6. Sending proposals for new pensions to MPDO.
7. Sending monthly report to the MPDO.
8. Addressing redressal of pension related grievances at village level.

II. Institution Building (IB):

1. Identifying left over poor women and coordinate with VOA for forming of new SHGs or joining of existing SHGs.
2. Attending SHG/VO meetings along with VOA.
3. Creating awareness on all Government welfare Schemes in SHG/VO meetings.
4. Identifying eligible members of the Self-Help groups for government schemes like housing/ pensions/bores, etc., and take resolutions from SHG/VO and coordinate with other welfare departments for their sanction.

III. Improving Livelihoods of the SHGs:

1. **YSR Aasara Scheme**: Creation of awareness on YSR AASARA scheme and distribution of certificates along with Hon'ble CM's letter addressed to eligible Self-Help Groups.
2. **YSR VLR Scheme**: Creation of awareness on eligibility criteria to avail 100% Interest subvention under YSR Vaddi Leni Runalu to all Self-Help Groups who took loans from the banks/Sthreenidhi. Should sensitize the SHGs for making prompt repayments and to become eligible to get benefit under the scheme. Coordination of the program for distribution of VLR reimbursement certificate along with Hon'ble CMs letter addressed to SHGs from time to time.
3. **Stree Nidhi Scheme**: Creation of awareness on Streenidhi Livelihood loans in the Village organization meeting.
   - Ensuring to avail 100% Credit limits of the Village Organization.
   - Educating the SHGs on Streenidhi deposit products.
   - After disbursement of Streenidhi Livelihood loans under (YSR - Vaddilenirunalu), it should be ensured that the scheme guidelines are followed by the loanees.

IV. YSR BIMA:

1. Creating awareness to enroll all un-organized workers in the GP through Volunteers.
2. Enrolling unorganized workers through Volunteers.
3. Submitting data through website.

4. Ensuring distribution of individual policy bonds/identity cards
5. Ensuring to give intimation to call center within one hour of death
6. Following up with Volunteers for receipt of claim documents.
7. Ensuring and collect Policy holder's children study certificates and data.
8. Ensuring distribution of scholarship through Volunteers.

C) Job Chart relating to Education activities:

1. Identifying dropout / never enrolled children in the age group of 5-15
2. To make them aware, the opportunities like Residential Special Training Centre (RSTC), Non-Residential Special Training Center (NRSTC) surrounding / in the Village to join and mainstream in the age appropriate class. If necessary, to make them to join in such training centers.
3. Providing academic guidance by visiting NRSTCs, RSTCs.
4. Attending the SMC / Parent Teacher meetings in the schools concerned and to make a note on the status of the students learning outcomes.
5. Disseminating the academic standards of the students to their parents.
6. Obtaining the list of low performed students from the HM/ Teacher concerned and to play a key role in providing remedial teaching to them.
7. Guiding the SSC failed students in the village for completion of their SSC eithermainstream or through APOSS if necessary.
8. If the candidates are not willing to complete their SSC, to guide them for the available skill development courses.
9. Helping in converging the Anganwadi centers and primary school for 100% transition of 5+ aged children from AWCs in to Class I.
10. As there is no door delivery services in School Education department, to ensure that all the students get all the benefits by the Govt. such as NT Books, Uniforms, Mid-Day Meal, sanitary napkins in case of adolescent girls, and bicycles.
11. To play a key role in identifying and finalizing the beneficiary mothers for AMMA VODI programme.

D) Job Chart relating to Housing activities:

1. Survey of households eligible for housing grant and their documentation
2. Selection of eligible beneficiaries as per scheme rules
3. PRA management with grant beneficiaries
4. Encouraging home beneficiaries to build houses
5. Encouraging beneficiaries to build personal toilets along with the home
6. Providing housing beneficiaries with bank openings
7. Submission of a report on the status of housing to the Village Secretariat for further action
8. Coordinating the identification of housing beneficiaries, resolving complaintson grants and integration of other government schemes in housing construction.

Regulatory Roles in Scheduled Areas:

1. Facilitating the applicants to file claims seeking recognition of individual or community forest rights under the Scheduled Tribes and Other Traditional Forest Dwellers (Recognition of Forest Rights) Act 2006, which is known as Forest Rights Act.
2. Facilitating the aggrieved persons to file appeals under Forest Rights Act against the resolutions passed rejecting the claims either by Gram Sabha or Sub Divisional Level Committee to its next level higher body.
3. Assisting the Scheduled Tribes whose rights have been recognized and vestedunder the Forest Rights Act, to secure economic benefits of the various schemes of the Government as part of post claim support.
4. Facilitating the community to hold Gram Sabhas under the provisions of Andhra Pradesh Panchayats Extension to Scheduled Areas (PESA) Rules 2011 and also assist the Vice President and Secretaries of Gram Sabhas while discharging their functions.
5. Following up of the resolutions passed by PESA -Gram Sabhas for its implementation with the concerned Village Secretariats or the concerned departments.
6. Playing a bridge role between the Tribal Welfare /Other Departments and PESA-Gram Sabhas in placing the proposals for the consideration of Gram Sabhas or its approval as mandated under the PESA Rules 2011.
7. Identifying the illegal land occupations of non tribals and bring such occupations to the notice of Special Deputy Collector(Tribal Welfare) or the Sub Collector or PESA-Gram Sabhas for necessary action under AP Scheduled Area Land Transfer Regulations 1 of 59, as amended by 1 of 70.
8. Helping the tribals to file petitions for prevention of alienation of lands or restoration of any unlawfully alienated land of Scheduled Tribes in the Scheduled Areas.
9. Identifying the money lenders or private money lending agencies that are carrying out business illegally in the Scheduled Areas and bring to the notice of the concerned Sub Collector/Revenue Divisional Officer or Tahsildars or Gram Sabhas for necessary action against them under AP (Scheduled Areas) Money Lenders Rules 1960.

Note: The Welfare and Education Assistant shall attend any other work (which may not be related to their department) as entrusted by the competent authorities as and when required.

R.P.SISODIA

PRINCIPAL SECRETARY TO GOVERNMENT

గ్రామ వాలంటీర్లు విధి నిర్వహణలో పాటించవలసిన నియమాలు

చేయవలసినవి:

1. అన్ని సమయాల్లో సంపూర్ణ సమగ్రతను పాటించాలి.
2. అన్ని సమయాల్లో విధి పట్ల సంపూర్ణ భక్తిని కొనసాగించాలి.
3. మీ విధులను నిర్వర్తించడంలో స్వాతంత్ర్యం మరియు నిష్పాక్షికతను కొనసాగించాలి.
4. వ్యక్తిగత జీవితంలో బాధ్యతాయుతమైన మరియు మంచి ప్రవర్తనను కలిగించాలి.
5. ప్రజలకు సత్వర మరియు మర్యాదపూర్వక సేవలను అందించాలి.
6. అన్ని సమయాలలో నవ్వుతూ పలకరిస్తూ, మర్యాదతో ప్రవర్తించాలి.
7. రాజకీయ పార్టీలు నిర్వహించే ప్రదర్శనలకు దూరంగా ఉండాలి.
8. రాజకీయ తటస్థతను పాటించాలి.
9. ఏదైనా రుణాన్ని తిరిగి పొందడం కోసం దివాలా తీసినట్లు ప్రకటించినందుకు వ్యతిరేకంగా ఏదైనా చట్టపరమైన చర్యలు తీసుకుంటే, అటువంటి చర్యల యొక్క పూర్తి వాస్తవాలను సమర్థ అధికారులకు నివేదించాలి.
10. సాధ్యమైనంత త్వరితగతిన క్రిమినల్ కోర్టులో అరెస్టు లేదా శిక్ష యొక్క వాస్తవాన్ని మరియు దానితో అనుసంధానించబడిన పరిస్థితులను ఉన్నతాధికారులకు నివేదించాలి.
11. ఎల్లప్పుడూ ప్రభుత్వానికి నమ్మకమైన సేవకుడిగా ఉండాలి.
12. ప్రజల సంక్షేమం కోసం అందరూ సమిష్టికృషి చేయాలి.

చేయకూడనివి

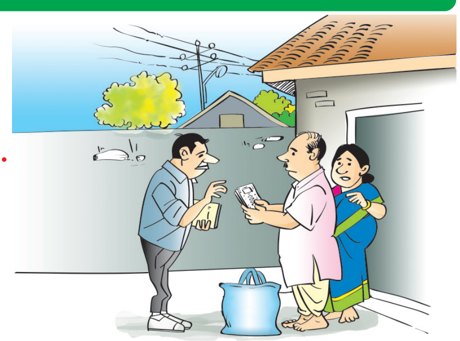

1. ప్రభుత్వ ఉద్యోగిగా అనాలోచిత చర్యలకు పాల్పడవద్దు.
2. అమర్యాదకరమైన, నిజాయితీ లేని వ్యక్తి, పక్షపాతకంగా ఉండకూడదు.
3. ఏదైనా సహాయం చేసినందుకు ఎవరి నుండి ఎలాంటి డబ్బు లేదా బహుమతులు తీసుకోకూడదు.
4. ప్రజలతో మీ వ్యవహారంలో ఆలస్యమైన వ్యూహాలను అవలంభించకూడదు.
5. అంటరానితనం నేరం.
6. నిషేధించబడిన ఏ సంస్థలతోనూ మీరు సంబంధం పెట్టుకోకూడదు.
7. వస్తువులు లేదా కార్యకలాపాలు పక్షపాతంతో కూడిన ఏ అసోసియేషన్ లేదా ప్రదర్శనలు చేయకూడదు. భారతదేశం యొక్క సార్వభౌమాధికారం మరియు సమగ్రత, ప్రజాక్రమం మరియు నైతికత యొక్క ఆసక్తికి తోడ్పడాలి.
8. ఏదైనా అధికారిక పత్రం లేదా సమాచారం యొక్క అనధికార సమాచార మార్పిడిలో పాల్గొనవద్దు.
9. చట్టవిరుద్ధమైన సమ్మె చేయకూడదు లేదా మద్దతు ఇవ్వకూడదు.
10. పరోక్షంగా వధువు లేదా వరుడి తల్లిదండ్రులు లేదా సంరక్షకుల నుండి వరకట్నం ఇవ్వడం లేదా తీసుకోవడం లేదా నేరుగా డిమాండ్ చేయకూడదు.
11. అప్పు ఇవ్వకూడదు లేదా తీసుకోకూడదు.
12. ప్రజల సేవకు సంబంధించిన విషయాలలో రాజకీయ ప్రభావం చూపకూడదు.
13. విధుల్లో ఉన్నప్పుడు మత్తు పానీయాలు లేదా మాదకద్రవ్యాలు తీసుకోకూడదు.
14. మత్తు స్థితిలో బహిరంగ ప్రదేశాలలో కనిపించకూడదు.

NOTES

NOTES

NOTES